

Raport o stanie Gminy

Twardogóra
2019

Spis treści

Spis treści	3
1. Charakterystyka Gminy	5
1.1. Charakterystyka ogólna	5
1.1.1. Położenie Gminy	5
1.1.2. Władze lokalne	6
1.1.2.1. Realizacja Uchwał Rady Miejskiej w Twardogórze	9
1.1.3. Jednostki pomocnicze	16
1.1.3.1. Fundusz sołecki w 2019 r.	17
1.2. Sytuacja społeczna	19
1.2.1. Struktura demograficzna	19
1.2.2. Trendy demograficzne	21
1.3. Sytuacja gospodarcza	22
1.4. Sytuacja środowiskowa	25
1.4.1. Stan jakości powietrza	25
1.4.2. Formy ochrony przyrody w Gminie	26
1.4.3. Działania samorządu w obszarze środowiska	27
2. Funkcjonowanie Gminy	35
2.1. System oświaty	35
2.1.1. Liczba szkół, koszty związane z oświatą	35
2.1.2. Liczba dzieci w szkołach, podstawowe wskaźniki w obszarze edukacji	39
2.2. Gospodarka odpadami	40
2.2.1. System gospodarowania odpadami	40
2.2.2. Dane dotyczące odpadów w Gminie	42
2.3. Jednostki organizacyjne	42
2.3.1. Opis działań jednostek organizacyjnych Gminy	42
2.3.1.1. Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze	42
2.3.1.2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze	47
2.3.1.3. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	48
Działalność Społecznej Komisji Mieszkaniowej	51
2.3.1.4. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. (spółka prawa handlowego)	52
2.3.1.5. Centrum Usług Wspólnych	54
2.3.1.6. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Stanisława Reymonta	55
2.3.1.7. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji	61
2.3.2. Opis działań jednostek oświatowych gminy	66
2.3.2.1. Miejskie Przedszkole w Twardogórze	66
2.3.2.2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II	68
2.3.2.3. Szkoła Podstawowa w Goszczu	74
2.3.2.4. Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	76

2.3.3.	Inne organizacje w Gminie Twardogóra	80
2.4.	Nieruchomości i gospodarowanie mieniem gminy	83
2.4.1.	Opis nieruchomości gminnych.....	83
2.4.2.	Nieruchomości gminne przeznaczone do dzierżawy i sprzedaży w 2019 roku ..	86
2.4.3.	Zagospodarowanie przestrzenne	89
2.5.	Przeprowadzone kontrole w gminie	92
2.6.	Zadania z zakresu polityki społecznej.....	95
2.6.1.	Opis działań z zakresu polityki społecznej	95
	Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych	96
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022	101
	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok.....	102
	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020	104
2.6.2.	Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej.....	105
2.7.	Obsługa mieszkańców.....	110
3.	Sport, kultura i promocja.....	111
3.1.	Opis działań w zakresie sportu, najważniejsze wydarzenia sportowe	111
3.2.	Wydarzenia kulturalne na terenie gminy.....	113
3.3.	Podjęte działania promocyjne i komunikacja społeczna z mieszkańcami	113
4.	Finanse Gminy.....	116
4.1.	Dochody Gminy.....	118
4.2.	Wydatki Gminy	119
4.3.	Zadłużenie i wieloletnia prognoza finansowa	120
4.4.	Pozyskane w 2019 r. środki zewnętrzne – krajowe i europejskie	121
5.	Infrastruktura i inwestycje	122
	Spis tabel i wykresów	124

1. Charakterystyka Gminy

1.1. Charakterystyka ogólna

1.1.1. Położenie Gminy

Gmina Twardogóra leży w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego i wchodzi w skład powiatu oleśnickiego. Graniczy z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego: Międzybórz, Syców, Oleśnica, Dobroszyce (w ramach powiatu oleśnickiego) oraz gminami: Krośnice (w powiecie milickim) i Sośnie, leżącą na terenie województwa wielkopolskiego, w powiecie ostrowskim.¹

Gmina położona jest wśród Wzgórz Twardogórskich, położonych na wschodniej części Wału Trzebnickiego, pomiędzy kotliną Milicką, Żmigrodzką a Równiną Oleśnicką.²

Gmina Twardogóra leży na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych kraju. Istniejącą sieć drogową (15 dróg powiatowych oraz drogi gminne) oparto o jedną drogę wojewódzką (nr 448) z Sycowa do Milicza. W pobliżu południowo - wschodniej granicy gminy, przebiega droga krajowa o numerze 25, łącząca Oleśnicę z Bobolicami (woj. zachodniopomorskie). Ponadto, około 10 km na południowy wschód od granic gminy znajduje się trasa krajowa szybkiego ruchu z Wrocławia do Warszawy (S-8). Teren gminy przecina linia kolejowa o znaczeniu krajowym relacji Wrocław - Warszawa z odgałęzieniem lokalnym w Grabownie Wielkim do Krotoszyna.

	Oleśnica	Milicz	Trzebnica	Oborniki Śląskie	Wrocław
Odległość	20 km	24 km	31 km	42 km	45 km

Tabela 1 Odległość geograficzna Twardogóry od wybranych miast województwa dolnośląskiego³

Powierzchnia Gminy wynosi 16 786 ha, tj. 168 km². Stanowi to ≈ 16 % powierzchni powiatu oleśnickiego oraz $\approx 0,84$ % powierzchni województwa dolnośląskiego.

Gminę zamieszkuje 13 060 osób, a gęstość zaludnienia to 78 osób na 1 km². W porównaniu z rokiem 2018 liczba osób zamieszkałych na tym obszarze zmniejszyła się o 21. W 2019 roku udział liczby mieszkańców gminy w liczbie ludności powiatu oleśnickiego wynosi $\approx 12,20$ % oraz $\approx 0,45$ % populacji województwa dolnośląskiego.

¹ Opracowanie własne.

² Encyklopedia PWN

³ Opracowanie własne na podstawie www.odleglosci.pl

	Powierzchnia		Liczba ludności	
	w hektarach	w km ²	ogółem	na km ²
Gmina Twardogóra	16786	168	13060	78
Miasto	829	8	6716	810
Obszar wiejski	15957	160	6344	40
Powiat oleśnicki	104931	1049	107062	102
Województwo dolnośląskie	1994670	19947	2901225	145

Tabela 2 Dane liczbowe jednostek administracyjnych (stan na 2019 rok) ⁴

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Miejscowość	Liczba mieszkańców
Będzin	19	Grabek	4
Brodowce	35	Grabowno Małe	369
Brzezina	15	Grabowno Wielkie	1013
Bukowinka	127	Kuźnia Goszczańska	49
Chelstów	230	Łazisko	112
Chelstówek	297	Moszyce	544
Czwórka	45	Nowa Wieś Goszczańska	292
Dąbrowa	196	Olszówka	189
Domasławice	287	Pajęczak	20
Drągów	196	Poręby	23
Drągówek	40	Sądroyce	242
Drogoszowice	177	Sosnówka	177
Drozdzięcín	25	Świniary	14
Gola Mała	76	Trzy Chałupy	42
Gola Wielka	109	Wesółka	68
Goszcz	1111	Zakrzów	49

Tabela 3 Liczba ludności w Gminie Twardogóra według miejscowości zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2019 r.

1.1.2. Władze lokalne

W skład Rady Miejskiej w Twardogórze wchodzi 15 radnych. Biuro Rady mieści się przy ul. Ratuszowej 14, w pokoju nr 26. Przewodniczącym jest Mieczysław Kowalski, zaś Wiceprzewodniczącym – Jerzy Chrzan.

Przy Radzie Miejskiej w Twardogórze działa pięć komisji stałych, przedstawionych w poniższej tabeli.

Komisja	Liczba członków
Komisja Strategii i Rozwoju	15 osób
Komisja Rewizyjna	7 osób
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	5 osób
Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych	5 osób

⁴ Dane liczbowe na podstawie tablic Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2019 roku <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2019-roku,7,16.html>

Spółeczna Komisja Mieszkańcowa	6 osób
--------------------------------	--------

Tabela 4 Komisje Rady Miejskiej w 2019 r.

W 2019 roku Rada Miejska w Twardogórze podjęła łącznie 124 uchwały podczas czternastu sesji. Kompletny wykaz uchwał zawarty jest w części poświęconej ich realizacji.

Sesja V	22.02.2019.
Sesja VI	20.03.2019.
Sesja VII	29.04.2019.
Sesja VIII	29.05.2019.
Sesja IX	17.06.2019.
Sesja X	12.07.2019.
Sesja XI	28.08.2019.
Sesja XII	11.09.2019.
Sesja XIII	25.09.2019.
Sesja XIV	23.10.2019.
Sesja XV	20.11.2019.
Sesja XVI	29.11.2019.
Sesja XVII	18.12.2019.
Sesja XVIII	30.12.2019.

Tabela 5 Sesje Rady Miejskiej w 2019 r.

Zakres merytoryczny	Budżet i finanse	Statut	Oświata	Ochrona środowiska	Polityka społeczna	Polityka przestrzenna	Odpady i porządek w gminie	Infrastruktura	Dotacje celowe/pomoc rzeczowa	Działalność urzędu i jednostek	Podatki / opłaty	Inne
Liczba uchwał	32	4	5	7	7	6	10	2	11	23	4	12

Tabela 6 Uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w 2019 r.

Burmistrzem Miasta i Gminy Twardogóra jest Paweł Czuliński. Burmistrz przyjmuje interesantów dwa dni w tygodniu: we wtorki w godzinach 15:30-16:00 oraz w środy w godzinach 9:00-11:00 oraz 15:30-16:00. W roku 2019 przyjął łącznie 372 interesantów. Funkcję Sekretarza Miasta i Gminy Twardogóra pełni Janina Czekajło, zaś funkcję Skarbnika Miasta i Gminy Twardogóra – Izabela Kłowska.

Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze funkcjonuje na podstawie następujących dokumentów:

- ◆ Statutu Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ Statutu Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze,
- ◆ Kodeksu Etyki Pracowników Urzędu,
- ◆ Regulaminu Organizacyjnego Urzędu,
- ◆ Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu,
- ◆ Regulaminu Pracy Urzędu,
- ◆ Regulaminu naboru,
- ◆ Regulaminu okresowej oceny pracowników,

- ◆ Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- ◆ Systemu kontroli zarządczej,
- ◆ Systemu Audytu,
- ◆ Dokumentacji opisującej przyjęte zasady (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy w Twardogórze.

Regulamin Pracy Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze został w 2019 roku zaktualizowany Zarządzeniem nr 125.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie zmiany Zarządzenia nr 597/09 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 9 czerwca 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Pracy Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze.

Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze zaktualizowany został Zarządzeniem nr 194.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 08 października 2019 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 681.2017 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze.

Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze został zaktualizowany następującymi zarządzeniami:

- ◆ nr 36.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 614.2017 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 1 września 2017 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze,
- ◆ nr 184.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 24 września 2019 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 614.2017 Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 1 września 2017 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze.

Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Miasta i Gminy w Twardogórze został zaktualizowany następującymi zarządzeniami:

- ◆ nr 137.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 226.2011 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ nr 149.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 18 lipca 2019r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 226.2011 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 16 listopada 2011 roku w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Miasta i Gminy Twardogóra.

Zestawienie liczby osób zatrudnionych w 2019 roku w Urzędzie Miasta i Gminy w Twardogórze zawarte zostało w poniższej tabeli.

Stan na dzień	Liczba zatrudnionych osób	Liczba etatów
30 czerwca 2019 r.	41 osób	39,25 etatu
31 grudnia 2019 r.	42 osoby	40,25 etatu

Tabela 7 Zatrudnienie w Urzędzie Miasta i Gminy Twardogóra w 2019 r.

Struktura Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze oparta jest o funkcjonowanie następujących referatów:

- ◆ Referat Organizacyjny,
- ◆ Referat Finansowo-Podatkowy,
- ◆ Referat Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska,
- ◆ Referat Infrastruktury Technicznej,
- ◆ Referat Funduszy, Promocji i Rozwoju,

a także stanowisk samodzielnych: dwóch radców prawnych, podinspektor ds. zarządzania kryzysowego, podinspektor ds. komunikacji społecznej i międzynarodowej, inspektor ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych, inspektor ds. obywatelskich i obsługi sekretariatu urzędu oraz inspektor ds. działalności gospodarczej.

Jednostki organizacyjne Gminy Twardogóra:

- ◆ Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze,
- ◆ Centrum Usług Wspólnych Gminy Twardogóra,
- ◆ Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Twardogórze,
- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze,
- ◆ Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Twardogórze.

Publiczne placówki oświatowe w Gminie Twardogóra:

- ◆ Miejskie Przedszkole w Twardogórze,
- ◆ Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Twardogórze,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Goszczu,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim.

Na terenie Gminy Twardogóra funkcjonuje Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jarosława Iwaszkiewicza, w skład którego wchodzi:

- ◆ Technikum kształcące w zawodach: technik ekonomista, technik reklamy, technik programista,
- ◆ Branżowa Szkoła I stopnia,
- ◆ Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.

Organem prowadzącym Zespół jest Powiat Oleśnicki.

Gminne osoby prawne:

- ◆ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Stanisława Reymonta w Twardogórze,
- ◆ Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,
- ◆ Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze.

1.1.2.1. Realizacja Uchwał Rady Miejskiej w Twardogórze

W 2019 roku Rada Miejska w Twardogórze odbyła łącznie czternaście sesji, podejmując w ich trakcie 124 uchwały.

Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra w raportowanym roku przygotował dziesięć sprawozdań ze swojej działalności, które opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej. Szczegółowy stopień realizacji poszczególnych uchwał w 2019 r. zawarty jest w tabeli poniżej.

	Tytuł uchwały	Zakres uchwały
Uchwały zrealizowane		
1.	V.25.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze oraz określenia przedmiotu jej działania
2.	V.26.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	zmiany Statutu Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze
3.	V.27.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	powołania Rady Społecznej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze
4.	V.28.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze na I - sze półrocze 2019 roku
5.	V.29.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Twardogórze na I - sze półrocze 2019 roku
6.	V.30.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Twardogórze na I-sze półrocze 2019 roku
7.	V.31.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	zmieniająca Uchwałę z dnia 29 września 2003 roku w sprawie Statutu Miasta i Gminy Twardogóra
8.	V.32.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	utworzenia wydzielonego rachunku dochodów oświatowych jednostek budżetowych prowadzonych przez Gminę Twardogóra
9.	V.35.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	udzielenia dotacji celowej dla Rzymskokatolickiej Parafii Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Twardogórze na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku – Bazylice Mniejszej p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Twardogórze
10.	V.36.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra dla terenu w obrębie Nowa Wieś Goszczańska – odwiert Brzostowo 8
11.	V.37.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania dotacji ze środków budżetu gminy Twardogóra pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza, związanych z trwałą likwidacją ogrzewania opartego na paliwie stałym lub biomasie na terenie Gminy Twardogóra
12.	VI.39.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
13.	VI.40.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2023
14.	VI.41.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	udzielenia dotacji celowej dla Stowarzyszenia Świętej Magdaleny na dofinansowanie wykonania robót budowlanych polegających na remoncie hełmu wieży wraz z odtworzeniem sygnatury oraz wykonaniem instalacji odgromowej pionowej na kościele ewangelickim w Goszczu
15.	VI.43.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	powołania Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Twardogórze oraz określenia przedmiotu jej działania
16.	VI.44.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	zarządzenia wyborów do organów samorządów wiejskich
17.	VI.45.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	wyrażenia zgody na przystąpienie do Partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Poprawa stanu powietrza w OSI Doliny Baryczy (wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Cieszków, Milicz, Prusice, Twardogóra, Wołów, Zawonia i Żmigród)”
18.	VI.46.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	delegowania przedstawiciela do reprezentowania Gminy Twardogóra w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów „Dolnośląska Kraina Rowerowa”
19.	VI.47.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Twardogóra w 2019 roku
20.	VII.48.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019

21.	VII.49.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2023
22.	VII.50.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki takiej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności
23.	VII.51.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Twardogóra
24.	VII.52.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	upoważnienia Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Twardogóra
25.	VII.55.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	zmiany Statutu Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze
26.	VII.56.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Twardogórze
27.	VII.57.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji, Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Rady Miejskiej na I-sze półrocze 2019 roku
28.	VIII.58.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
29.	VIII.59.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028
30.	VIII.60.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	udzielenia dotacji celowej dla Parafii Rzymsko – Katolickiej p.w. M.B. Częstochowskiej na dofinansowanie prac projektowych dotyczących remontu elewacji i zagospodarowania terenu kościoła parafialnego p.w. M.B. Częstochowskiej w Grabownie Wielkim
31.	VIII.62.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	rozpatrzenia skargi na działalności Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze
32.	VIII.64.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	przyjęcia zadania publicznego od Powiatu Oleśnickiego związanego z utrzymaniem czystości i porządku w pasie dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Twardogóra
33.	VIII.65.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz sposobu jej składania
34.	VIII.66.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Twardogóra
35.	VIII.67.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Kierownika ds. Leczenia w Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze
36.	VIII.68.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Ograniczenie niskiej emisji poprzez wyminę źródeł ciepła na terenie Gminy Twardogóra”
37.	VIII.69.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Zakup drona wraz z aparaturą pomiarową oraz zakup czujników jakości powietrza”
38.	IX.70.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	udzielenia wotum zaufania Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra
39.	IX.71.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze za rok 2018
40.	IX.72.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze
41.	IX.73.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Twardogóra za 2018 rok
42.	IX.74.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	udzielenia Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok
43.	IX.75.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	powołania Zespołu do spraw opiniowania kandydatów na ławników
44.	IX.76.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji, Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Twardogórze na II-gie półrocze 2019 roku
45.	IX.77.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zatwierdzenie planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Twardogórze na II-gie półrocze 2019 roku
46.	IX.78.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze na II-gie półrocze 2019 roku

47.	IX.79.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Twardogórze na II-gie półrocze 2019 roku
48.	IX.80.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
49.	IX.81.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019 – 2028
50.	IX.82.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Twardogóra na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych na terenie gminy Twardogóra w 2019 r.
51.	IX.86.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	odpowiedzi na skargę wniesioną do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na uchwałę Nr XXXV,394.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra (sąd podtrzymał stanowisko gminy)
52.	IX.88.2019 z dnia 12 lipca 2019 r.	zmiany budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
53.	IX.89.2019 z dnia 12 lipca 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028
54.	X.90.2019 z dnia 12 lipca 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Twardogóra na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych na terenie gminy Twardogóra w 2019 r.
55.	XI.91.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	pozostawienia bez dalszego biegu zgłoszenia kandydata na ławnika do sądów powszechnych na kadencję 2020 - 2023, niespełniającego wymagań formalnych
56.	XI.92.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji informacji o kandydacie na ławnika
57.	XI.93.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	rozpatrzenia skargi na działanie Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra
58.	XI.94.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
59.	XI.95.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
60.	XI.96.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	zmiany Uchwały Nr VIII.68.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Ograniczenie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na terenie Gminy Twardogóra”
61.	XI.97.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	zmiany Uchwały Nr VIII.69.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Zakup drona wraz z aparaturą pomiarową oraz zakup czujników jakości powietrza”
62.	XI.98.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.	wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Gminą Miasto Oleśnica
63.	XII.99.2019 z dnia 11 września 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
64.	XII.100.2019 z dnia 11 września 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
65.	XIII.102.2019 z dnia 25 września 2019 r.	wyboru ławnika na kadencję w latach 2020 - 2023
66.	XIII.104.2019 z dnia 25 września 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
67.	XIII.105.2019 z dnia 25 września 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
68.	XIV.107.2019 z dnia 23 października 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
69.	XIV.108.2019 z dnia 23 października 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
70.	XIV.109.2019 z dnia 23 października 2019 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Oleśnickiego na realizację zadania o nazwie: „Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 1470D”
71.	XIV.110.2019 z dnia 23 października 2019 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Drogoszowice w gminie Twardogóra

72.	XV.111.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
73.	XV.112.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
74.	XV.113.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na rok 2020
75.	XV.114.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2020 rok
76.	XV.115.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności
77.	XV.116.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz sposobu jej składania
78.	XV.118.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	przyjęcia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra za lata 2016 – 2018
79.	XV.119.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Kierownika ds. Lecznictwa w Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze
80.	XV.121.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	uchwalenia Programu współpracy Gminy Twardogóra z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2020.
81.	XVI.122.2019 z dnia 29 listopada 2019 r.	przekazania skargi według właściwości
82.	XVII.123.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmian w budżecie gminy na rok 2019
83.	XVII.124.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
84.	XVII.125.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2019
85.	XVII.126.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	budżetu gminy na rok 2020
86.	XVII.127.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra
87.	XVII.128.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Oleśnickiemu z przeznaczeniem na zadania z zakresu ruchu drogowego realizowane przez Referat Wydziału Komunikacji i Dróg Starostwa Powiatowego w Oleśnicy
88.	XVII.130.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg zarządzanych przez Gminę Twardogóra
89.	XVII.131.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych i ustalenia ich przebiegu
90.	XVII.134.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Twardogórze na I – sze półrocze 2020 roku
91.	XVII.135.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Twardogórze na I – sze półrocze 2020 roku
92.	XVII.136.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Twardogórze na I – sze półrocze 2020 roku
93.	XVII.137.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zatwierdzenia planu pracy Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze na I – sze półrocze 2020 roku
94.	XVII.138.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych
95.	XVII.139.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	określenia odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie gminy Twardogóra
96.	XVII.140.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Twardogórze na 2020 rok
97.	XVII.141.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmiany Uchwały Nr XV.114.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2020 rok

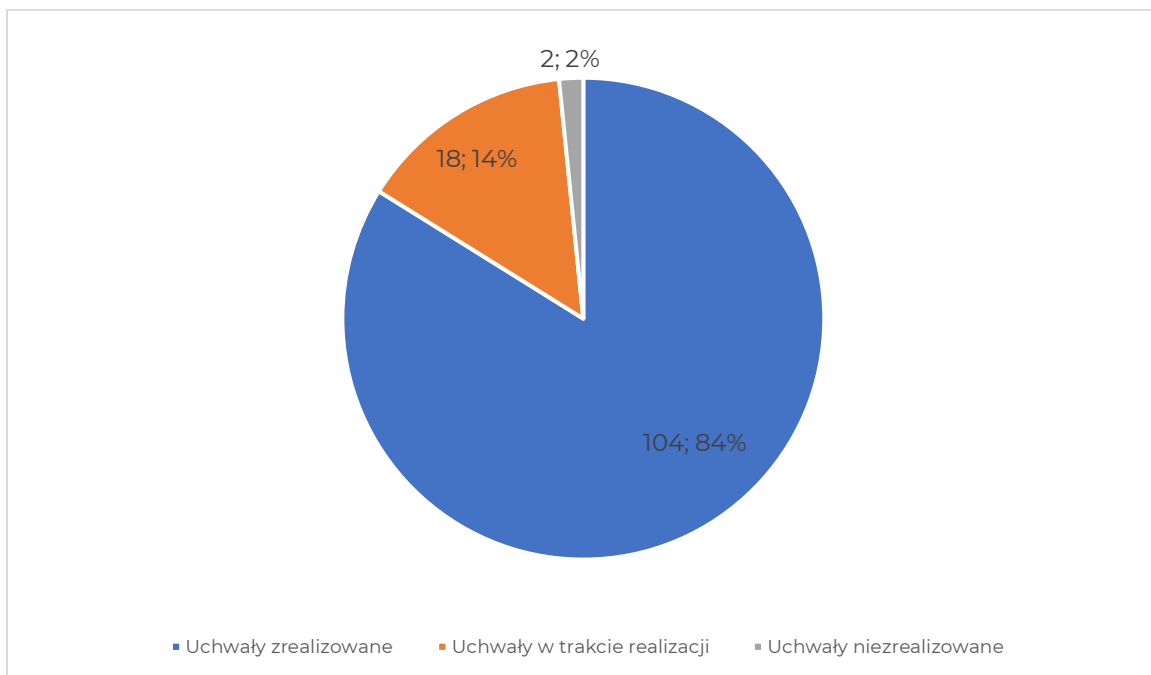
98.	XVII.142.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności
99.	XVII.143.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne
100.	XVII.144.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	przekazania petycji według właściwości
101.	XVIII.145.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019
102.	XVIII.146.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019- 2028
103.	XVIII.147.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Twardogóra z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2020.
104.	XVIII.148.2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	uchylenia uchwały nr XI.84.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia zadania publicznego od Powiatu Oleśnickiego związanego z zarządzaniem niektórymi drogami powiatowymi na terenie Gminy Twardogóra
Uchwały w trakcie realizacji		
1.	V.33.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym, w prowadzonych przez Gminę Twardogóra publicznym przedszkolu i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat
2.	V.34.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	zmieniająca uchwałę nr III.29.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 12 lutego 2015 roku w sprawie: udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 Twardogóra – Chelstówek”
3.	V.38.2019 z dnia 22 lutego 2019 r.	przyjęcia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
4.	VI.42.2019 z dnia 20 marca 2019 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego obrębie Goszcz w gminie Twardogóra
5.	VII.53.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Twardogóra
6.	VII.54.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.	regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków
7	VIII.61.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	udzielenia pomocy rzeczowej dla Powiatu Oleśnickiego na realizację zadania pn.: „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1490 D i 1485 D w miejscowości Domasławice”
8.	VIII.63.2019 z dnia 29 maja 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania o nazwie: „Budowa drogi wojewódzkiej nr 448 w miejscowości Goszcz – korekta łuku”
9.	IX.83.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	udzielania pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 448 na odcinku Moszyce-Goszcz”
10.	IX.85.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	zmiany Uchwały nr VIII.74.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 czerwca 2015 w sprawie: udzielania pomocy finansowej Gminy Twardogóra dla Województwa Dolnośląskiego na wypłatę odszkodowań za nieruchomości przyjęte w ramach realizowanego zadania pn.: „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 Twardogóra – Chelstówek”
11.	IX.87.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra dla części obszaru gminy w obrębie Goszcz
12.	XII.101.2019 z dnia 11 września 2019 r.	zmiany Uchwały Nr XXIX/206/09 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 3 kwietnia 2009 roku w sprawie ustalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz wysokość i warunki wypłacania innych składników wynagrodzenia wynikających ze stosunku pracy, szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe

		i godziny doraźnych zastępstw, wysokość nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego oraz szczegółowe zasady jego przyznawania i wypłacania
13.	XIII.106.2019 z dnia 25 września 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 448 na odcinku Moszyce – Goszcz”
14.	XV.117.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne
15.	XV.120.2019 z dnia 20 listopada 2019 r.	określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego
16.	XVII.129.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Oleśnickiego na realizację zadania o nazwie: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1480 D na odcinku Twardogóra – Grabowno Wielkie”
17.	XVII.132.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	ustalenia wysokości i zasad przyznawania diet przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych Gminy Twardogóra
18.	XVII.133.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie Twardogóra na rok szkolny 2019/2020
Uchwały niezrealizowane		
1.	IX.84.2019 z dnia 17 czerwca 2019 r.	przyjęcia zadania publicznego od Powiatu Oleśnickiego związanego z zarządzaniem niektórymi drogami powiatowymi na terenie Gminy Twardogóra (podjęta nowa uchwała w roku 2020 – nie udało się rozstrzygnąć przetargu)
2.	XIII.103.2019 z dnia 25 września 2019 r.	zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grabowno Małe” (rezygnacja z zaciągnięcia pożyczki)

Tabela 8 Realizacja uchwał

Wykres 1 Realizacja uchwał Rady Miejskiej w 2019 r.

84% podjętych w 2019 roku przez Radę Miejską w Twardogórze uchwał zostało zrealizowanych w tym samym roku. 14% z nich jest w trakcie realizacji. Z przyczyn podanych w tabeli powyżej nie zrealizowano dwóch uchwał. Jedna ze 124 uchwał dotyczyła skargi na działalność Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra, która rozpatrzona została przez Radę Miejską w Twardogórze.

1.1.3. Jednostki pomocnicze

Na terytorium Gminy Twardogóra funkcjonuje osiemnaście sołectw. Szczegółowe informacje dotyczące jednostek pomocniczych zawarto w tabeli poniżej. W 2019 roku, od 20 maja do 18 czerwca, odbyły się w Gminie wybory sołeckie, w wyniku których wybrano nowych gospodarzy tylko w trzech sołectwach - to Chełstów, Moszyce oraz Sosnowka.⁵

Sołectwo	Nazwa wsi (kolonii, przysiółków) wchodzących w skład sołectwa	Sołtys	Obszar	Podstawa funkcjonowania
Bukowinka	Bukowinka	Henryk Górkowy	357,0932 ha	Statut Sołectwa Bukowinka ⁶
Chełstów	Chełstów	Ireneusz Trekiel	1052,5203 ha	Statut Sołectwa Chełstów ⁷
Chełstówek	Chełstówek	Janusz Kremza	561,4321 ha	Statut Sołectwa Chełstówek ⁸
Dąbrowa	Dąbrowa	Dorota Kawałko	363,8376 ha	Statut Sołectwa Dąbrowa ⁹
Domasławice	Domasławice, Cztery Chałupy	Agata Jesionka	1206,9857 ha	Statut Sołectwa Domasławice ¹⁰
Drągów	Drągów, Zakrzów	Monika Zajęc	621,9465 ha	Statut Sołectwa Drągów ¹¹
Drogoszowice	Drogoszowice	Jarosław Przyślak	757,2856 ha	Statut Sołectwa Drogoszowice ¹²
Drozdzięcín	Drozdzięcín	Elżbieta Polak	639,0122 ha	Statut Sołectwa Drozdzięcín ¹³
Gola Wielka	Gola Wielka	Wiesław Szymczykiewicz	729,7312 ha	Statut Sołectwa Gola Wielka ¹⁴

⁵ https://www.twardogora.pl/aktualnosc-122-wybrali_soltysow_i_rady_soleckie.html

⁶ Uchwała nr XLV/300/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Bukowinka

⁷ Uchwała nr XLV/302/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Chełstów

⁸ Uchwała nr XLV/303/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Chełstówek

⁹ Uchwała nr XLV/304/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Dąbrowa

¹⁰ Uchwała nr XLV/305/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Domasławice

¹¹ Uchwała nr XLV/312/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Drągów

¹² Uchwała nr XLV/306/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Drogoszowice

¹³ Uchwała nr XLV/307/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Drozdzięcín

¹⁴ Uchwała nr XLV/309/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Gola Wielka

Goszcz	Goszcz, Kuźnia Goszczańska	Stanisław Kadela	1445,2156 ha	Statut Sołectwa Goszcz ¹⁵
Grabowno Małe	Grabowno Małe, Brodowce	Dariusz Mozol	1234,7407 ha	Statut Sołectwa Grabowno Małe ¹⁶
Grabowno Wielkie	Grabowno Wielkie, Kolonia	Andrzej Bednarski	2557,2314 ha	Statut Sołectwa Grabowno Wielkie ¹⁷
Łazisko	Łazisko, Poręby, Brzeziny, Jeziora, Pustkowie	Michał Wieczorek	1016,7318 ha	Statut Sołectwa Łazisko ¹⁸
Moszyce	Moszyce, Wesołka	Mariusz Hanicki	864,2638 ha	Statut Sołectwa Moszyce ¹⁹
Nowa Wieś Goszczańska	Nowa Wieś Goszczańska, Świniary	Marek Rusinek	1095,0430 ha	Statut Sołectwa Nowa Wieś Goszczańska ²⁰
Olszówka	Olszówka, Trzy Chałupy, Gola Mała	Stanisław Marszałek	830,8060 ha	Statut Sołectwa Olszówka ²¹
Sądrożyce	Sądrożyce	Halina Makarczuk	432,9553 ha	Statut Sołectwa Sądrożyce ²²
Sosnówka	Sosnówka	Marta Nicpoń	536,8591 ha	Statut Sołectwa Sosnówka ²³

Tabela 9 Sołectwa w Gminie Twardogóra

1.1.3.1. Fundusz sołecki w 2019 r.

Plan budżetu na rok 2019 zakładał wydatki w ramach funduszu sołeckiego w wysokości 348 078 zł, wykonano go w kwocie 323 921,05 zł. Poszczególne koszty oraz zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego zadania zawarte są w poniższej tabeli. W ramach dopłaty do wydatków zaplanowano wydatki w wysokości 287 078 zł, wykonano 194 134,69 zł.

Sołectwo	Kwota z planu	Wykonanie	Działania
Bukowinka	12 605,00	12 501,03	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - zakup: namiotu imprezowego, sześciu kompletów mebli biesiadnych, farb - organizacja spotkania i wyjazdu integracyjnego

¹⁵ Uchwała nr XLV/308/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Goszcz

¹⁶ Uchwała nr XLV/310/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Grabowno Małe

¹⁷ Uchwała nr XLV/311/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Grabowno Wielkie

¹⁸ Uchwała nr XLV/313/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Łazisko

¹⁹ Uchwała nr XLV/314/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Moszyce

²⁰ Uchwała nr XLV/315/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Nowa Wieś Goszczańska

²¹ Uchwała nr XLV/316/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Olszówka

²² Uchwała nr XLV/317/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Sądrożyce

²³ Uchwała nr XLV/318/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 maja 2006 roku w sprawie: statutu sołectwa Sosnówka

Chełstów	16 884,00	16 883,73	- zakup: kwiatów do upiększenia terenu, artykułów malarskich - wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - organizacja spotkania integracyjnego - przebudowa pasa drogi gminnej nr 101937D (dopłata 39 758,00)
Chełstówek	19 390,00	16 412,08	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - wykonanie wieńca dożynkowego - organizacja spotkania integracyjnego - zakup: piętnastu kompletów mebli biesiadnych, namiotu imprezowego, gabloty sołeckiej
Dąbrowa	13 920,00	13 473,46	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - opłata za energię elektryczną oraz internetową sołecką tablicę - organizacja spotkania integracyjnego - zakup: dwóch sztuk namiotów imprezowych, przęseł ogrodzeniowych, drewna i impregnatu do budowy ogrodzenia (dopłata 2 910,00), kosza do segregacji odpadów, dwóch sztuk ławo-stołów i pięciu kompletów mebli biesiadnych
Domasławice	20 508,00	20 290,26	- zakup: motopompy dla OSP Domasławice, pięciu kompletów mebli biesiadnych, sprzętu RTV do świetlicy środowiskowej, krzewów iglastych - wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - dostawa i montaż urządzeń rekreacyjnych na placu zabaw (dopłata 11 866,00) - organizacja spotkania integracyjnego
Drągów	18 773,00	17 614,60	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - dostawa i montaż urządzeń rekreacyjnych na placu zabaw - zakup artykułów malarskich - organizacja spotkania integracyjnego
Drogoszowice	14 726,00	14 206,58	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - zakup: kwiatów na potrzeby wystroju, wieńca dożynkowego - dostawa i montaż urządzeń rekreacyjnych na placu zabaw - organizacja spotkania integracyjnego
Drożdżęcín	10 331,00	10 211,78	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - opracowanie dokumentacji projektowej zmiany sposobu użytkowania budynku po byłym sklepie w Będzinie na świetlicę środowiskową - organizacja spotkania integracyjnego
Gola Wielka	12 181,00	11 647,32	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - opłata za energię elektryczną - remont i konserwacja wiaty - zakup: wyposażenia do wiaty, dwóch kompletów mebli ogrodowych, materiałów do wykonania wieńca dożynkowego, materiałów biurowych, części do kosiarki i artykułów do utrzymania czystości - organizacja spotkania integracyjnego
Goszcz	38 548,00	27 680,70	- zakup: donic i kwiatów, traktora do koszenia, butów strażackich dla OSC Goszcz - uruchomienie systemu selektywnego alarmowania w OSP w Goszczu - organizacja spotkania integracyjnego
Grabowno Małe	23 630,00	22 866,30	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - przebudowa pasa drogi gminnej 101954D - zakup części do kosiarki - organizacja wycieczki integracyjnej
Grabowno Wielkie	37 500,00	35 622,89	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - zakup: dziesięciu kompletów mundurów wyjściowych dla OSP Grabowno Wielkie, kosi spalinowej, grabi, części do kosiarki, zestawu do siatkówki, huśtawki, materiałów do renowacji wiatry rekreacyjnej i trybun sportowych, namiotu rekreacyjnego, projektora, materiałów budowlanych do wykonania opaski wokół świetlicy, sprzętu do świetlicy

			środowiskowej (kolumna mobilna, wytwornica dymu, oświetlenie, tuner) - opłata za energię elektryczną - organizacja spotkania integracyjnego
Łazisko	13 723,00	13 669,77	- zakup: defibrylatora dla OSP Domasławice, kostki brukowej na plac rekreacyjny, lodówki na świetlicę środowiskową, czterech sztuk ławo-stołów - dostawa i montaż wiaty rekreacyjnej - remont ścian sali dużej w świetlicy środowiskowej - wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - organizacja spotkania integracyjnego i wyjazdu na basen
Moszyce	30 569,00	28 847,84	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - opłata za energię elektryczną - zakup farby do renowacji ogrodzenia na placu zabaw - dostawa i montaż urządzeń rekreacyjnych na plac zabaw - wykonanie boiska do siatkówki - organizacja spotkania integracyjnego i wycieczki
Nowa Wieś Goszczkańska	21 818,00	21 818,00	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - dostawa i montaż urządzeń rekreacyjnych na plac zabaw - zakup wieńca dożynkowego - organizacja spotkania integracyjnego
Olszówka	10 548,00	10 165,71	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - zakup: kosi spalinowej i drewnochronu do konserwacji urządzeń drewnianych - wykonanie wieńca dożynkowego - dostawa i montaż ogrodzenia placu zabaw - organizacja spotkania integracyjnego
Sądroyce	16 807,00	16 188,55	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - opłata za energię elektryczną - zakup: materiałów dekoracyjnych, sześciu kompletów mebli biesiadnych, dwóch namiotów rekreacyjnych, garażu blaszanego, części do kosiarek, sprzętu grającego, przedłużacza i żarówek - organizacja spotkania integracyjnego
Sosnówka	14 533,00	13 290,36	- wynagrodzenie za koszenie i utrzymanie porządku - zakup: lustra drogowego, wyposażenia do świetlicy środowiskowej, wieńca dożynkowego - dostawa i montaż urządzeń rekreacyjnych na plac zabaw - opłata za internetową sołecką tablicę - organizacja spotkania integracyjnego i wycieczki

Tabela 10 Fundusz sołecki w 2019 r. – realizowane zadania

1.2. Sytuacja społeczna

1.2.1. Struktura demograficzna

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, według stanu na dzień 30.06.2019 r., w Gminie Twardogóra zamieszkiwało 13 008 osób, w tym 6692 osoby na terenie miasta Twardogóra, a 6316 osób – na terenach wiejskich.²⁴ W porównaniu do danych z tego samego źródła za rok 2018, liczba mieszkańców Gminy Twardogóra zmniejszyła się o 82 osoby.

²⁴ Ludność – stan i struktura w 2019 roku – Tablica III – Ruch naturalny oraz migracje ludności według gmin w pierwszym półroczu 2019 r.

W połowie 2019 roku na terenie miasta mieszkało o 76 osób mniej, niż w roku poprzednim, zaś na terenach wiejskich o 6 osób mniej. Zestawienie powyższych wartości zawiera tabela.

Obszar	Dane za 2019 rok	Dane za 2018 rok	Różnica
Gmina Twardogóra	13 008	13 090	-82
Teren miasta	6692	6768	-76
Tereny wiejskie	6316	6322	-6

Tabela 11 Liczba mieszkańców Gminy – zestawienie porównawcze

Przedział wiekowy	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Do roku 2018
0-4 lata	655	316	339	-43
5-9 lat	676	350	326	-5
10-14 lat	653	356	297	-20
15-19 lat	641	331	310	-22
20-24 lata	761	396	365	-64
25-29 lat	959	494	465	-21
30-34 lata	1011	511	500	-47
35-39 lat	1078	547	531	+11
40-44 lata	1011	531	480	+31
45-49 lat	905	465	437	+24
50-54 lata	786	382	404	-15
55-59 lat	828	415	413	-18
60-64 lata	913	442	471	-22
65-69 lat	874	415	459	2
70-74 lata	591	267	324	+88
75-79 lat	271	89	182	+2
80-84 lata	219	79	140	+7
85 lat i więcej	176	45	131	-7

Tabela 12 Struktura demograficzna według płci i wieku w 2019 r.

Kategoria wiekowa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Do 2018 roku
W wieku przedprodukcyjnym	2353	1132	1221	-55
W wieku produkcyjnym	8053	3735	4318	-107
W wieku poprodukcyjnym	2602	1707	895	+80

Tabela 13 Produktywność wg wieku mieszkańców

Do połowy 2019 roku na terenie Gminy Twardogóra zanotowano 49 urodzeń dzieci żywych, nie odnotowano zgonów wśród niemowląt. Zarejestrowano 71 zgonów, w związku z czym przyrost naturalny w pierwszym półroczu 2019 roku wyniósł -22. Przyrost naturalny na terenie miasta wyniósł w 2019 roku -3, zaś na terenach wiejskich -19. W pierwszym półroczu 2018 roku przyrost naturalny wyniósł 5 osób – zanotowano 68 urodzeń i 63 zgony.

W 2019 roku saldo migracji wewnętrznych dla całej Gminy było ujemne i wyniosło -33. Do Gminy przybyło 55 osób, zaś wyjechało z niej 88 osób, w tym: miasto zanotowało napływ 25 osób i odpływ 49 osób (saldo -24), zaś dla terenów wiejskich zarejestrowano napływ

30 osób i odpływ 39 osób (saldo -9). Spoza granic kraju przybyły na teren miasta 3 osoby, jednocześnie nie zanotowano żadnego wyjazdu z terenu Gminy poza granice kraju. Ogólne saldo migracji dla Gminy Twardogóra wyniosło w 2019 roku -30; -12 dla terenu miasta oraz -9 dla terenów wiejskich. W 2018 roku ogólne saldo migracji było dodatnie i wynosiło 4 dla całej Gminy (-16 dla terenu miasta oraz 20 dla terenów wiejskich).

1.2.2. Trendy demograficzne

Zgodnie z omawianą w Raporcie o stanie Gminy Twardogóra za rok 2018 prognozą Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku Gmina miała liczyć 13 103 mieszkańców. Dane przytoczone w powyższym podrozdziale wskazują, że w pierwszej połowie 2019 roku na terenie Gminy zamieszkiwało 13 008 osób. Porównanie w skali dwóch lat jest niemiarodajne, jednak powyższe liczby wskazują, że opracowana eksperymentalnie prognoza Głównego Urzędu Statystycznego różni się od realnych wskaźników o 95 osób. Niemniej jednak należy przytoczyć prognozę eksperymentalną na kolejne lata, aby w przyszłości porównać je z realną liczbą mieszkańców Gminy.

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Liczba mieszkańców	13 104	13 102	13 096	13 088	13 077	13 060	13 041	13 015	12 928	12 949	12 912
Grupa przedprodukcyjna	2416	2428	2443	2446	2431	2432	2402	2376	2349	2325	2304
Grupa produkcyjna	7960	7872	7788	7714	7662	7587	7541	7517	7451	7379	7340
Grupa poprodukcyjna	2728	2802	2865	2928	2984	3050	3098	3122	3176	3245	3268

Tabela 14 Prognoza eksperymentalna GUS – liczba mieszkańców Gminy Twardogóra

	2008 r.	2012 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba mieszkańców Gminy	12 935	13 030	13 084	13 062	13 090	13 008
Liczba mieszkańców Gminy – teren miasta	6858	6802	6810	6769	6768	6698
Liczba mieszkańców Gminy – teren wiejski	6077	6228	6274	6293	6322	6316
Liczba mężczyzn - Gmina	6440	6477	6450	6446	6472	6434
Liczba mężczyzn – teren miasta	3347	3326	3300	3283	3288	3253
Liczba mężczyzn – teren wiejski	3093	3151	3450	3163	3184	3181
Liczba kobiet - Gmina	6495	6553	6634	6616	6618	6574
Liczba kobiet – teren miasta	3511	3476	3510	3486	3480	3439
Liczba kobiet – teren wiejski	2984	3077	3124	3130	3138	3135
Mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	2645	2471	2406	2411	2408	2353
Różnica	-174	-65	+5	-3	-55	
Mieszkańców w wieku produkcyjnym	8618	8636	8301	8237	8160	8053

Różnica		+18	-335	-64	-77	-107	
Mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	1672	1923	2377	2414	2522	2602	
Różnica		+251	+454	+37	+108	+80	

Tabela 15 Porównanie zmian w strukturze demograficznej na przestrzeni lat

Na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli można stwierdzić:

- ◆ dość radykalny spadek liczby mieszkańców Gminy w porównaniu z rokiem 2018,
- ◆ znacznie wyższy wskaźnik spadku liczby ludności na terenie miasta, w porównaniu do terenów wiejskich, w przypadku obu płci,
- ◆ radykalny spadek liczby mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym oraz wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Niezmiennie problemem Gminy związanym z trendami demograficznymi będzie starzenie się społeczeństwa i jednoczesny spadek liczby urodzeń oraz spadek liczby mieszkańców w grupie produkcyjnej. Niekorzystne wskaźniki prezentowane są również w kontekście salda migracji, które w 2019 roku wyniosło -30 osób, zaś w roku 2018: +4. Optymistyczna perspektywa klaruje się w przypadku migracji poza granice kraju – w 2019 roku nikt z mieszkańców nie wyjechał z terenu Gminy.

W skali 11 lat (od 2008 do 2019 roku) w grupie poprodukcyjnej przybyło łącznie 930 osób, a więc średnio oraz w przybliżeniu 84 osoby w każdym kolejnym roku. W grupie produkcyjnej natomiast ubyło 565 mieszkańców, co jest równe około 51 osób w ciągu każdego roku. Grupa przedprodukcyjna zmniejszyła się w tym okresie o 292 osoby, a więc o około 26 osób w ciągu roku, mimo notowanych urodzeń. W związku z tym poczynić można prognozę na kolejne lata, zawartą w poniższej tabeli.

Liczba mieszkańców:	2020 r.	2022 r.	2026 r.	2030 r.
w wieku przedprodukcyjnym	2327	2275	2171	2067
w wieku produkcyjnym	8002	7900	7696	7492
w wieku poprodukcyjnym	2686	2854	3190	3526

Tabela 16 Prognoza liczby mieszkańców Gminy Twardogóra (opracowanie własne)

1.3. Sytuacja gospodarcza

W powiecie oleśnickim, a więc również w Gminie Twardogóra, stopa bezrobocia systematycznie spadała w pierwszej połowie 2019 roku, w lipcu i sierpniu 2019 r. delikatnie wzrosła (z 5.0 w czerwcu do 5.2 w sierpniu). Do końca 2019 r. utrzymała się na poziomie 5.2. Dla porównania, z końcem 2018 roku wynosiła ona 5.4, w roku 2017 – 6.1, zaś w 2016 - 8.0. Wyraźnie więc rysuje się trend spadkowy.

Liczbę osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Oleśnicy w 2019 zawiera poniższa tabela.

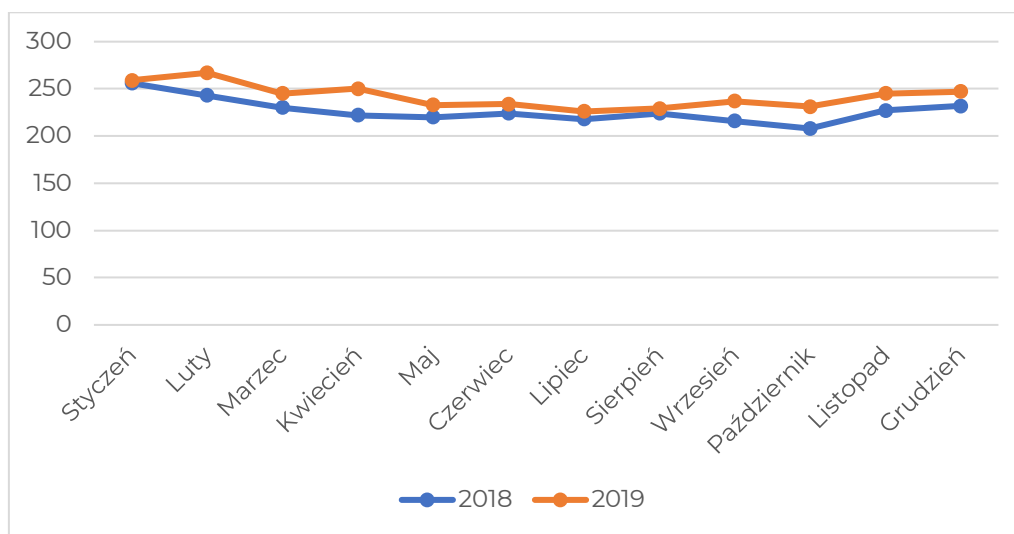

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2018	256	243	230	222	220	224	218	224	216	208	227	232
2019	259	267	246	250	233	234	226	229	237	231	245	247

Tabela 17 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2019 r. (oprac. własne na podstawie danych PUP w Oleśnicy)

W 2018 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 24 osoby w ciągu dwunastu miesięcy, natomiast w 2019 roku spadła o 12 osób. W styczniu 2019 roku zarejestrowanych było o trzy osoby bezrobotne więcej, niż rok wcześniej (2018). Trendy i porównanie z rokiem 2018 zawiera poniższy wykres.

Wykres 2 Analiza trendu liczby zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2018-2019

W ciągu 2019 roku, w każdym kolejnym miesiącu, liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zamieszkujących teren Gminy Twardogóra nieznacznie się wahała. Zanotowano okresowy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu roku, począwszy od miesiąca maja. Wzrost bezrobocia nastąpił w listopadzie i utrzymał się na podobnym poziomie do grudnia. W porównaniu z rokiem 2018 średnia liczba zarejestrowanych bezrobotnych w skali miesiąca jest wyższa. W 2018 roku wynosiła ona około 226,7 osoby zarejestrowanej w każdym miesiącu, zaś w 2019 roku - 242 osoby.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na terenie Gminy Twardogóra według stanu z dnia 31 grudnia 2019 roku zarejestrowane były 1 102 podmioty gospodarki narodowej, z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących wyłącznie gospodarstwa rolne, w tym 822 podmioty to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W zdecydowanej większości są to podmioty zatrudniające do dziewięciu pracowników, a więc małe przedsiębiorstwa – w rejestrze było ich w omawianym okresie 1 057. Zdecydowanie mniej liczną grupę stanowią podmioty, dla których przewiduje się następującą liczbę osób pracujących:

- ♦ od 10 do 49 – 37 podmiotów,

- ◆ od 50 do 249 – 5 podmiotów,
- ◆ od 250 do 999 – 2 podmioty,
- ◆ 1 000 i więcej – 1 podmiot.

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie lokalizacji zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, struktura w Gminie Twardogóra prezentuje się następująco:

- ◆ miasto – 674 podmioty,
- ◆ obszar wiejski – 428 podmiotów.

Sekcje PKD wraz z zestawieniem liczebnym zarejestrowanych w Gminie podmiotów gospodarczych zawiera poniższa tabela.

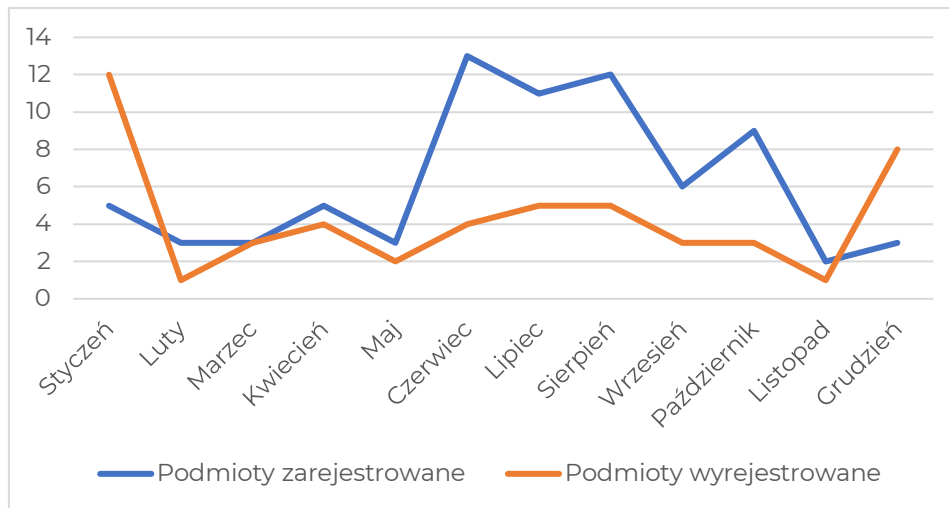
Sekcja PKD		Zarejestrowanych podmiotów
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	A	17
Przetwórstwo przemysłowe	C	292
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	3
Budownictwo	F	106
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	220
Transport i gospodarka magazynowa	H	23
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	24
Informacja i komunikacja	J	19
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	26
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	111
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	57
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	28
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	7
Edukacja	P	22
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	34
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	27
Pozostała działalność usługowa	S	82

Tabela 18 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Twardogóra wg sekcji PKD – stan na 31.12.2019 r.

Do wiodących branż w Gminie należy zaliczyć: przetwórstwo przemysłowe, handel oraz naprawę pojazdów, działalność związaną z rynkiem nieruchomości oraz budownictwo. Do najsilniej rozwiniętej gałęzi przetwórstwa przemysłowego zaliczamy przemysł stolarski, tapicerski i meblowy. Na terenie Gminy powstał i funkcjonuje jeden z największych w Polsce zakładów – fabryka mebli Bodzio.

Stosunek liczby podmiotów nowo zarejestrowanych do podmiotów wyrejestrowanych w danym miesiącu w 2019 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3 Stosunek nowo zarejestrowanych podmiotów do wyrejestrowanych w 2019 r.

W Gminie Twardogóra w 2019 roku:

- ◆ zarejestrowano 75 nowych podmiotów,
- ◆ wyrejestrowano 51 podmiotów.

1.4. Sytuacja środowiskowa

1.4.1. Stan jakości powietrza

Stacją właściwą dla Gminy Twardogóra, badającą stan zanieczyszczenia powietrza na tym terenie, jest stacja Oleśnica. Zanieczyszczenia powietrza w roku 2019 oraz ich porównanie z rokiem poprzednim zawiera poniższa tabela.

Zanieczyszczenie	Średnia roczna		Minimum roczne		Maksimum roczne	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
pył zawieszony PM10	28,8 ug/m ³	23,3 ug/m ³	7,0 ug/m ³	7,2 ug/m ³	112,3 ug/m ³	118,9 ug/m ³
benzo(a)piren w PM10	3,6 ng/m ³	2,0 ng/m ³	0,1 ng/m ³	0,1 ng/m ³	21,3 ng/m ³	8,7 ng/m ³

Tabela 19 Zanieczyszczenia powietrza w Gminie w 2019 r.²⁵

W porównaniu z rokiem 2018 średnia roczna zawartości pyłu zawieszony PM10 jest niższa o 5 ug/m³. Pozostałe wskaźniki dotyczące tego zanieczyszczenia, tj. minimum oraz maksimum roczne, są wyższe. W przypadku minimum rocznego różnica ta jest niewielka i wynosi 0,2 ug/m³, natomiast jeśli chodzi o maksimum roczne – w 2019 roku było ono o 6,6 ug/m³ wyższe niż w roku 2018. Średnia roczna za rok 2019 jest również niższa w przypadku zawartości benzo(a)pirenu w PM10 aż o 1,6 ng/m³ w porównaniu z rokiem 2018. Nie zmienił się wskaźnik minimum rocznego – zarówno w 2018, jak i 2019 roku wynosił on

²⁵ Na podstawie http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current/station_details/archive/71

0,1 ng/m³. Warto zwrócić uwagę na zarejestrowane maksimum roczne dotyczące zawartości benzo(a)pirenu w PM10 – w 2019 roku wyniosła ona 8,7 ng/m³, przy czym w roku poprzednim była o 12,6 ng/m³ wyższa.

Stan jakości powietrza mieszkańcy mogą monitorować na bieżąco dzięki czujnikom zainstalowanym na terenie Gminy. Jakość powietrza sprawdzić można na portalu airly.eu oraz poprzez aplikację mobilną. Czujniki jakości powietrza zlokalizowane są w następujących lokalizacjach: ul. Wielkopolska 11 (Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. W. S. Reymonta), ul. Stefana Batorego 5 (Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II), ul. Św. Jadwigi 1 (Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II), Chełstów 42 (Centrum Inicjatyw Wiejskich), Grabowno Wielkie 139a (Szkoła Podstawowa), Goszcz ul. Szkolna 1 (Szkoła Podstawowa), Olszówka (była świetlica).

1.4.2. Formy ochrony przyrody w Gminie

Forma ochrony	Szczegóły
Obszary Natura 2000	
Ostoja nad Baryczą	obszar o powierzchni 82,026.3800 ha położony na terenie dwóch województw: dolnośląskiego i wielkopolskiego, obejmujący tereny Gminy Twardogóra, obszar ustanowiony został w roku 2009 ²⁶
Leśne Stawki koło Goszcza	obszar o powierzchni 111.9200 ha położony na terenie Gminy, utworzony w 2011 r. ²⁷
Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego	obszar o powierzchni 1,118.8100 ha wyznaczony na terenie powiatu oleśnickiego, obejmujący granicami tereny Gminy Twardogóra; obszar ustanowiony został w 2011 r. ²⁸
Dolina Baryczy	obszar o powierzchni 55,516.8300 ha obejmujący swoim zasięgiem tereny Gminy Twardogóra, dotyczący ochrony ptaków; obszar ustanowiony został w 2004 r. ²⁹
Inne formy ochrony	
Park Krajobrazowy Dolina Baryczy	park o powierzchni 87,040.0000 ha, którego celem ochrony jest zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych

²⁶ Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008)8039)(2009/93/WE) (Dz. Urz. L43 str. 63)

²⁷ Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokumenty nr C(2010)9669)(2011/64/UE) (Dz. Urz. L 33 str. 146)

²⁸ Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokumenty nr C(2010)9669)(2011/64/UE) (Dz. Urz. L 33 str. 146)

²⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 04.229.2313)

	i rzadkich gatunków roślin i zwierząt; Park Krajobrazowy Dolina Baryczy utworzony został w 1996 roku ³⁰
rezerwat przyrody Torfowisko koło Grabowna	celem ochrony jest zachowanie torfowiska o interesującej roślinności i stratygrafii; rezerwat ustanowiony został w 1980 roku ³¹
obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska	obszar o powierzchni 9,400.0000 ha wyznaczony został na terenie województwa dolnośląskiego, obejmując swoim zasięgiem Gminę Twardogóra; obszar wykazuje wartość przyrodniczo-krajobrazową, częściowo zalesiony z łąkami i stawami rybnymi; obszar chronionego krajobrazu utworzony został w 1995 r. ³²
wieloo obiektowy pomnik przyrody	grupa dwóch obiektów geologicznych (głazów narzutowych), zlokalizowanych we wsi Gola Wielka; pomnik został ustanowiony w 1981 roku; nadzór nad obiektem sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra ³³
użytek ekologiczny – Leśne stawki koło Goszcza	użytek ustanowiony został na powierzchni 55,3100 ha z uwagi na zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych pozostałości ekosystemów mających znaczenie zachowania unikatowych zasobów genowych i środowisk; forma ochrony ustanowiona została w 1995 roku ³⁴

Tabela 20 Formy ochrony przyrody w Gminie Twardogóra

1.4.3. Działania samorządu w obszarze środowiska

Dokumentami strategicznymi, które regulowały w raportowanym roku działania samorządu Gminy Twardogóra w obszarze ochrony środowiska są: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra na lata 2016-2020, Plan gospodarki niskoemisyjnej, opracowany w 2016 roku, oraz Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Realizacja poszczególnych celów i zadań wynikających z programów zawarta jest w poniższych tabelach.

Program Ochrony Środowiska		
Obszar interwencji	Cel główny	Cele szczegółowe
Ochrona klimatu i jakości powietrza	- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza z obszaru Gminy	- ograniczenie niskiej emisji kominowej - obniżanie jednostkowego zużycia energii cieplnej i elektrycznej - wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) - ograniczenie niskiej emisji komunikacyjnej

³⁰ Rozporządzenie Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie utworzenia i ochrony parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. z 1996 r. Nr 6, poz. 65)

³¹ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1980 r. Nr 19, poz. 94)

³² Rozporządzenie Nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. z dnia 25 września 1995 r. Nr 15, poz. 95)

³³ Decyzja nr 9/81 Wojewody Wrocławskiego z dnia 16 czerwca 1981 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody grupy głazów narzutowych

³⁴ Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Wrocławskiego z 3 stycznia 1995 r. w sprawie wprowadzenia indywidualnej formy ochrony przyrody

		<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie emisji jednostkowych ze źródeł technologicznych i przemysłowych
Gospodarowanie wodami	<ul style="list-style-type: none"> - właściwa gospodarka wodami powierzchniowymi i podziemnymi 	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie deficytom wody przeznaczonej na cele socjalne i komunalne - optymalizacja zużycia wody w poszczególnych sektorach - dążenie do osiągnięcia i/lub utrzymania dobrego stanu wód - właściwa gospodarka w zakresie melioracji wodnych - zrównoważona gospodarka stawowa
Gospodarka wodno-ściekowa	<ul style="list-style-type: none"> - optymalne zaopatrzenie Gminy w wodę i ekologiczna gospodarka ściekami 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie trwałego dostępu do czystej wody podziemnej dla społeczeństwa i gospodarki - rozwój i modernizacja ujęć wód podziemnych oraz sieci wodociągowych - rozwój systemów kanalizacji zbiorowej - właściwa eksploatacja urządzeń oczyszczania ścieków - właściwe zagospodarowanie ścieków innych niż komunalne - budowa indywidualnych urządzeń gospodarowania ściekami (przydomowych oczyszczalni ścieków, nowoczesnych zbiorników bezodpływowych) na terenach o zabudowie rozproszonej
Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów	<ul style="list-style-type: none"> - optymalizowanie i rozbudowa systemów gospodarowania odpadami powstającymi na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie hierarchii postępowania z odpadami - udoskonalanie systemów gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych - wdrożenie mechanizmów nadzoru nad odpadami z sektora budowlano-remontowego - rozbudowa i/lub modernizacja urządzeń i instalacji obsługujących rynek gospodarki odpadami (PSZOK) - likwidacja odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - prowadzenie właściwej polityki w zakresie odpadów poprodukcyjnych i gospodarczych - prowadzenie ciągłych działań edukacyjnych na rzecz minimalizacji wytwarzania odpadów i wzrostu poziomów odzysku surowców
Zasoby przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> - racjonalna ochrona walorów przyrodniczych Gminy i zrównoważona gospodarka leśna 	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie właściwej polityki w zakresie usuwania drzew i krzewów, z uwzględnieniem kompensacji przyrodniczej - kreowanie rozwoju zieleni na terenach zurbanizowanych

		<ul style="list-style-type: none"> - wyważone gospodarowanie zasobami leśnymi połączone z sukcesywną odnową i ochroną drzewostanów - uwzględnianie w działaniach zapisów z planów ochronnych dla obszarów Natura 2000 - ochrona gatunków, obiektów i obszarów cennych przyrodniczo - tworzenie warunków dla zalesień gruntów porolnych i zrehabilitowanych - przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej - ochrona krajobrazu
Zasoby geologiczne	- efektywne wykorzystanie zasobów geologicznych	<ul style="list-style-type: none"> - racjonalne pozyskanie kopalin połączone z rekultywacją obszarów powydobywczych i rewitalizacją terenów górniczych - zmniejszanie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin
Gleby	- ochrona gleb i właściwe użytkowanie powierzchni ziemi	<ul style="list-style-type: none"> - szczególna ochrona na rzecz rolnictwa gleb o najwyższych kategoriach jakościowych - rekultywacja gruntów utraconych okresowo na potrzeby górnictwa odkrywkowego - zapobieganie degradacji gleb w wyniku działalności rolnej (niewłaściwe nawożenie i uprawa) lub gospodarczej (dewastacja lub zanieczyszczenie gleb)
Pola elektromagnetyczne	- wykluczenie ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego na terenach zurbanizowanych	<ul style="list-style-type: none"> - odpowiedni dobór lokalizacji dla nowych źródeł emitujących pola elektromagnetyczne (anteny nadawcze, stacje transformatorowe, linie energetyczne) - ograniczanie rozwoju zabudowy w pobliżu istniejących źródeł promieniowania elektromagnetycznego - nadzór nad rozbudową kolejnych nadajników
Zagrożenia hałasem	- minimalizacja uciążliwości akustycznych	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie presji akustycznej z sektora komunikacyjnego - zapobieganie i minimalizacja hałasu z sektora produkcyjnego (tartaki, stolarnie, wentylatory przemysłowe), rolnictwa (suszarnie zbóż) i usług (urządzenia chłodnicze itp.) - wykluczenie zagrożeń hałasem na obszarach stałego przebywania ludzi poprzez MPZP
Zagrożenia poważnymi awariami	- zminimalizowanie możliwości powstawania poważnych awarii	<ul style="list-style-type: none"> - wykluczenie lokalizacji zakładów przemysłowych mogących być źródłem poważnych awarii (MPZP, Studium Zagospodarowania Przestrzennego) - maksymalizacja bezpieczeństwa transportowego na drogach tranzytowych

Tabela 21 Program Ochrony Środowiska

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	
Cele strategiczne	Cele szczegółowe
Obniżenie emisji CO ₂ o co najmniej 7,9% względem 2014 r., co odpowiada redukcji w sektorze budynków na poziomie około 14%	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie niskiej emisji CO₂ z sektora mieszkaniowego o ok. 3000 Mg względem roku bazowego - obniżenie niskiej emisji CO₂ z obiektów publicznych co najmniej o 300 Mg względem roku bazowego - obniżenie zużycia energii finalnej w budynkach w skali całej Gminy o 5,7% względem roku bazowego
Wytwarzanie energii z OZE w ilości zwiększonej o co najmniej 0,6% co pozwoli na jej uzyskanie na poziomie 9% całkowitej konsumpcji energii elektrycznej w 2020 r.	<ul style="list-style-type: none"> - wytwarzanie i wykorzystanie energii z OZE w ilości co najmniej o 760 MWh wyższej niż w 2014 r. z pominięciem przemysłowych instalacji jej wytwarzania - radykalna zmiana starych, węglowych źródeł ciepła na kotły wysokosprawne - wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe kondensacyjne (na obszarach zgazyfikowanych) lub kotły opalne biomasą drzewną (np. pelet) - zdecydowana poprawa parametrów cieplnych w istniejących budynkach mieszkalnych co najmniej do poziomu obecnych standardów energetycznych - poprawa efektywności energetycznej w sektorze oświetlenia obiektów i terenów publicznych
Obniżenie zużycia energii finalnej o 2,9% względem 2014 r.	<ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie rozwiązań związanych z produkcją energii elektrycznej z OZE, głównie w systemach solarnych (fotowoltaika)

Tabela 22 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	
Zakres działań	Działania
Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zużycia energii pierwotnej wydatkowanej na zapewnienie komfortu funkcjonowania gminy i jej mieszkańców - dążenie do jak najmniejszych opłat dla odbiorców energii przy jednoczesnym spełnieniu warunku samofinansowania się sektora paliwowo-energetycznego - minimalizacja szkodliwych dla środowiska skutków funkcjonowania sektora paliwowo-energetycznego na obszarze Gminy - zapewnienie bezpieczeństwa i pewności zasilania w zakresie dostaw ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych - tworzenie warunków rozwoju źródeł energii elektrycznej - uświadamianie konsumentom energii korzyści płynących z jej racjonalnego użytkowania - promowanie poprawnych ekonomicznie i ekologicznie rozwiązań w dziedzinie zaopatrzenia w ciepło - uświadamianie możliwości związanych z dostępnym dla mieszkańców, preferencyjnym finansowaniem niektórych przedsięwzięć racjonalizacyjnych - racjonalizacja zużycia energii cieplnej, elektrycznej i gazu przez obiekty będące własnością Gminy - modernizacja urządzeń poboru energii opłacanych przez Gminę

	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie i dofinansowanie z budżetu Gminy i pomoc w uzyskaniu środków zewnętrznych działań związanych z oszczędnością energii dla osób fizycznych i podmiotów gospodarczych - tworzenie warunków i wspomaganie rozwoju źródeł energii odnawialnej
Środki poprawy efektywności energetycznej	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej - nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji - wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, lub ich modernizacja - realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r. poz. 712 ze zm.) - wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego
Zaopatrzenie obszaru Gminy w nośniki energii	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa sieci gazowej w perspektywie 15 lat - budowa dużej farmy fotowoltaicznej w obrębie wsi Goszcz przez inwestora prywatnego - rozwój technik solarnych - umożliwienie budowy maksymalnie jednej farmy wiatrowej - szansa na budowę od jednej do kilku biogazowni rolniczych

Tabela 23 Plan Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

W ramach działań proekologicznych w Gminie w 2019 roku uruchomiony został system kontroli jakości powietrza, który funkcjonuje z wykorzystaniem drona oraz czujników stacjonarnych zainstalowanych w siedmiu miejscach na terenie Gminy. Inwestycje zostały wsparte proekologicznym i prozdrowotnym eventem zorganizowanym w Gminie – Ekopiknikiem „zabiegam o czystą Twardogórę”. W czasie pikniku mieszkańcy mieli możliwość: zapoznać się z pracą pszczelarzy i wyjątkową rolą pszczół w ekosystemie; dokonać pomiaru ciśnienia swojego organizmu; skorzystać z porad dietetyka; uzyskać informacje dotyczące systemu gospodarowania odpadami w Gminie; wziąć udział w warsztatach „Las w słoiku”; zapoznać się z urządzeniami wykorzystującymi energię słoneczną; skorzystać z energorowerów; zapoznać się z flotą pojazdów Zakładu Gospodarki Komunalnej.

W 2019 roku na terenie Gminy przyznawane były dotacje ze środków budżetu, pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Dofinansowaniu podlegały działania służące ochronie powietrza polegające na trwałej likwidacji ogrzewania paliwami stałymi lub biomasą. Weryfikacją wniosków zajmowała się komisja ds. weryfikacji wniosków w następującym składzie: Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska, Podinspektor ds. ochrony środowiska oraz dwóch Inspektorów ds. ochrony środowiska.

W 2019 roku Gmina Twardogóra realizowała dwa programy mające na celu poprawę warunków środowiskowych:

- ◆ **Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)** – edycja 2, w ramach którego dofinansowywane była:
  - wymiana lokalnych źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi lub biomasą na nowoczesne źródła ciepła;
- ◆ **„Usuwanie wyrobów zawierających azbest w terenie Gminy Twardogóra”**, w ramach którego dofinansowane było:
  - usuwanie wyrobów zawierających azbest z gospodarstw domowych na terenie Gminy, przede wszystkim pokryć dachowych wykonanych z eternitu,
  - prawidłowe i bezpieczne unieszkodliwienie tych wyrobów.

Ponadto realizowany był także ogólnopolski **Program Czyste Powietrze**, w ramach którego dofinansowywane były: inwestycje polegające na wymianie starych źródeł ciepła i montaż nowych, spełniających wymagania program, inwestycje dotyczące termomodernizacji budynków, montaż lub modernizacja instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, instalacje odnawialnych źródeł energii, montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

W kwietniu 2019 r. zorganizowano trzy spotkania informacyjne dotyczące powyższych programów.

Na działania samorządu związane z ochroną środowiska Gmina zaciągnęła trzy długoterminowe pożyczki:

- ◆ na zadanie „Ograniczenie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na terenie Gminy Twardogóra”³⁵,
- ◆ na zadanie „Zakup drona wraz z aparaturą pomiarową oraz zakup czujników jakości powietrza”³⁶,
- ◆ na zadanie „Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grabowno Małe”³⁷.

Dotacje udzielane były zgodnie z postanowieniami Regulaminu przyjętego Uchwałą Nr V.37.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2019 r. Zgodnie z treścią Regulaminu dofinansowania udzielano na lokale mieszkalne, budynki jednorodzinne oraz kotłownie (w przypadku jednej dla kilku nieruchomości). Wysokość maksymalna przyznawanej dotacji wynosiła kolejno: dla domów jednorodzinnych – 20 000 zł, dla mieszkań w domach wielorodzinnych – 14 000 zł, dla kotłowni zasilających budynki wielorodzinne – iloczyn liczby obsługiwanych mieszkań i 8 000 zł.³⁸

W 2019 roku udzielane były również dotacje ze środków budżetu Gminy na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych, któremu podlegały budowy przyłączy

³⁵ Uchwała nr XI.96.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały nr VIII.68.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Ograniczenie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na terenie Gminy Twardogóra”

³⁶ Uchwała nr XI.97.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały NR VIII.69.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Zakup drona wraz z aparaturą pomiarową oraz zakup czujników jakości powietrza”

³⁷ Uchwała nr XIII.103.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 września 2019 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na zadanie „Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grabowno Małe”

³⁸ Uchwała nr V.37.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania dotacji ze środków budżetu gminy Twardogóra pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza, związanych z trwałą likwidacją ogrzewania opartego na paliwie stałym lub biomasie na terenie Gminy Twardogóra

realizowane w gospodarstwach domowych na terenie Gminy do gminnej kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Grabowno Małe, Brodowce, Grabowno Wielkie Kolonia oraz ul. Leśne Domy w Twardogórze. Wysokość dotacji wynosiła w raportowanym roku 70 zł za metr bieżący wybudowanego przyłącza.³⁹

Ponadto Gmina Twardogóra przystąpiła do Partnerstwa powołanego do realizacji projektu „Poprawa stanu powietrza w OSI Doliny Baryczy”. Realizacja projektu opiera się o wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gmin Partnerstwa. Realizację projektu zaplanowano na lata 2019-2021; projekt współfinansowany jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.⁴⁰

18 września 2019 roku jednostki oświatowe uczestniczyły w akcji „Sprzątanie Świata”. Gmina udzieliła wsparcia finansowego dla tego przedsięwzięcia następującym jednostkom oświatowym:

- ◆ Szkoła Podstawowa nr 2 w Twardogórze – 1700 zł,
- ◆ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Twardogórze – 500 zł,
- ◆ Miejskie Przedszkole w Twardogórze – 1100 zł,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Goszczu – 1000 zł,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim – 900 zł.

W 2019 roku przeprowadzona została kontrola zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych oraz kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków. Prowadzono również ewidencję zbiorników bezodpływowych i ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków.

W ramach edukacji proekologicznej w 2019 roku w Szkole Podstawowej w Grabownie Wielkim odbył się Gminny Dzień Ziemi pod hasłem „Cztery żywioły na straży Twardogórskiej Gminy”. W spotkaniu wzięli udział uczniowie gminnych placówek oświatowych, przedstawiciele władz samorządowych, lokalna społeczność oraz wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas Dnia Ziemi zaprezentowana została wystawa żywiołów.

W ubiegłym roku w Gminie promowana była również idea ograniczania zużycia plastiku. Mieszkańcy byli zachęceni do korzystania z produktów biodegradowalnych, które mogą być alternatywą dla plastikowych artykułów jednorazowego użytku.

W ramach funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zorganizowany został „Kącik rzeczy używanych”. Celem jego funkcjonowania jest przede wszystkim zapobieganie powstawaniu odpadów, a także wzajemna pomoc społeczna – z rzeczy pozostawionych w kąciku skorzystać mogą mieszkańcy w trudnej sytuacji finansowej, których nie stać na zakup nowych.

Do działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego zaliczyć należy także bieżące działania związane z zachowaniem czystości na terenie Gminy. W 2019 roku realizowane było zadanie oczyszczania terenów Gminy poprzez ręczne i mechaniczne oczyszczanie placów i dróg według harmonogramu (wywóz nieczystości stałych z ulicznych koszy, mycie

³⁹ Uchwała nr IX.82.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 17 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Twardogóra na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych na terenie gminy Twardogóra w 2019 r.

⁴⁰ Uchwała nr VI.45.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Poprawa stanu powietrza w OSI Doliny Baryczy (wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Cieszków, Milicz, Prusice, Twardogóra, Wołów, Zawonia, Żmigród)”

koszy, mycie pojemników do segregacji, czyszczenie krat na ciekach biegnących przez teren miasta, usuwanie złamanych gałęzi). Przeprowadzone zostały również wiosenne porządki w Gminie, a także zakupiono piętnaście kompletów koszy ulicznych. Ponadto na terenie Gminy w 2019 roku nasadzono łącznie 181 drzew.

W 2019 roku Gmina Twardogóra realizowała Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt. Zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym realizowane było poprzez odławianie ich, poszukiwanie poprzednich lub nowych właścicieli, zapewnienie im opieki weterynaryjnej. Gmina współpracowała przy realizacji programu z Fundacją „Zwierzyniec” z siedzibą w Szczytach, ze spółką B.G. VET s.c. Marek Balicki, Grzegorz Grobelny z siedzibą w Twardogórze oraz firmą „DEX” Jolanta Furman z siedzibą w Oleśnicy. W ramach realizacji programu podejmowane były również działania informacyjne i edukacyjne, między innymi poprzez komunikację na stronach internetowych Gminy oraz tablicach ogłoszeń, a także współpracę z organizacjami społecznymi. Na realizację programu przeznaczono w 2019 roku 40 000,00 zł.⁴¹

W 2019 roku obowiązywał również przyjęty w 2018 roku Regulamin utrzymania czystości i porządku,⁴² który obliguje mieszkańców do działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego przy realizacji codziennych zadań. Na mocy wyżej wspomnianego regulaminu obliguje się mieszkańców m.in. do: segregacji odpadów komunalnych, sprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego, mycia aut wyłącznie w miejscach do tego przeznaczonych lub na terenie nieruchomości własnej z dbałością, by powstające ścieki odprowadzane były do kanalizacji sanitarnej/pojemnika bezodpływowego, a także naprawiania aut w miejscach, w których nie ma to wpływu na zanieczyszczenie środowiska.

Gmina Twardogóra z maju 2019 roku przejęła od powiatu Oleśnickiego jedno z zadań publicznych, związane z utrzymaniem czystości i porządku w pasie dróg powiatowych na terenie Gminy.⁴³

W raportowanym roku przyjęty został również Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra za lata 2016-2018.⁴⁴

---

⁴¹ Uchwała nr VI.47.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Twardogóra w 2019 roku

⁴² Uchwała nr XXXV.399.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra

⁴³ Uchwała nr VIII.64.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia zadania publicznego od Powiatu Oleśnickiego związanego z utrzymaniem czystości i porządku w pasie dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Twardogóra

⁴⁴ Uchwała nr XV.118.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra za lata 2016-2018

2. Funkcjonowanie Gminy

2.1. System oświaty

2.1.1. Liczba szkół, koszty związane z oświatą

W 2019 roku na terenie Gminy Twardogóra funkcjonowało łącznie pięć placówek oświatowych, w tym cztery, których organem prowadzącym jest Gmina Twardogóra i jedna, której organem prowadzącym jest Powiat Oleśnicki:

- ◆ Miejskie Przedszkole w Twardogórze,
- ◆ Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Goszczu,
- ◆ Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim,
- ◆ Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jarosława Iwaszkiewicza w Twardogórze.

Łącznie w przedszkolach publicznych funkcjonowało w 2019 roku 19 oddziałów, zaś w szkołach podstawowych – 47 oddziałów. Poza wyżej wymienionymi placówkami edukacyjnymi zapewniającymi podstawową edukację, na terenie Gminy funkcjonuje Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych. Placówka oferuje młodzieży wykształcenie techniczne w kierunkach: technik programista, technik ekonomista, technik reklamy oraz wykształcenie branżowe w zawodach robotniczych, jak np. stolarz, tapicer, piekarz, mechanik pojazdów samochodowych. Oferta szkoły wpisuje się w lokalne trendy rozwojowe określonych dziedzin i wspiera lokalny rynek pracy możliwością zdobycia wiedzy dotyczącej konkretnych gałęzi przemysłu. Ponadto w placówce funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące dla osób dorosłych.

Na terenie Gminy Twardogóra działają także żłobki i kluby dziecięce prowadzone przez podmioty prywatne, do których zaliczyć należy:

- ◆ Żłobek Chatka Puchatka w Twardogórze,
- ◆ Żłobek „Biedroneczka” w Moszycach,
- ◆ Klub Malucha „Biedroneczka” w Moszycach,
- ◆ Żłobek „Leśne Ludki”.

Dodatkowo w Gminie Twardogóra funkcjonuje Niepubliczne Przedszkole Sióstr Opatrzności Bożej.

W zakresie spraw oświatowych podjęte zostały następujące działania:

- ◆ wyznaczony został Zastępca w przypadku nieobecności dyrektora Szkoły Podstawowej w Grabownie Wielkim,
- ◆ ustalony został harmonogram czynności w postępowaniu rekrutacyjnym oraz uzupełniającym na rok szkolny 2019/2020 dla miejskiego przedszkola, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i klas pierwszych szkół podstawowych,
- ◆ ogłoszona oraz zaktualizowana została podstawowa kwota dotacji i statystycznej liczby dzieci w przedszkolu publicznym na rok 2019,
- ◆ ustalono plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w 2019 roku,

- ◆ uzgodnione zostały stawki za wyżywienie w Miejskim Przedszkolu w Twardogórze,
- ◆ utworzony został jeden oddział sportowy w profilu lekkoatletyka w SP nr 2 w Twardogórze,
- ◆ ustalona została liczba oraz wysokość stypendiów Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra za rok szkoły 2018/2019 przyznawanych absolwentom szkół zamieszkałym na terenie Gminy,
- ◆ powołana została Komisja Egzaminacyjna celem przeprowadzenia egzaminu nauczyciela ubiegającego się o stopień nauczyciela mianowanego.

Zgodnie z zestawieniem planu wydatków budżetowych na rok 2019 kwota zawarta w planie wydatków po zmianach wynosiła 16 056 807,31 zł. Stan na ostatni dzień roku kalendarzowego 2019 wskazuje, że poniesione wydatki wyniosły 15 682 445,63 zł, co stanowi 97,67% wykonania planu. Realizacja wydatków w 2019 roku zawarta jest w poniższych tabelach.

Paragraf	Kwota (zł)
Dotacje celowe przekazanie Gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	1367,26
Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	138 902,71
Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 973 200,56
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	512 320,19
Składki na ubezpieczenia społeczne	1 068 947,70
Składki na Fundusz Pracy	116 650,36
Wynagrodzenia bezosobowe	2 449,50
Zakup materiałów i wyposażenia	216 684,80
Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	87 203,71
Zakup energii	459 379,23
Zakup usług remontowych	88 712,80
Zakup usług zdrowotnych	13 141,00
Zakup usług pozostałych	102 975,20
Zakup usług telefonii i Internet	19 192,82
Podróże służbowe i krajowe	9 682,68
Różne opłaty i składki	13 972,43
Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	343 281,80
Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	24 682,00
Podatek od towarów i usług	442,22
Szkolenia pracowników	11 611,93
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	146 297,49
Szkoły podstawowe – ogółem wydatki poniesione w 2019 r.	9 351 098,39

Tabela 24 Wydatki na oświatę – szkoły podstawowe

Koszty związane z utrzymaniem i prowadzeniem szkół podstawowych na terenie Gminy Twardogóra były wyższe do roku 2018 (w którym wyniosły 7 768 262,90 zł) o 1 582 835,49 zł.

W ramach poniesionych wydatków w 2019 roku dotyczących rozwoju placówek dokonano między innymi zakupu kompletnych pracowni przyrodniczych do Szkoły Podstawowej w Goszczu. Opracowana została również dokumentacja projektowa oraz przeprowadzono

prace budowlane w pomieszczeniach dawnej sali gimnastycznej – świetlicy, w której powstały dwa pomieszczenia dydaktyczne.

Paragraf	Kwota (zł)
Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	11 412,80
Wynagrodzenia osobowe pracowników	159 781,70
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	11 037,39
Składki na ubezpieczenia społeczne	31 042,54
Składki na Fundusz Pracy	4 447,67
Zakup materiałów i wyposażenia	2 268,51
Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	8 969,00
Oddziały przedszkolne – ogółem wydatki poniesione w 2019 r.	228 959,61

Tabela 25 Wydatki na oświatę – oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

Koszty związane z utrzymaniem i prowadzeniem oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na terenie Gminy w 2019 roku były wyższe w porównaniu do roku 2018 (w którym wyniosły 195 106,69 zł) o 33 852,92 zł.

Paragraf	Kwota (zł)
Dotacje celowe przekazanie Gminie na zadania bieżące	35 487,56
Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	231 573,44
Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	12 916,49
Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 219 950,87
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	152 432,90
Składki na ubezpieczenia społeczne	389 571,77
Składki na Fundusz Pracy	34 188,37
Zakup materiałów i wyposażenia	46 437,57
Zakup środków żywności	302 205,65
Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	9 006,36
Zakup energii	74 882,79
Zakup usług remontowych	3 818,38
Zakup usług zdrowotnych	4 373,00
Zakup usług pozostałych	24 716,92
Zakup usług telefonii i Internet	2 361,45
Podróże służbowe i krajowe	2 834,81
Różne opłaty i składki	2 401,15
Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	150 829,00
Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	10 809,00
Szkolenia pracowników	3 909,72
Przedszkola – ogółem wydatki poniesione w 2019 r.	3 714 707,20

Tabela 26 Wydatki na oświatę - przedszkola

Wydatki przeznaczone na oświatę zawarte w powyższej tabeli dotyczą utrzymania Przedszkola Miejskiego w Twardogórze oraz kosztów związanych z dotowaniem Niepublicznego Przedszkola Sióstr Opatrzności Bożej w Twardogórze.

W porównaniu do wydatków poniesionych przez Gminę Twardogóra w 2018 roku (w którym na utrzymanie przedszkoli przeznaczono 3 417 342,86 zł) w roku 2019 były one wyższe o 297 364,34 zł.

Paragraf	Kwota (zł)
Wynagrodzenia osobowe pracowników	470 879,55
Składki na ubezpieczenia społeczne	78 545,73
Składki na Fundusz Pracy	9 049,54
Gimnazja – ogółem wydatki poniesione w 2019 r.	558 474,82

Tabela 27 Wydatki na oświatę - gimnazja

Gmina Twardogóra w 2019 roku, zgodnie z postanowieniami stosownej ustawy, zapewniała uczniom dowóz do szkół, z jednoczesnym zapewnieniem im opieki podczas transportu. Uczniowie dowożeni byli do szkół podstawowych pod opieką osób zatrudnionych do tego zadania. Dodatkowo realizowany był dowóz uczniów niepełnosprawnych do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Oleśnicy oraz Dziennego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Miliczu, a także zwracano rodzicom koszt dowozu indywidualnego. Na ten cel Gmina przeznaczyła w 2019 roku 810 966,00 zł, przy czym wykonano plan budżetowy w 94,25%, wydatkując kwotę w wysokości 764 324,42 zł. W roku 2018 na to zadanie wydano 696 547,87 zł, a więc w raportowanym roku koszty te były wyższe o 67 776,55 zł.

Koszty poniesione zostały również w związku z przeprowadzeniem postępowania egzaminacyjnego na stopień awansu zawodowego nauczycieli, w kwocie 1 433,86 zł. W zakresie rozwoju zawodowego w Gminie funkcjonowały różne formy doskonalenia i doskonalenia zawodowego, jak np. dopłaty do kursów, studiów, dofinansowanie szkoleń itp. Na ten cel przeznaczono w 2019 roku kwotę 57 639,64 zł.

Pozostałe wydatki związane z oświatą zawarte są w poniższej tabeli.

Paragraf	Kwota (zł)
Dowożenie uczniów do szkół	764 324,42
Komisje egzaminacyjne	1 433,86
Doskonalenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli	57 639,64
Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjach	783 413,81
Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników	76 515,81
Pozostała działalność*	145 878,07

Tabela 28 Wydatki na oświatę – inne zadania

*W paragrafie „Pozostała działalność” zawarte są: odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych emerytów i rencistów nauczycieli, koszty zakupu materiałów koniecznych do realizacji w szkołach zadań pozaszkolnych, organizowanie imprez w ramach realizowanych w szkołach programów kultura i sport w szkole.

2.1.2. Liczba dzieci w szkołach, podstawowe wskaźniki w obszarze edukacji

Liczba dzieci uczęszczających do jednostek oświatowych w 2019 roku zawarta jest w poniższej tabeli.

Nazwa jednostki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Miejskie Przedszkole w Twardogórze	17	397
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II	31	720
Szkoła Podstawowa w Goszczu	8 + oddział przedszkolny	144
Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	8 + oddział przedszkolny	154
Łącznie dzieci szkolnych w Gminie		1415

Tabela 29 Liczba dzieci w szkołach w 2019 r.

Dla porównania, w roku 2018 do placówek oświatowych pozostających pod nadzorem Gminy, uczeźczało 1 541, a więc o 126 dzieci więcej, niż w roku raportowanym.

Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza				
język polski	historia, WOS	matematyka	przedmioty przyrodnicze	język angielski	poziom podstawowy	poziom rozszerzony
60,9	54,4	42,3	51,4		67,7	49,5

Tabela 30 Wyniki egzaminu gimnazjalnego – SP 2

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w SP nr 2 w Twardogórze na tle średniego wyniku w powiecie oleśnickim i województwie dolnośląskim oraz w skali kraju:

- ♦ średni wynik z języka polskiego jest niższy niż średni krajowy i wojewódzki, a wyższy od wyniku powiatowego,
- ♦ średni wynik z historii oraz wiedzy o społeczeństwie jest niższy od średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatowej,
- ♦ średni wynik z matematyki jest niższy niż krajowy, ale wyższy niż wojewódzki i powiatowy,
- ♦ średni wynik z przedmiotów przyrodniczych jest wyższy niż krajowy, wojewódzki i powiatowy,
- ♦ średni wynik szkoły z języka angielskiego (poziom podstawowy) jest nieznacznie niższy niż krajowy i wojewódzki, zaś w poziomie rozszerzonym niższy niż średni wynik wojewódzki i powiatowy.

język polski	matematyka	język angielski
Szkoła Podstawowa nr 2		
68,2	45,4	53,1
Szkoła Podstawowa w Goszczu		
44,2	27,4	39,5
Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim		
57	31	41

Tabela 31 Wyniki egzaminu ośmioklasisty

Wyniki egzaminu ośmioklasisty w SP nr 2 w Twardogórze na tle średniego wyniku w powiecie oleśnickim i województwie dolnośląskim oraz w skali kraju:

- ♦ średni wynik egzaminu z języka polskiego jest wyższy od średniego wyniku w kraju, województwie, powiecie i Gminie,
- ♦ średni wynik z matematyki jest wyższy niż średni wynik w kraju, województwie, powiecie i Gminie,
- ♦ średni wynik z języka angielskiego jest niższy niż krajowy, wojewódzki i powiatowy, a wyższy niż średni wynik Gminy.

Wyniki egzaminu ośmioklasisty w SP w Goszczu oraz SP w Grabownie Wielkim na tle średniego wyniku w powiecie oleśnickim i województwie dolnośląskim oraz w skali kraju:

- ♦ średni wynik egzaminu z języka polskiego jest niższy od średniego wyniku w kraju, województwie, powiecie i Gminie,
- ♦ średni wynik z matematyki jest niższy niż średni wynik w kraju, województwie, powiecie i Gminie,
- ♦ średni wynik z języka angielskiego jest niższy niż krajowy, wojewódzki i powiatowy, a wyższy niż średni wynik Gminy.

2.2. Gospodarka odpadami

2.2.1. System gospodarowania odpadami

W związku z nowymi przepisami prawnymi obowiązującymi w Polsce, w pierwszym wydaniu w 2019 roku Twardogórskiego Informatora Samorządowego opublikowana została szczegółowa instrukcja dotycząca gospodarowania odpadami oraz informacja dla mieszkańców o przyczynach wzrostu kosztów gospodarki odpadami.

W zakresie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w 2019 roku podjęte zostały następujące uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze:

- ♦ Uchwała nr VII.50.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.04.2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki takiej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności,
- ♦ Uchwała nr VIII.65.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.05.2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie

odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz sposobu jej składania,

- ◆ Uchwała nr XV.115.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności,
- ◆ Uchwała nr XV.116.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz sposobu jej składania,
- ◆ Uchwała nr XV.117.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne,
- ◆ Uchwała nr XVII.142.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności,
- ◆ Uchwała nr XVII.143.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne.

Dodatkowo do uchwał regulujących funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami zaliczyć należy:

- ◆ Uchwała nr XXI.150.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 października 2012 r. w sprawie przejęcia obowiązku odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Twardogóra niezamieszkałych przez mieszkańców, na których powstają odpady komunalne,
- ◆ Uchwała nr XXXII.258.2013 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- ◆ Uchwała nr XVIII.193.2016 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Gmina Twardogóra, jako podmiot odpowiedzialny za organizację i funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami na jej terenie, powierza świadczenie usług w tym zakresie Zakładowi Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Twardogórze. Spółka prowadzi także sprzedaż pojemników do gromadzenia odpadów.

Harmonogram odbioru odpadów z nieruchomości na terenie Gminy dostępny jest dla mieszkańców na stronie internetowej Zakładu Gospodarki Komunalnej, podobnie jak szczegółowa informacja dotycząca segregacji odpadów.

Na terenie Gminy funkcjonują dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy mogą do nich nieodpłatnie przywieźć posortowane odpady. Jeden PSZOK

funkcjonuje na terenie siedziby Zakładu Gospodarki Komunalnej, zaś drugi – na terenie składowiska odpadów w Grabownie Wielkim.

2.2.2. Dane dotyczące odpadów w Gminie

Podmiotem odbierającym odpady z terenu Gminy Twardogóra jest Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Twardogórze. W 2019 roku przekazanych do zagospodarowania zostało 5 431,187 Mg wszystkich odpadów komunalnych. Dla porównania w 2018 roku zebrano na terenie Gminy łącznie 5 566,928 Mg odpadów.

Znacznie wzrosły koszty związane z funkcjonowaniem o obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Twardogóra. W 2018 roku suma kosztów wyniosła 2 898 776,88 zł. Z kolei w roku 2019 koszty te wyniosły 4 076 195,97 zł. Szczegółowe zestawienie zawarte jest w poniższej tabeli.

Koszty i wydatki poniesione na obsługę systemu	Wartość (zł brutto)
Odbiór od mieszkańców odpadów selektywnie zebranych i zmieszanych na stację przeładunkową wraz z kosztami transportu i przeładunku	1 218 072,68
Zagospodarowanie odpadów wraz z kosztami transportu	2 735 079,97
Zakup worków do segregacji odpadów	83 001,38
Obsługa Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	40 041,94
Suma	4 076 195,97

Tabela 32 Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami

2.3. Jednostki organizacyjne

2.3.1. Opis działań jednostek organizacyjnych Gminy

2.3.1.1. Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze

W skład Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej wchodzi następujące placówki:

- ◆ Przychodnia Rejonowo - Specjalistyczna w Twardogórze,
- ◆ Wiejski Ośrodek Zdrowia w Grabownie Wielkim,
- ◆ Wiejski Ośrodek Zdrowia w Goszczu,
- ◆ laboratorium analityczne.

Organem inicjującym i opiniodawczym działającym przy SPZOZ jest Rada Społeczna, którą na czteroletnią kadencję powołuje Rada Miejska w Twardogórze.

W raportowanym roku pozytywnie oceniona została sytuacja ekonomiczno-finansowa jednostki, omówiona szczegółowo w Raporcie opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta i Gminy Twardogóra.

Struktura zatrudnienia, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 r., była następująca:

- ◆ czterech pracowników administracji zatrudnionych w łącznym wymiarze 3½ etatu,
- ◆ ośmiu lekarzy pierwszego kontaktu, w tym jeden lekarz zatrudniony w wymiarze pełnego etatu, zaś siedmiu pozostałych – na podstawie umów cywilno-prawnych,
- ◆ dwóch lekarzy pierwszego kontaktu w poradni dla dzieci, zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych,
- ◆ trzech lekarzy specjalistów, zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych,
- ◆ jeden koordynator pielęgniarek i położnych, zatrudniony w wymiarze pełnego etatu,
- ◆ trzy pielęgniarki gabinetu zabiegowego, pełne etaty,
- ◆ trzy pielęgniarki środowiskowe, pełne etaty,
- ◆ dwie higienistki szkolne, w tym jeden pełen wymiar etatu i jedna umowa cywilno-prawna,
- ◆ dwie pielęgniarki zatrudnione w wymiarze pełnego etatu każda w WOZ Goszcz oraz WOZ Grabowno Wielkie,
- ◆ dwie położne środowiskowo-rodzinne (pełen wymiar etatu w terenie wiejskim oraz ½ etatu w terenie miejskim),
- ◆ jeden diagnosta laboratoryjny (pełen etat) oraz dwóch laborantów techników (pełne etaty),
- ◆ dwóch techników gabinetu RTG (pełen etat oraz ½ etatu),
- ◆ trzy rejestrorki medyczne (łącznie 2 ½ etatu),
- ◆ pracownik gospodarczy (jeden etat),
- ◆ dwie sprzątaczkę (dwa pełne etaty).

Zakład funkcjonuje na podstawie zapisów Statutu, realizując zadania w zakresie:

- ◆ udzielania świadczeń zdrowotnych;
- ◆ opieki nad kobietami zdrowymi, ciężarnymi, położem oraz noworodkami;
- ◆ opieki nad dziećmi i młodzieżą uczęszczającymi do szkół i przedszkoli;
- ◆ orzekania o stanie zdrowia;
- ◆ współpracy z innymi zakładami i podmiotami leczniczymi w zakresie zachowania ciągłości opieki zdrowotnej;
- ◆ wykonywania badań profilaktycznych pracowników kierowanych przez zakłady pracy.

Statut jednostki został zmieniony w 2019 roku Uchwałą Rady Miejskiej nr V.26.2019 z dnia 22.02.2019 r. w sprawie zmiany Statutu Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze.

Dostępność usług medycznych świadczonych przez wszystkie placówki Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej zawarta jest w tabeli poniżej.

Przychodnia Rejonowo - Specjalistyczna w Twardogórze	
Rejestracja	Poniedziałek-piątek 7:00 – 18:00
Poradnia ogólna	Poniedziałek – piątek 8:00 – 18:00
Poradnia dla dzieci	Poniedziałek – piątek 8:00 – 14:00
Gabinet zabiegowy	Poniedziałek – piątek 8:00 – 18:00 Soboty 8:00 – 10:00 i 17:00 – 18:00 Niedziele i Święta 8:00 – 9:30 i 17:00 – 18:00
Laboratorium	Poniedziałek – piątek 8:00 – 15:00
RTG	Poniedziałek – piątek 8:00 – 18:00
Medycyna Pracy	Poniedziałek, środa, piątek 11:00 – 13:00 od października: wtorek i czwartek 12:00 – 14:00
Poradnia dla kobiet	Czwartek 8:00 – 12:00
Laryngolog	Wtorek 12:00 – 15:00
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Goszczu	
Rejestracja i gabinet zabiegowy	Poniedziałek – piątek 7:30 – 15:00
Lekarz POZ	Środa 12:00 - 15:00 Piątek 8:00 – 11:30
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Grabownie Wielkim	
Rejestracja i gabinet zabiegowy	Poniedziałek – piątek 7:30 – 15:00
Lekarz POZ	Środa 12:00 - 15:00 Piątek 8:00 – 11:30

Tabela 33 Dostępność usług medycznych w 2019 r.

Placówki SZPZOZ całościowo świadczą usługi w zakresie ochrony zdrowia i opieki zdrowotnej. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące tej działalności zawiera poniższa tabela. Zawarte zostało w niej również porównanie z rokiem 2018.

Rodzaj świadczenia	Wskaźnik	Ilość wg wskaźnika (2018)	Ilość wg wskaźnika (2019)	Różnica (2019 do 2018)
Przychodnia Rejonowo – Specjalistyczna w Twardogórze				
Poradnia ogólna	Przyjętych pacjentów - ogółem	40 493	45 131 (w tym 157 wizyt domowych)	Więcej o 4 638
Poradnia dla dzieci z punktem szczepień	Pacjentów przyjętych przez lekarza	9 815	12 122	Więcej o 2 307
Poradnia otolaryngologiczna w ramach POZ	Przyjętych pacjentów	720	739	Więcej o 19
Poradnia ginekologiczno-położnicza w ramach POZ	Przyjętych pacjentek	861	1 012	Więcej o 151
Gabinet zabiegowy dla dorosłych	Ilość zabiegów	11 228	9 834	Mniej o 1 394
Gabinet zabiegowy dla dzieci z punktem szczepień	Ilość zabiegów	9 092	8 065	Mniej o 1 027
Higiena szkolna	Zabiegi pielęgniarские	24 754	22 618	Mniej o 2 136
Pielęgniarki środowiskowo – rodzinne	Ilość wizyt domowych	4 099	2 839 5 626 zabiegów	Mniej o 1 260
Położne środowiskowo – rodzinne	Ilość wizyt domowych	1 280	1 068 255 wizyt w gabinecie	Mniej o 212
Laboratorium analityczne	Przyjętych pacjentów	13 553	14 923	Więcej o 1 370
	Ilość wykonanych badań ogółem	72 817	78 078	Więcej o 5 261
	W tym ilość badań w ramach POZ	51 978	71 172	Więcej o 19 194
Pracownia RTG	Ilość pacjentów	3 109	3 360	Więcej o 251
	Ilość ekspozycji „zdjęć”	4 990	5 405	Więcej o 415
Badania EKG	Ilość badań	1 001	1 306	Więcej o 305
Pracownia USG	Ilość badań	1 551	1 480	Mniej o 71
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Goszczu				
Poradnia POZ	Pacjentów przyjętych przez lekarza	2 115	1 878 (w tym 15 wizyt domowych)	Mniej o 237
Gabinet zabiegowy	Ilość zabiegów pielęgniarских (iniekcje, opatrunki, szczepienia, higiena szkolna)	1 186	2 348	Więcej o 1 162
	Ilość wizyt w środowisku chorego	466	319	Mniej o 147
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Grabownie Wielkim				

Poradnia POZ	Pacjentów przyjętych przez lekarza	2 234	1 957 (w tym 86 wizyt domowych)	Mniej o 277
Gabinet zabiegowy	Ilość zabiegów pielęgniarstwa (iniekcje, opatrunki, szczepienia, higiena szkolna)	1 052	2 639	Więcej o 1 587
	Ilość wizyt w środowisku chorego	634	451	Mniej o 183

Tabela 34 Działalność SZPZOZ w 2018 roku

W 2019 roku w SZPZOZ podnoszono kompetencje zatrudnianego personelu, medycznego oraz administracyjnego. Działania realizowane w tym zakresie zawarte są w tabeli poniżej.

Działanie	Termin realizacji	Koszt
Szkolenie – „RODO w POZ”	Luty 2019	-
XIII Kongres Top Medical Trends - Wrocław		-
Zakupienie filmu na płycie DVD „Obsługa pacjenta”		215,00
Szkolenie - „Wybrane sposoby porozumiewania się z pacjentem”	Marzec 2019	-
Szkolenie - „Higiena rąk to bezpieczna opieka”	Kwiecień 2019	350,00
Szkolenie – „Diagnostyka nowotworów - techniki elektroforetyczne w teorii i praktyce”		153,00
Kurs specjalistyczny w zakresie wykonywania badania spirometrycznego dla pielęgniarek	Maj 2019	środki unijne
Szkolenie - „Wybrane algorytmy w postępowaniu położnej”	Czerwiec 2019	środki unijne
Szkolenie – Ochrona Radiologiczna pacjenta + egzamin w zakresie: FT – fizycy medyczni, technicy elektroradiologii oraz inny personel techniczny wykonujący procedury medyczne		800,00
Materiały - Rejestr czynności przetwarzania (RCP) i (RKCP) szablon + instrukcja + wzorcowe rejestry x1		90,00
Szkolenie - Absurdy RODO w działach kadr – najczęstsze błędy, nadinterpretacje, zbędne dokumenty i procedury – szkolenie dla zaawansowanych	Sierpień 2019	460,00
Płyta CD - Dokumentacja RODO		400,00
Konferencja naukowo – szkoleniowa PTDL	Wrzesień 2019	272,00
Szkolenie – Przetwarzanie danych osobowych w związku z zatrudnieniem i zarządzaniem danymi z dokumentacji medycznej w świetle RODO		400,00
Warsztaty - Nowoczesny oddech		-
Administrator i Inspektor ochrony danych osobowych		110,21
Spotkanie Inspektorów Ochrony Radiologicznej	Grudzień 2019	133,73
Dziennik Gazeta Prawna prenumerata: 43/19-83-85/19, 86/19-251/19	Luty 2019	1390,00
Prenumerata numerów specjalnych magazynu „Prawo pracy w pytaniach i odpowiedziach”	Styczeń 2019	133,98

Prenumerata 14 magazynów „Prawo pracy w pytaniach i odpowiedziach”	Styczeń 2019	468,93
Prenumerata roczna kwartalnika „ABI EXPERT”	Styczeń 2019	272,00
Prenumerata 14 magazynów „Prawo pracy w pytaniach i odpowiedziach” i numerów specjalnych „Prawo pracy w pytaniach i odpowiedziach”	Grudzień 2019	769,83

Tabela 35 Podnoszenie kompetencji personelu w 2019 r.- SZPZOZ

W raportowanym roku podejmowane były także działania modernizacyjne oraz doposażanie poszczególnych placówek Zespołu. Działania zrealizowane ze środków własnych zawarte są w tabeli poniżej.

Działanie	Koszt
Zakup chłodziarki farmaceutycznej na szczepionki	11 263,36
Zakup serwera FUJITSU	4 500,00
Zakup sześciu szaf kartotekowych	7 607,55
Zakup dziewięciu lamp bakteriobójczych	12 376,26
Zakup dwóch lamp BIOPTRON do wiejskich ośrodków zdrowia	3 700,00
Zakup trzech wag niemowlęcych	3 593,00
Zakup dwóch kas fiskalnych	3 700,02
Zakup odkurzacza do zbiorów archiwalnych	2 141,25
Zakup siedmiu klimatyzatorów	23 739,00
Remont korytarza i czterech pomieszczeń piwnicy	15 805,50

Tabela 36 Działania modernizacyjne oraz doposażanie SZPZOZ

2.3.1.2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze

Jednostka funkcjonuje na podstawie Statutu oraz regulaminu organizacyjnego, który określa jej cele i zadania. Ośrodek jest organizacyjną jednostką budżetową Gminy i działa na jej terenie. Jednostka prowadzi działalność w oparciu o roczny plan finansowy, zatwierdzany przez Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje podstawowe zadania Gminy w zakresie polityki społecznej. Należy zaliczyć do nich: pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach materialnych (głównie poprzez pomoc rzeczową i materialną), przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wsparcie dzieci wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym, wsparcie rodzin w utrzymaniu dzieci w rodzinach biologicznych, aktywizacja osób bezrobotnych i niepełnosprawnych (poprzez realizację projektów) oraz tworzenie niepełnosprawnym warunków umożliwiających funkcjonowanie w społeczeństwie.

W 2019 roku, przy realizacji celów wynikających z wyżej wymienionych dokumentów, pracownicy MGOPS skupiali się na szybkości reakcji na pojawiające się problemy, trafnym

rozpoznaniu sytuacji poszczególnych środowisk oraz wykorzystaniu potencjału społecznego.

W raportowanym roku Ośrodek kontynuował realizację rządowych programów: 500+, 300+, „Za Życiem”. Dodatkowo od 1 września 2019 r. MGOPS przejął zadania z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Twardogóra.

Uchwała Rady Miejskiej w Twardogórze⁴⁵ upoważniła Kierownika Ośrodka do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń pomocy materialnej (socjalnej) dla uczniów zamieszkałych w Gminie. Świadczenia te przyznawane były na podstawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, który przyjęty został Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze Nr VII.53.2019⁴⁶. Stypendia socjalne obejmowały następujące formy wsparcia dla uczniów:

- ◆ całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, również zajęciach wykraczających poza realizowane w placówkach w ramach programu nauczania,
- ◆ całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach organizowanych poza szkołą,
- ◆ całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach współorganizowanych przez placówki edukacyjne poza ich siedziby,
- ◆ pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym,
- ◆ całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z dowożeniem uczniów do szkół lub realizowaniem obowiązku szkolnego poza miejscem zamieszkania,
- ◆ inne formy wsparcia niezbędne w procesie edukacyjnym.

W 2019 roku, zgodnie ze stanem z dnia 31 grudnia, liczba zatrudnionych w tej jednostce osób wynosiła jedenaście. W raportowanym roku nie zatrudniono nowych pracowników, nie zwolniono również nikogo z personelu.

W 2019 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przeprowadzone były dwie kontrole – jedna wewnętrzna i jedna zewnętrzna, zawarte w podrozdziale dotyczącym kontroli przeprowadzonych w Gminie w roku raportowanym.

2.3.1.3. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej powołano w 2016 roku Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 r. w sprawie przekształcenia „Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej” w Twardogórze poprzez likwidację i utworzenie samorządowego zakładu budżetowego pod nazwą: „Zakład Gospodarki Mieszkaniowej” oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą: Zakład Gospodarki Komunalnej

---

⁴⁵ Uchwała nr VII.52.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.04.2019 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Twardogóra

⁴⁶ Uchwała nr VII.53.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.04.2019 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Twardogóra

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jest jednostką organizacyjną działającą w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Zakład wykonuje zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące zaspakajanie potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych w zakresie gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym, gospodarowania gminnymi lokalami użytkowymi, budynkami użytkowymi i gminnymi ogródkami przydomowymi oraz innych zadań zleconych przez Gminę Twardogóra.

Na rok 2019 Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra ustalił następujące wysokości opłat za usługi mieszkaniowe, użytkowe i komunalne świadczone przez ZGM:

- ◆ za najem komórki – 2,60 zł/m² miesięcznie netto,
- ◆ za najem garażu – 5,60 zł/m² miesięcznie netto,
- ◆ za dzierżawę ogródka przydomowego – 0,29 zł/m² rocznie netto,
- ◆ za wywóz nieczystości płynnych w lokalach wyposażonych w wodomierze oraz odrębne dla lokali bez wodomierzy według określonych wzorów,
- ◆ za wodę – według ceny 1m³ wody, która obowiązywała na terenie Gminy,
- ◆ za ścieki – według ceny 1m³ odebranych ścieków, która obowiązywała na terenie Gminy.

Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej w Twardogórze przekazano w 2019 roku następujące składniki mienia komunalnego, będącego własnością Gminy:

- ◆ place zabaw w miejscowościach Domasławice, Drągów, Moszyce oraz Sosnówka,
- ◆ lokal mieszkalny w Twardogórze przy ul. Dąbrowskiego.

Budynki komunalne	Ilość (szt.)	
Razem budynki komunalne	122	
Lokale mieszkalne	Ilość (szt.)	Powierzchnia (m ²)
Mieszkania komunalne	635	29 995,93
Inne zasoby	Ilość (szt.)	Powierzchnia użytkowa (m²)
Garaże	47	664,99
Komórki	377	3 317,73
Lokale użytkowe	64	3 188,91

Tabela 37 Zasoby w administrowaniu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w 2019 r. – na podst. danych ze strony internetowej

W Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej w 2019 r. zatrudniona została jedna nowa osoba. Łącznie w ZGM zatrudnionych było dziesięć osób w ramach dziewięciu etatów.

Bieżąca korespondencja Zakładu wyniosła łącznie 4550 pism przychodzących i wychodzących.

W 2019 roku w Zakładzie i administrowanym przez niego zasobie przeprowadzone zostały trzy kontrole, zawarte w podrozdziale dotyczącym kontroli w Gminie.

W 2019 roku wprowadzony został Regulamin porządku domowego w mieszkaniowym zasobie Gminy. Dotyczy on wszystkich budynków będących własnością Miasta i Gminy Twardogóra, a do jego przestrzegania zobowiązani są wszyscy najemcy lokali oraz osoby korzystające z nich. Najemcy zobowiązani są do regularnego uiszczania opłat, selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, bieżącego aktualizowania ilości osób zamieszkujących lokale oraz udzielania zezwolenia na wstęp do lokali/pomieszczeń w przypadku konieczności przeprowadzenia konserwacji, remontów itp. Najemców zobowiązuje się ponadto do utrzymywania ogólnej czystości i porządku oraz stanu technicznego i higieniczno-sanitarnego w budynkach. W Regulaminie określone są również szczegółowe zasady dotyczące bieżących napraw oraz konserwacji w lokalach, a także ogólnie przyjęte przepisy porządkowe. Niestosowanie się do postanowień Regulaminu może skutkować wypowiedzeniem umowy najmu lokali.

W raportowanym roku Zakład Gospodarki Mieszkaniowej zrealizował inwestycje o łącznej wartości 289 559,78 zł:

- zmiana sposobu ogrzewania na ogrzewanie gazem ziemnym w lokalizacjach: ul. Ogrodowa 9, Lipowa 13, Młyńska 9, Młyńska 11, Lipowa 11, Ratuszowa 1c; łączna wartość inwestycji wyniosła 282 179,78 zł,
- projekty instalacji gazowej w lokalizacjach: Rynek 2 oraz Rynek 3; łączna wartość inwestycji wyniosła 7 380,00 zł.

Plan usług remontowych Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej na 2019 rok opiewał na kwotę 1 009 471,00 zł. Wykonano remonty za łączną kwotę 1 005 548,74 zł. Zrealizowane zadania zawarte są w poniższej tabeli.

Zadanie	Przeznaczona kwota
Zaliczenie robót wykonanych przez lokatorów w czynszu najmu	47 834,90 zł
Bieżąca eksploatacja w budynkach wspólnot mieszkaniowych	84 462,09 zł
Remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych	53 258,25 zł
Awarie dekarские	8 045,26 zł
Awarie ogólnobudowlane	26 995,50 zł
Awarie hydrauliczne	40 234,67 zł
Awarie instalacji elektrycznej	10 662,72 zł
Roboty dekarские (ul. Bydgoska 5, Chełstów 25)	101 131,96 zł
Roboty ogólnobudowlane: - remont lokalu: ul. 1-go Maja 1/4, ul. Wrocławska 17/5, ul. Sienkiewicza 5/1, ul. Długa 13/3, Grabowno Wielkie 27/1, Moszyce 31/9; - remont stropu: ul. Bydgoska 5; - remont klatki schodowej: ul. Krótka 1, ul. Wrocławska 15, ul. Lipowa 37, ul. Młyńska 4a.	207 091,17 zł
Roboty hydrauliczne: - wykonanie toalety: Goszcz, Rynek 3/2; - wykonanie instalacji wodnej: ul. Młyńska 6a; - wykonanie c.o.: Grabowno Wlk. 27/2, ul. Sienkiewicz 2a/1, ul. Lipowa 3/4, ul. Wrocławska 11/2; - wykonanie przyłącza kanalizacyjnego: Grabowno Wlk. 21; - wykonanie instalacji wodnej i kanalizacyjnej – ul. Młyńska 1.	57 071,15 zł
Wymiana instalacji elektrycznej w lokalach mieszkalnych	61 593,33 zł
Roboty zdzuńskie	36 775,38 zł
Wymiana stolarki okiennej w lokalach mieszkalnych	44 776,79 zł
Wymiana stolarki drzwiowej w lokalach mieszkalnych	39 524,79 zł
Naprawy i wymiana kotłów gazowych w lokalach mieszkalnych	4 312,98 zł
Usługi kominiarskie: - wykonanie wentylacji: Pl. Piastów 21, ul. Lipowa 3, ul. Aleje 6.	46 336,92 zł

Remonty w lokalach użytkowych	25 859,04 zł
Remonty pomieszczeń gospodarczych	50 799,35 zł
Naprawy w toaletach publicznych	3 177,72 zł
Naprawy/konserwacje na placach zabaw	5 606,51 zł
Obowiązkowe przeglądy okresowe	26 567,88 zł
Obowiązkowe dokumentacje tj. projekty, kosztorysy, opinie	13 641,75 zł
Nadzór inwestorski	9 790,66 zł

Tabela 38 Zadania zrealizowane w 2019 r. przez ZGM

Działalność Społecznej Komisji Mieszkaniowej

Komisja funkcjonuje jako zespół doradczy i opiniodawczy w zakresie spraw mieszkaniowych lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasoby Gminy Twardogóra. Komisja funkcjonująca w 2019 roku powołana została Uchwałą Nr IV.18.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie powołania Społecznej Komisji Mieszkaniowej. W skład komisji wchodzi osiem osób, dodatkowo w pracach zespołu uczestniczy przedstawiciel Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Twardogórze. Społeczna Komisja Mieszkaniowa działa na podstawie zapisów Uchwały Nr VIII/50/2003 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Twardogóra.

W 2019 roku Komisja odbyła cztery posiedzenia, podczas których podejmowane były następujące kwestie:

- ◆ dokonywano wizji lokali mieszkalnych zajętych przez osoby ubiegające się o przydział lokali, które zostały zakwalifikowane na projekty list,
- ◆ opiniowano wnioski osób ubiegających się o przydział oraz zamianę lokali mieszkalnych,
- ◆ sporządzano projekty list osób zakwalifikowanych do przydziału lokalu mieszkalnego i zawarcia umowy najmu, list osób niezakwalifikowanych, list do ponownego rozpatrzenia oraz list zamian,
- ◆ sporządzano listy osób uprawnionych do przydziału mieszkania i zawarcia umowy najmu,
- ◆ wysyłano pisemną informację do wnioskodawców o podjętej decyzji,
- ◆ dyskutowano na temat stanu budynków i lokalu mieszkalnych, potrzebie wykonania remontów, podziału lokali mieszkalnych oraz podań złożonych w sprawach mieszkaniowych.

Projekty list sporządzane są dwa razy do roku – w marcu oraz wrześniu. Listy osób uprawnionych do lokali sporządza się do końca kwietnia lub do końca października (w zależności od terminu złożenia wniosku). Listy zatwierdzane są przez Dyrektora Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej. Struktura wniosków rozpatrywanych w raportowanym roku zawarta jest w tabeli poniżej.

Miesiąc	Liczba rozpatrzonych wniosków	Wyniki
kwiecień	19	5 kwalifikacji na listę przydziału lokali mieszkalnych i zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego
		1 kwalifikacja na listę przydziału lokali mieszkalnych i zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego

		13 wniosków zaopiniowanych negatywnie
		3 rodziny ujęte na liście zamian
październik	13	2 kwalifikacje na listę przydziału lokali mieszkalnych i zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego
		1 kwalifikacja na listę przydziału lokali mieszkalnych i zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego
		10 wniosków zaopiniowanych negatywnie
		9 rodzin ujętych na liście zamian

Tabela 39 Społeczna Komisja Mieszkaniowa – wnioski o przydział lokalu mieszkalnego

Ponadto w 2019 roku przyznane zostały cztery lokale mieszkalne osobom z listy oczekujących na przydział mieszkania, w tym zawarto dwie umowy najmu lokalu mieszkalnego komunalnego i dwie umowy najmu socjalnego lokalu. Dla osoby posiadającej wyrok o eksmisji wskazano lokal socjalny (rodzina pięcioosobowa). Dokonano pięciu zamian zajmowanych mieszkań na inne (w tym trzy zamiany w związku w koniecznością wykwaterowania z zajmowanych lokali) oraz jedną zamianę pomiędzy najemcami.

Komisja w raportowanym roku odczytała i udzieliła pisemnych odpowiedzi w następującej ilości:

- ◆ 7 podań o przyśpieszenie przydziału mieszkania,
- ◆ 5 podań o przyspieszenie zamiany mieszkania,
- ◆ 3 podania w sprawie zamian ze wskazaniem adresu przez najemcę.

Z listy osób oczekujących skreślona została, zgodnie z życzeniem, jedna osoba, która kupiła mieszkanie. Pięć osób jednokrotnie odmówiło zawarcia umowy najmu zaproponowanego lokalu. Z proponowanych zamian lokalu mieszkalnego zrezygnowało sześć rodzin.

Zgodnie ze stanem na ostatni dzień roku 2019 na przyznanie lokali mieszkalnych oczekiwały 24 rodziny, z czego 22 – na zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego i 2 na zawarcie umowy najmu socjalnego lokalu.

2.3.1.4. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. (spółka prawa handlowego)

Zakład Gospodarki Komunalnej jest spółką prawa handlowego ze 100% udziałem Gminy Twardogóra. Jednostka powołana została Uchwałą nr X.101.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 roku w sprawie: przekształcenia „Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej” w Twardogórze poprzez likwidację i utworzenie samorządowego zakładu budżetowego pod nazwą „Zakład Gospodarki Mieszkaniowej” oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Do podstawowych zadań realizowanych przez Zakład należy zaliczyć działalność w zakresie:

- ◆ wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- ◆ kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wywozu odpadów płynnych,

- ◆ utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy,
- ◆ wywozu nieczystości stałych i selektywnej zbiórki odpadów,
- ◆ administrowania Punktem Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych,
- ◆ utrzymania zieleni miejskiej i zadrzewień,
- ◆ utrzymania ulic i placów,
- ◆ administrowania cmentarzami komunalnymi,
- ◆ zarządzania targowiskiem miejskim.

Do administrowanych przez Zakład cmentarzy należą: cmentarz w Twardogórze przy ul. Wrocławskiej oraz cmentarz komunalny w Goszczu przy ul. Asnyka. Dla obu cmentarzy dostępna jest wyszukiwarka GroboNet, umożliwiająca zlokalizowanie miejsca pochowania danej osoby zmarłej oraz zapalenie wirtualnego znicza.

Funkcjonujące w Twardogórze przy ul. Wrocławskiej targowisko „Mój Rynek” to kolejny obiekt administrowany przez Zakład Gospodarki Komunalnej. Teren Targowiska jest utwardzony, oświetlony, przyłączony do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz elektroenergetycznej. Na Targowisku odbywa się sprzedaż produktów rolno-spożywczych (w trzech zadaszonych sektorach) oraz pozostałych towarów (w jednym zadaszonym sektorze). Osoby korzystające z targowiska zobligowane są do przestrzegania regulaminu.

W zakresie wody i ścieków na terenie Gminy Twardogóra podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego Zakład realizuje to zadanie, jest Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Dodatkowymi aktami prawa lokalnego są:

- ◆ Regulamin odpłatnego przejmowania urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych przez Gminę Twardogóra (zarządzenie 478.2017 z dnia 05.01.2017 r.),
- ◆ Regulamin odpłatnego przejmowania urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych przez Gminę Twardogóra – zmiana (zarządzenie 517.2017 z dnia 22.03.2017 r.),
- ◆ Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków – Uchwała nr VII.54.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 kwietnia 2019 r.,
- ◆ Decyzja Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra nr GNO.7032.1.2015.KA z dnia 31 grudnia 2015 r. „Zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków”,
- ◆ Decyzja Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu WR.RET.070.163.2018.PK z dnia 8 maja 2018 r. zatwierdzająca taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Twardogóra na okres 3 lat.

W 2019 roku Zakład wystosował sześć zapytań ofertowych:

- ◆ „Wynajem samochodu do ciśnieniowego czyszczenia kanalizacji”, zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty,
- ◆ „Usługa odbioru/wywozu i zagospodarowania odpadów z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Twardogórze”, zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty,
- ◆ „Zakup wraz z dostawą nowych wodomierzy do wody zimnej”, zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty,
- ◆ „Zakup 370 kompletów nakładek radiowych skonfigurowanych z wodomierzami do wody zimnej DN 20”, zakończone wyznaczenie szacunkowego wynagrodzenia wykonawcy,

- ◆ „Pełnienie funkcji Inspektora nadzoru inwestorskiego nad realizacją robót budowlanych w ramach zadania: „Przebudowa i rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Grabownie Wielkim”, zakończone unieważnieniem,
- ◆ „Dostawa polichlorku glinu PAX 18 – przeznaczonego do oczyszczania ścieków komunalnych na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze”, zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty,
- ◆ „Dostawa polielektrolitu FLOPAM EM 840 HIB – przeznaczonego do osadu na stacji mechanicznego odwadniania osadu na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze”, zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty.

Przeprowadzone zostały również trzy postępowania przetargowe:

- ◆ „Dostawa paliw płynnych dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Twardogórze”, zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty,
- ◆ „Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Grabownie Wielkim”, dwukrotnie unieważnione.

2.3.1.5. Centrum Usług Wspólnych

Centrum Usług Wspólnych funkcjonuje w Gminie Twardogóra od 2016 roku. Przedmiotem działalności CUW jest realizacja, organizacja oraz prowadzenie zadań dotyczących wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej oraz organizacyjnej jednostek Gminy, tj. Szkół Podstawowych: nr 2 w Twardogórze, w Goszczu, w Grabownie Wielkim, Miejskiego Przedszkola w Twardogórze, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Biblioteki Publicznej.

W 2019 roku Centrum Usług Wspólnych zatrudniało sześciu pracowników. W ciągu raportowanego roku jedna osoba zakończyła pracę na podstawie porozumienia stron, a także zatrudniono jednego nowego pracownika.

Wydatki Centrum za rok 2019 wyniosły 1 737 486,61 zł. Ogólna kwota obsługi jednostek wyniosła 33 740 999,43 zł. Wyszczególnienie zawiera poniższa tabela.

Jednostka	Kwota obsługi
Centrum Usług Wspólnych Twardogóra	1 737 486,61
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Twardogórze	7 592 359,67
Szkoła Podstawowa w Goszczu	1 786 972,61
Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	1 661 575,98
Miejskie Przedszkole w Twardogórze	3 458 186,88
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze	16 416 477,51
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Twardogóra	1 087 940,17

Tabela 40 Obsługa jednostek – CUW

Do zadań Centrum należy między innymi wypłacanie wynagrodzeń. Zatrudnieni w gminnych placówkach oświatowych nauczyciele otrzymują wynagrodzenia dwa razy

w miesiącu (z początkiem miesiąca przesyłane jest wynagrodzenie podstawowe, zaś z końcem – dopłata wynikająca z nadgodzin, zastępstw itp.). Łącznie Centrum Usług Wspólnych obsługuje około 160 pedagogów i 100 pracowników administracji oraz obsługi.

Zadaniem CUW jest także obsługa Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach której każdego miesiąca dokonywanych jest około trzech tysięcy przelewów dotyczących wypłaty świadczeń rodzinnych oraz wychowawczych. Co miesiąc sporządzane jest również sprawozdanie z wykonania dotacji udzielonych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki.

Do prowadzonych przez Centrum Usług Wspólnych postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2019 roku zaliczyć należy:

- ◆ przewóz uczniów do szkół prowadzonych przez Gminę Twardogóra w roku szkolnym 2019/2020,
- ◆ przewóz uczniów niepełnosprawnych do szkół/placówek oświatowych w roku szkolnym 2019/2020.

W raportowanym roku odbyło się zorganizowane przez Centrum Usług Wspólnych szkolenie w zakresie ochrony danych osobowych. W szkoleniu wzięli udział pracownicy pedagogiczni, administracji oraz obsługi, łącznie uczestników szkolenia było ponad dwustu. Po zakończonym szkoleniu każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie.

Do zadań stojących przed Centrum Usług Wspólnych należy zaliczyć również pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych dla obsługiwanych jednostek. W efekcie tych działań w 2019 roku Ministerstwo Edukacji Narodowej zwiększyło o 0,4% rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej w związku z:

- ◆ wypłaceniem we wrześniu 2019 r. dodatków na start dla ośmiu nauczycieli stażystów; dodatkowe środki, które otrzymała Gmina wyniosły 5990 zł,
- ◆ zakupem sprzętu szkolnego i pomocy dydaktycznych do dwóch sal lekcyjnych pozyskanych w wyniku adaptacji pomieszczenia; dofinansowanie wyniosło 10 000 zł,
- ◆ dofinansowaniem wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w Szkole Podstawowej w Goszczu; dofinansowanie wyniosło 75 000 zł.

2.3.1.6. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Stanisława Reymonta

Miejsko-gminna biblioteka funkcjonuje w Gminie Twardogóra w kilku filiach oraz działach. W strukturze biblioteki wyróżnia się: wypożyczalnię główną, wypożyczalnię międzybiblioteczną, dział dla dzieci, czytelnię, dział gromadzenia i opracowywania zbiorów, filię w Grabownie Wielkim oraz filię w Goszczu. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń bibliotecznych wynosi ogółem 391 m²; w tym zawierają się powierzchnie placówek w Goszczu i Grabownie Wielkim, wynoszące łącznie 104 m².

Placówka oferuje mieszkańcom dostęp do sieci internetowej, codziennej prasy oraz form rozrywki, jak np. gry planszowe. Z myślą o najstarszych użytkownikach prowadzone są szkolenia komputerowe. Biblioteka dysponuje katalogiem zbiorów on-line, który dostępny

jest dla czytelników na dwóch platformach, jednostka udostępnia również zasoby za pośrednictwem platformy Ibuk Libra.

Biblioteka wyposażona jest w sprzęt i specjalistyczne oprogramowanie (31, w tym 6 na terenach wiejskich), z czego dostępnych dla użytkowników jest 19 stanowisk ze sprzętem (w tym 4 na terenach wiejskich).

Biblioteka w 2019 roku zatrudniała trzynaście osób. Zatrudniono jedną nową osobę, nastąpiło jedno rozwiązanie umowy o pracę związane z upływem czasu, na który została ona zawarta. Dwie osoby zatrudnione są w filiach na terenach wiejskich (po ½ etatu). Osiem osób pracuje na etatach pełnych, w tym: sześć osób na stanowiskach bibliotekarskich, jedna osoba zarządzająca, jeden pracownik administracyjny, jedna osoba w obsłudze porządkowej oraz cztery osoby na łącznie 3½ etatu na stanowiskach nie bibliotekarskich. W kwietniu 2019 roku w jednostce została przeprowadzona kontrola przez Państwową Inspekcję Pracy.

W 2019 roku Biblioteka poszerzała zbiory biblioteczne. Na ten cel przeznaczono łącznie 29 000,00 zł, w tym zdecydowana większość środków przeznaczona została na zakup książek (27 010,13 zł – 1 328 egzemplarzy). Uzupełnione zostały również zbiory audiobooków – zakupiono 104 egzemplarze za łączną kwotę 1 989,87 zł. W powyższej kwocie ogólnej zawarte są środki otrzymane od Biblioteki Narodowej oraz środki organizatora. Biblioteka otrzymała ponadto w raportowanym roku 58 egzemplarzy o wartości 2 515,00 zł oraz przeznaczyła na konsorcjum „Ibuki na Dolnym Śląsku” kwotę 1 839,00 zł.

Biblioteka w raportowanym roku podejmowała działania, których celem było pozyskanie środków finansowych oraz rzeczowych, które zawarte zostały w poniższej tabeli.

Źródło finansowania	Projekt i jego cel	Rodzaj wsparcia / przyznana kwota
Biblioteka Narodowa	„Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” – promocja literatury i czytelnictwa	8 700 zł
Stowarzyszenie Partnerstwo dla Doliny Baryczy	„Święta doroczne w Dolinie Baryczy w czasach naszej młodości” „Święta doroczne w Dolinie Baryczy w czasach naszych babć i dziadków”	Wsparcie rzeczowe (nagrody dla laureatów): 960 zł Wsparcie finansowe (projekt książki): 1 200 zł
Projekt Instytutu Książki	„Mała Książka – Wielki Człowiek” – projekt ogólnopolski	Zestawy dla dzieci i rodziców: książka dla dziecka i rodzica, karta biblioteczna, delfiny, banery, plakaty, odznaki Małego Czytelnika 240 zestawów + dodatkowo 170 odznak Małego Czytelnika i 20 dodatkowych kart: 9 600 zł
Fundacja Partycypacji Społecznej	E-senior	Książki, zdjęcia, materiały dydaktyczne, poczęstunki, materiały biurowe niezbędne do realizacji działań projektowych: 3 000 zł
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Narodowy Bank Polski	„O finansach w bibliotece”	Poczęstunek, materiały biurowe i eksploatacyjne niezbędne do realizacji projektu, wynagrodzenie dla bibliotekarzy: 1 950 zł
	„O finansach w bibliotece – 6”	Robot Photon: 780 zł

Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu		DKK – finansowanie spotkania autorskiego Spotkanie z Jackiem Łapińskim: 800 zł
Spółdzielnia Inwalidów Spamel		Zakup sprzętu nagłaśniającego dla Teatru POZA: 1000 zł
Urząd Miasta i Gminy Twardogóra	Nagrody w konkursach recytatorskich, poezji śpiewanej, plastycznych i dyktandzie Promocja czytelnictwa Pielęgnowanie poprawnej polszczyzny Konkursy z programy Edukacja dla Doliny Baryczy 2019	Wsparcie rzeczowe: książki, gry planszowe, komplety „Parkera”, statuetki dla laureatów dyktanda i gadzety dla wszystkich uczestników Wydruk książki: 1 283,16 zł
Samorząd Województwa Dolnośląskiego	Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze”	Wyposażenie sali wystawienniczej w zespole pałacowo-parkowym w Goszczu – 351 574,25 zł

Tabela 41 Środki pozyskane przez Bibliotekę Publiczną

Użytkownicy zarejestrowani w Bibliotece			
	2018	2019	Różnica
Łącznie	1 859 osób	1 848 osób	-11
Z terenów wsi	335 osób	376 osób	+41
Odwiedziny w Bibliotece			
Łącznie	24 046	24 820	+774
Z terenów wsi	3295	6972	+3677
Wypożyczenia i udostępnienia			
Książki na zewnątrz	29 117	30 890	+1773
Do terenów wiejskich	3 344	4 597	+1253
Książki na miejscu	6 393	9 788	+3395
Czytelnicy z terenów wiejskich	130	1 493	+1363
Audiobooki na zewnątrz	802	670	-132
Audiobooki na miejscu	32	39	+7
Czasopisma nieoprawne na zewnątrz		425	
Czasopisma nieoprawne na miejscu		337	
Wejścia na stronę internetową Biblioteki	281 424	321 048	+39 624

Tabela 42 Dane liczbowe dotyczące Biblioteki Publicznej

W porównaniu z rokiem 2018 w Bibliotece zarejestrowanych jest o jedenaście osób mniej w 2019 roku, natomiast znacznie wzrosła liczba odwiedzin w placówkach. W ogólnej liczbie czytelników zarejestrowanych wzrosła liczba tych z terenów wiejskich Gminy, a wskaźnik dotyczący odwiedzin w bibliotekach wzrósł dwukrotnie. W porównaniu do roku 2018 wzrósł również wskaźnik korzystania z książek we wszystkich siedzibach bibliotek. Rządziej korzystano z opcji wypożyczenia audiobooka, natomiast częściej sięgano po nie stacjonarnie. Wskaźnik odwiedzin na stronie internetowej Biblioteki wzrósł o niemal 40 tys. Wskaźniki czytelnictwa w Gminie Twardogóra w przeliczeniu na 100 mieszkańców prezentują się następująco:

- ◆ liczba czytelników na 100 mieszkańców: 14,61,
- ◆ liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców: 11,32,
- ◆ liczba wypożyczeń ogółem na 100 mieszkańców: 329,64.

Wiek	Liczba osób	W tym tereny wsi	Wg zajęcia	Liczba osób	W tym tereny wsi
Do 5 lat	211	41	Osoby uczące się	858	219
6-12 lat	494	143			
13-15 lat	199	46			
16-19 lat	102	23	Osoby pracujące	476	73
20-24 lata	62	6			
25-44 lata	303	32	Pozostali	518	84
Powyżej 60 lat	251	34			

Tabela 43 Struktura czytelnictwa

Jak wskazują powyższe wskaźniki, liczną grupę aktywnych użytkowników Biblioteki stanowi grupa seniorów powyżej 60 roku życia. Biblioteka w 2019 roku realizowała usługi dedykowane specjalnym grupom użytkowników, w tym także osobom starszym. Podejmowane były działania aktywizujące członków Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Twardogórze poprzez: wspólne biesiadowanie, śpiewy, taniec, czytanie, zajęcia plastyczne, gry i zabawy ruchowe. Przy Bibliotece działają dwa zespoły folklorystyczne: Skorynianki i Wodniczanki. Kontynuowano działalność Coolturalnego Klubu Seniora, który oferuje mieszkańcom Gminy szeroką ofertę zajęć kulturalnych, edukacyjnych i artystycznych. Zrealizowane w 2019 roku spotkania zawiera poniższa tabela.

Coolturalny Klub Seniora	
kurs języka angielskiego	zajęcia cykliczne, raz w tygodniu przez 10 miesięcy, w okresie wrzesień-czerwiec
kurs języka niemieckiego	zajęcia cykliczne, raz w tygodniu przez 10 miesięcy, w okresie wrzesień-czerwiec
kurs komputerowy	zajęcia cykliczne, raz w tygodniu przez 10 miesięcy, w okresie wrzesień-czerwiec dwie grupy początkujące oraz dwie grupy zaawansowane
„Poranna gimnastyka z książką”	zajęcia cykliczne, raz w tygodniu przez 10 miesięcy dwie grupy zajęciowe cel: propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia
„Tanecznym krokiem”	zajęcia cykliczne, raz w tygodniu przez 10 miesięcy dwie grupy zajęciowe

	cel: nauka tańców towarzyskich i ludowych w oparciu o literaturę tematyczną
zajęcia decoupage	zajęcia cykliczne, raz w tygodniu przez 10 miesięcy cel: rozwijanie pasji plastycznych, nauka kreatywności
Dyskusyjny Klub Książki	zajęcia cykliczne, raz w miesiącu cel: rozwijanie pasji czytelniczych, pobudzanie dyskusji, skłanianie do refleksji; podłoże organizowanych spotkań autorskich
„Rowerami po Zdrowie”	rajd rowerowy Twardogóra – Domasławice – Goszcz wycieczka połączona z udziałem w imprezie „Goszcz na fali” w ramach Dni Karpia 2019; występ zespołów szantowych i promocja lokalnych wyrobów/productów na dziedzińcu Zespołu Pałacowo-Parkowego w Goszczu cel: propagowanie zdrowego, aktywnego trybu życia
„Zdrowa Kuchnia”	kwartalne prelekcje specjalisty, emerytowanej nauczycieli biologii na temat tego, co powinniśmy jeść i w jaki sposób przygotowywać posiłki
Spotkania, koncerty i imprezy okolicznościowe: zapusty, katarzynki, andrzejki, Dzień Kobiet, Noc Kupały, dożynki, Narodowe Święto Niepodległości Twardogórski Jarmark Bożonarodzeniowy	

Tabela 44 Działalność Kulturowego Klubu Seniora w 2019 r.

Poza ofertą dedykowaną seniorom Biblioteka Publiczna oferuje również usługi dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i chorych. Z myślą o osobach niepełnosprawnych czytelnia internetowa znajduje się na parterze budynku, dzięki czemu zniwelowana jest bariera architektoniczna. Dyżurujący bibliotekarz oferuje oraz udostępnia literaturę i czasopisma, którymi zainteresowany jest czytelnik. Ponadto udostępniany jest sprzęt elektroniczny: komputer stacjonarny, laptop, tablet oraz czytnik Kindle. Biblioteka realizuje również usługę książki na telefon oraz e-mail. Zamówienia dostarczane są czytelnikom za pośrednictwem bibliotekarza lub członków rodziny czytelników. W zbiorach bibliotecznych znajdują się egzemplarze przeznaczone dla użytkowników z niepełnosprawnością wzroku, tj. książki z dużą czcionką oraz audiobooki. W zbiorach wypożyczalni znajduje się 115 książek z dużą czcionką, przy czym warto podkreślić, że aż 54 egzemplarze wprowadzono do zbiorów w roku 2019. Zbiory audiowizualne wypożyczalni liczą 679 egzemplarzy, z czego 674 egzemplarze to audiobooki. W Dziale dla dorosłych, Dziale dla dzieci, filii w Goszczu i filii w Grabownie Wielki łącznie znajduje się 1296 egzemplarzy materiałów audiowizualnych, w tym 1288 audiobooków.

Udogodnienia usługowe dla osób niepełnosprawnych i chorych polegają w Bibliotece na: funkcjonowaniu katalogu on-line, możliwości zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne, możliwości zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia, możliwości zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów wypożyczonych, możliwości korzystania z największej czytelni on-line podręczników akademickich i książek naukowych, możliwości zamówienia książek przez telefon oraz pocztą elektroniczną z opcją dostarczenia zamówienia do domu. Dodatkowo wszelkie wiadomości, ogłoszenia, informacje o wydarzeniach w Bibliotece publikowane są za pośrednictwem strony internetowej oraz profilu na portalu Facebook.

W Bibliotece Publicznej odbyło się w raportowanym roku wiele wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, zawartych w poniższej tabeli.

Nazwa	Opis
„Ziemia Święta – śladami Apostołów”	Wykład podróżnika Bolesława Grabowskiego
„Wiosna oczami Reymonta”	Czytanie fragmentów powieści „Chłopi” oraz degustacja „lipieckich specjałów”
„IV Twardogórski Korowód Bajkowy Arka Noego”	Przemarsz z Rynku do sali sportowo-widowiskowej w Twardogórze
Noc Świętojańska	Impreza plenerowa przybliżająca tradycje słowiańskie
„Cztery lata z Reymontem”	Spotkanie literackie upamiętniające czwartą rocznicę nadania Bibliotece Publicznej w Twardogórze imienia Wł. St. Reymonta
Narodowe Czytanie	Akcja pod patronatem Pary Prezydenckiej Czytanie „Katarynki” Bolesława Prusa oraz „Sachem” Henryka Sienkiewicza
„Rok z poezją”	Cykl spotkań literackich związany z promocją lokalnych twórców poezji
„V Twardogórskie Wielkie Dyktando”	Sprawdzian ortograficzny dla mieszkańców Twardogóry
Środowe popołudniowe czytanki	Spotkania tematyczne dla młodych czytelników wraz z rodzicami
Poznajemy kraje UE rok 2019 Bułgaria	Młodzi ludzie poznają kraj od strony: historii, geografii, obyczajów, zabytków, ciekawostek, języka i kulinariów
„Kopalna flora naszej ziemi: o skamieniałościach z czasów karbonu”	Wystawa mieszkańca Gminy – eksponaty, plansze, spotkanie
Zajęcia w okresie ferii zimowych	Zajęcia plastyczne, manualne, kulinarne, informatyczne (związane z kodowaniem Photon EDU)
Spacery z Grabkiem po Twardogórze	Zwiedzanie zabytków wraz z bohaterem twardogórskich legend dla 4 klas I SP i jednej klasy III SP
VII Gminny Konkurs Recytatorski przedszkolaków	Konkurs gminny
Zajęcia dla dzieci i młodzieży z Gminy i obszaru Doliny Baryczy	Wykorzystanie pomocy naukowych z programu Edukacja dla Doliny Baryczy
Spotkanie z Powiatowym Rzecznikiem Praw Konsumenta	Tematyką spotkania były prawa konsumenta dla osób 60+
Lekcje biblioteczne	Lekcje dla dzieci, młodzieży i seniorów mające na celu ułatwienie korzystania użytkownikom z instytucji
Wystawy	- „Apteka Pana Boga” - „Polska przyroda” - „Pierniczek świąteczny” - „Twardogóra w obiektywie”
Koncerty, przedstawienia i występy artystyczne	- koncert „W ten piękny wieczór” - koncert „Radosna wiosna” - przygotowanie obrządku dożynkowego – Dożynki 2019 w Grabownie Wielkim - koncert „Polska słowem pieśnią i tańcem bogata” - wspólne kolędowanie na Twardogórskim Jarmarku Bożonarodzeniowym

	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie „Igraszki z diabłem” - przedstawienie „Dziady cz. II” - sztuka teatralna „By ocalić każde drzewo”
Konkursy	<ul style="list-style-type: none"> - trzy konkursy recytatorskie - konkurs poezji śpiewanej - dwa wspomnieniowe konkursy literackie z programu „Edukacja dla Doliny Baryczy” - konkursy plastyczne związane ze świętami dorocznymi: Pierniczek świąteczny, Kartka świąteczna - konkursy związane z polityką proekologiczną Gminy: „Moje ekomiasto”, „Twardogórski ekożaczek” - „Najładniejszy kostium bajkowy inspirowany Arką Noego”
Spotkania autorskie	Spotkania autorskie z Jackiem Łapińskim, Krystyną Śmigielką, Emilią Kiereś, Justyną Bednarek, Jakubem Skworzem

Tabela 45 Biblioteka Publiczna – kalendarz wydarzeń w 2019 r.

2.3.1.7. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji

Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Twardogórze działa od 2000 roku, obecnie funkcjonuje na podstawie Statutu nadanego w 2006 roku Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze. GOSiR jest jednostką budżetową, która nie posiada osobowości prawnej; nadzór nad nią sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra. W 2019 roku w Ośrodek zatrudniał personel na trzydziestu czterech etatach, na emeryturę przeszła jedna osoba.

Całkowita powierzchnia terenów, które utrzymuje Ośrodek wynosi 109 699 m², w tym: korty i boisko wielofunkcyjne zajmują 5196 m², a tereny zielone – 78997 m². Na powierzchnię tę składają się również: powierzchnia zabudowy budynków wynosząca 4872 m² oraz powierzchnia parkingów i dróg, wynosząca 20834 m². W skład Ośrodka wchodzi następujące obiekty sportowe: hala sportowo-widowiskowa z siłownią, kryta pływalnia Delfinek przy ul. Wrocławskiej, Stadion Sportowy przy ul. Sportowej wraz z siłownią i boiskiem wielofunkcyjnym „Orlik”, korty tenisowe przy ul. Grunwaldzkiej, lodowisko miejskie, basen przy ul. Długiej, plac zabaw w okolicy ogródków działkowych, świetlica środowiskowa „Harcówka” przy ul. Partyzantów oraz budynek przy ul. 1-go Maja. W utrzymaniu Ośrodka pozostaje również kąpielisko miejskie dostępne w sezonie letnim (lipiec-sierpień), wielofunkcyjna świetlica w Moszycach, Centrum Inicjatyw Wiejskich w Chełstowie oraz wypożyczalnia rowerów. W 2019 roku przekazano Gminnemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji kryty basen „Dolnośląski Delfinek”, stanowiący własność Gminy. Bazę sportową uzupełnia możliwość zakwaterowania w następujących obiektach dostępnych na terenie Gminy: hotel GOSiR, świetlica wielofunkcyjna, Centrum Inicjatyw Wiejskich w Chełstowie.

Zarządzeniem nr 710.2013 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie: zasad udostępniania oraz ustalenia cennika na wynajem dla gminnych świetlic środowiskowych, szkolnych pomieszczeń i sal gimnastycznych, budynków i pomieszczeń administrowanych przez Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Twardogórze obiekty pozostające w utrzymaniu Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji mogą być użyczone następującym podmiotom: Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów

i Inwalidów, Sołectwa, Klub Sportowy „Lotnik”, MLKS „Echo”, Miejskie Przedszkole, Stowarzyszenie SALOS, Stowarzyszenie Tropiciel, Biblioteka Publiczna w Twardogórze, Oratorium Twardogórskie, AP Szczot, Szkoła Podstawowa nr 2 w Twardogórze, Komenda Powiatowa PSP, Ognisko Moderato, koło wędkarskie nr 24 Twardogóra, Klub Tańca Sportowego Jast, Przedszkole Sióstr Opatrzności Bożej, Rada Rodziców szkoły i przedszkola, Samodzielny Zespół Publicznej Opieki Zdrowotnej w Twardogórze, Coolturałny Klub Seniora Biblioteki Publicznej w Twardogórze, Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых.

Ośrodek w ciągu całego roku wynajmował odpłatnie oraz użyczał wyżej wymienionym podmiotom obiekty pozostające w jego utrzymaniu. Łącznie w 2019 roku podpisanych zostało 65 umów dotyczących wynajmu obiektów na imprezy okolicznościowe. Dane liczbowe dotyczące wynajmu obiektów sportowych zawiera poniższa tabela.

Obiekt	Ilość podpisanych umów	(w tym) wynajem płatny	(w tym) użyczenie
Centrum Inicjatyw Wiejskich w Chelstowie	36	31	5
Świetlica Wielofunkcyjna w Moszycach	32	22	10
Świetlica „Harcówka”	40	20	20
Obiekty sportowe	29	15	14

Tabela 46 Wynajmy i użyczenia – obiekty GOSiR

Ośrodek, bazując na dostępnych obiektach sportowych oraz miejscach noclegowych, gościł w 2019 roku sportowców wielu dyscyplin sportowych oraz klubów. W ramach obozów odbywały się zajęcia treningowe, zielone szkoły oraz konsultacje szkoleniowe. Cyklicznie z usług Ośrodka korzystają zawodnicy następujących dyscyplin sportowych: piłka siatkowa, piłka koszykowa, piłka nożna, piłka ręczna, kolarstwo, lekkoatletyka, baseball. Ponadto z bazy sportowej Gminy Twardogóra korzystają zawodowi żołnierze Wojska Polskiego, zawodnicy Kadry Polski Kadetek w piłce siatkowej oraz trenerzy i instruktorzy Polskiego Związku Lekkiej Atletyki.

W ramach swojej działalności w 2019 roku Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji współpracował z Polskim Związkiem Piłki Siatkowej w zakresie organizacji konsultacji szkoleniowych Szkolnych Ośrodków Sportowych Polski Południowo-Zachodniej. Zespoły i organizacje, które w 2019 roku skorzystały z bazy sportowej Ośrodka, zawarte są w tabeli poniżej.

Dziedzina	Podmioty korzystające
Piłka siatkowa	Eagle Sport Sp. z o.o. Klub Sportowy Kszo Ostrowiec Dolnośląski Związek Piłki Siatkowej Wojsko Polskie Volley Wrocław Opolski Związek Piłki Siatkowej Szkoła Podstawowa – p. Cieciewicz Klub Drezno Opolski Związek Piłki Siatkowej

	KS Energetyk Poznań Fundacja Game Sport Wrocław Uczniowski Klub Sportowy 22 Kraków Karol Bernatek FIZJOSTAR Joanna Linzer, Nysa Uczniowski Klub Sportowy „SPRINT” Katowice UKS Jedyńka Jaworzno UKS Jedyńka Kluczbork KS Pałac Bydgoszcz SMS Police Zielona Szkoła Wrocław
Piłka koszykowa	Wojsko Polskie
Piłka nożna	MTS Pawłowice Klub Sportowy Brochów Wrocław Miejski Klub Sportowy „NYSA” Kłodzko Akademia Piłkarska Nowe Skalmierzyce
Piłka ręczna	Pyrki Poznań
Lekkoatletyka	Polski Związek Lekkiej Atletyki Klub Lekkoatletyczny Ziemia Kłodzka Klub Sportowy Trzebinia
Gimnastyka artystyczna	Klub Sportowy MUKS Widzew Łódź
Baseball	
Tenis	Wojsko Polskie
Szermierka	Turniej szermierczy
Kolarstwo	Szkoła Podstawowa Oleśnica
Inne	Wojsko Polskie Wojsko – zgrupowanie sił powietrznych

Tabela 47 Podmioty korzystające z GOSiR w 2019 r.

W raportowanym roku z zasobów GOSiR skorzystały dziesiątki tysięcy osób, zarówno nieodpłatnie, jak i odpłatnie. Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela.

Obiekt	Liczba osób korzystających	Wyszczególnienie (osobogodziny)
Kąpielisko	10320	Dzieci – 2925 Dorośli – 784 Rodziny – 5069 Zgrupowania - 1542
Lodowisko	4062	Dzieci – 1953 Dorośli – 717
Harcówka	5337	-
Stadion lekkoatletyczny	1339	-
Sala aerobiku	2335	Czarne Jagódki – 82 Pilates – 452 Stepy/aerobik – 599 Joga – 300 Gimnastyka kręgosłupa - 902
Siłownia przy hali sportowej	2246	-
Siłownia przy stadionie	1473	-
Korty tenisowe	949	-

Orlik	8046	-
Zajęcia popołudniowe		
ECHO LA	1703	
ECHO Siatkówka	1767	
Oratorium	413	
Oratorium siatkówka plażowa	55	
Badminton	103	
Stadion LA	18	
Zajęcia ogólnorozwojowe	2877	
Zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci	30	
Zumba	692	
Biegacze	213	
Ping-pong	55	
Tenis ziemny	20	
Lotnik	121	
A.P. Szczot	6778	
Kangoo Fit	1554	
Zajęcia prywatne	Liczba osób korzystających	
Siatkówka	447	
Piłka nożna	775	
Piłka nożna p. Waldek L.	167	
„Wiwa” Goszcz	54	
Old Boye	51	
Tenis ziemny	21	

Tabela 48 Korzystanie z obiektów sportowych GOSiR w 2019 r.

W raportowanym roku dochody ze zgrupowań sportowych oraz pobytu grup na obiektach Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji wyniosły w sumie 629 777,82 zł, co stanowi kwotę wyższą w porównaniu do roku 2018 o 274 986,82 zł. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące zakwaterowań sportowców w 2019 roku zawarte są w poniższej tabeli.

Rok	Ilość osób	Osobodni	(w tym) hotel Hala	(w tym) hotel Delfinek
2018	2647	9227	Osoby: 1224 Osobodni: 3969	Osoby: 154 Osobodni: 379
2019	3298	11300	Osoby: 1085 Osobodni: 3900	Osoby: 1270 Osobodni: 4049
Różnica	+651	+2073		

Tabela 49 Zakwaterowanie w obiektach – statystyki i porównanie

W sezonie zimowym funkcjonujące w Twardogórze lodowisko udostępniało bezpłatnie osiemnaście figur pingwinów służących nauce jazdy na łyżwach. W obiekcie organizowane były bezpłatne ferie zimowe, podczas których z lodowiska skorzystało 232 osoby. W ramach zajęć szkolnych wychowania fizycznego z obiektu skorzystało 1160 uczniów, którym wydano łącznie 1136 łyżew i 1123 kasków ochronnych.

Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji prowadzi w ramach swojej działalności nieodpłatne zajęcia dla dzieci mieszkających na terenie Gminy. W raportowanym roku odbywały się następujące zajęcia:

- ♦ ognisko muzyczne „Moderato”, w których wzięło udział 677 osób,

- ◆ szkoła tańca JAST, z której skorzystały 1993 osoby,
- ◆ pilates i taniec w Bibliotece Publicznej (400 osób),
- ◆ Teatr POZA (2140 osób),
- ◆ kółko plastyczne 16+ (80 osób),
- ◆ kółko krótkofalowe (47 osób).

Ponadto warto podkreślić, że w 2019 roku z Harcówki skorzystało łącznie 5337 osób. W czasie wynajmu na okolicznościowe imprezy obiekt odwiedziło około 700 osób.

Z Delfinka skorzystało 10 951 osób, w większości (9 328 osób) korzystano z basenu oraz saunarium. Obiekty odwiedzali w raportowanym roku również sportowcy i zgrupowania, w sumie 7004 osoby. Zgrupowania sportowe liczyły łącznie 4635 osób. Z Delfinka korzystali również Emeryci, korzystający z opcji „Emeryt za 5 zł” – w 2019 roku - 180 osób. Z zajęć rehabilitacyjnych skorzystało 206 osób, z zajęć aqua aerobiku skorzystało 479 osób, zaś z nauki pływania – 690 osób. Użytkowników obiektów z kartą Multisport było w raportowanym roku 548. W grupie opiekunów osób niepełnosprawnych i dzieci do lat 4 znalazło się 266 osób. Podczas zajęć wychowania fizycznego z obiektu GOSiR skorzystało 2467 dzieci.

Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, realizując swoje podstawowe zadania, podejmuje działania mające na celu zapewnienie wydarzeń rozrywkowych mieszkańcom Gminy. Część zorganizowanych przez GOSiR wydarzeń o charakterze sportowym zawarte jest w części poświęconej wydarzeniom sportowym w Gminie w 2019 roku, w poniższej tabeli zaś zawarte są wydarzenia o charakterze innym niż sportowy, które zorganizowane zostały przez GOSiR.

Wydarzenie	Termin
27. Finał WOŚP	13.01.2019 r.
Dmuchany plac zabaw	10.02.2019 r.
Hollywoodzki Bal Charytatywny	17.02.2019 r.
Koncert Sławomira	03.03.2019 r.
XI Gminny Konkurs Piosenki Polskiej	26-27, 29.03.2019 r.
Festyn rodzinny w Grabownie Wielkim	01.06.2019 r.
Festyn rodzinny w Łaziskach	01.06.2019 r.
Gminne obchody Dnia Dziecka	02.06.2019 r.
Festyn rodzinny w Nowej Wsi Goszczańskiej	02.06.2019 r.
VI Motointegracja w Goszczu	15.06.2019 r.
Festyn rodzinny Drągów	15.06.2019 r.
Festyn rodzinny Chelstówek	22.06.2019 r.
Festyn rodzinny Dąbrowa	29.06.2019 r.
Festyn rodzinny w Goszczu	06.07.2019 r.
Festyn rodzinny w Olszówce	06.07.2019 r.
Festyn rodzinny w Domasławicach	13.07.2019 r.
Festyn rodzinny w Sosnowce	20.07.2019 r.
Festyn rodzinny w Moszycach	20.07.2019 r.
Festyn rodzinny w Drożdżęcinnie	03.08.2019 r.
Festyn rodzinny w Goli Wielkiej	14.08.2019 r.
Festyn rodzinny w Sądrożycach	24.08.2019 r.
Festyn rodzinny w Bukowince	25.08.2019 r.

Festyn rodzinny w Chełstowie	27.08.2019 r.
Dożynki gminne	31.08.2019 r.
Kino mobilne 9D	10-11.10.2019 r.
Obchody Narodowego Święta Niepodległości (Rynek)	11.11.2019 r.
Koncert Łódzkiej Orkiestry Filmowej	11.11.2019 r.
Twardogórski Jarmark Bożonarodzeniowy	08.12.2019 r.
XVII Koncert Bożonarodzeniowy	15.12.2019 r.

Tabela 50 Wydarzenia zorganizowane przez GOSiR

2.3.2. Opis działań jednostek oświatowych Gminy

2.3.2.1. Miejskie Przedszkole w Twardogórze

Podstawowym dokumentem regulującym zasady funkcjonowania Przedszkola jest jego statut. Organem prowadzącym jest Gmina Twardogóra, zaś nadzór pedagogiczny sprawuje Dolnośląski Kurator Oświaty.

Główną siedzibą Placówki jest budynek przy ul. Grunwaldzkiej, dodatkowe oddziały przedszkolne funkcjonują w budynkach: Szkoły Podstawowej w Goszczu oraz Szkoły Podstawowej nr 2 w Twardogórze.

Przedszkole zapewnia opiekę dzieciom w wieku od trzech do sześciu lat. Dzieci uczęszczające do placówek Przedszkola objęte są opieką w godzinach 5:30-16:00. Podczas wakacji, ferii oraz dni wolnych od zajęć dydaktycznych w placówkach pełnione są dyżury, jeśli rodzice bądź opiekunowie dzieci wyrażają potrzebę.

W Przedszkolu prowadzone są zajęcia dodatkowe: umuzykalniające, logopedyczne, rewalidacyjne, wczesne wspomaganie, religia oraz język angielski.

Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola zawarta została w podrozdziale poświęconemu tej kwestii. Wyszczególnienie liczby dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek Przedszkola Miejskiego jest następujące: ul. Grunwaldzka – 12 oddziałów, 277 dzieci; ul. Batorego – 4 oddziały, 95 dzieci; Goszcz – 1 oddział, 25 dzieci.

Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników pedagogicznych wynosiła w 2019 roku 38 osób (8 nauczycieli dyplomowanych, 18 mianowanych, 11 kontraktowych oraz 1 nauczyciel stażysta). W Przedszkolu zatrudnionych jest 27 pracowników obsługi oraz 1 pracownik administracji.

W Przedszkolu w raportowanym roku realizowane były następujące programy i projekty:

- ♦ ogólnopolskie: „Dzień Przedszkolaka”, „Przedszkole młodych patriotów”, „Śniadanie daje moc”, „Światowy Dzień pluszowego misia”, „Sprzątanie świata”, „Cała Polska czyta dzieciom”, „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, „Mamo, tato, wolę wodę”, „Kasztanobranie”,
- ♦ „Szkoła z prawami dziecka” (UNICEF),
- ♦ ogólnoprzedszkolne: wieczornica z okazji dnia Niepodległości z udziałem dzieci i rodziców, bal karnawałowy, „Dzień Rodziny” – piknik rodzinny z okazji Dnia Dziecka, Dnia Matki i Dnia Ojca,

- ◆ Międzyprzedszkolna Olimpiada sportowa pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ grupowe: Andrzejki, Mikołajki, pasowanie na przedszkolaka, Dzień Babci i Dziadka, Jasełka.

Data	Aktywność	Konkurs, festiwal
10 marca	udział	VII Powiatowy Festiwal Piosenki Przedszkolnej i Szkolnej „Kolorowe nutki”, Dom Kultury Międzybórz
14 marca	4-latki: I i II miejsce 5-latki: II miejsce 6-latki: I i III miejsce wyróżnienia	VIII Gminny Konkurs recytatorski przedszkolaków, Biblioteka Miejska, Twardogóra
26 marca	I, II, III miejsce wyróżnienia	X Gminny Konkurs recytatorski, GOSiR, Twardogóra
27 marca	udział	III Powiatowy Festiwal Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych, PCEiK, Oleśnica
29 marca	I i II miejsce	Konkurs plastyczny „Polska, moja mała ojczyzna”, Przedszkole w Bukowicach
27 kwietnia	I miejsce	IX Gminny Konkurs plastyczny „Poznajemy kraje UE – krajobrazy Bułgarii”, Biblioteka Miejska, Twardogóra
15 maja	udział	XII Międzyprzedszkolny Festiwal pieśni i tańca „Raz na Ludowo”, Przedszkole nr 2, Syców
17 maja	udział	Międzyprzedszkolny Konkurs Wiedzy o bajkach
6 czerwca	udział	XVII Dziecięca Olimpiada Sportowa w MOSiR w Sycowie
7 czerwca	wyróżnienie	Konkurs w ramach „Dni Twardogóry” na „Najładniejszy kostium bajkowy”
5 listopada	udział	Przegląd Pieśni Patriotycznej, MOKiS, Oleśnica

Tabela 51 Miejskie Przedszkole w Twardogórze – osiągnięcia dzieci

W ubiegłym roku Przedszkole brało udział w akcji zorganizowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Radę Dzieci i Młodzieży – „Rekord dla Niepodległej” wspólne śpiewanie hymnu narodowego. Dodatkowo jednostka była koordynatorem prezentacji „Kolorowy Świat” podczas obchodów Dni Twardogóry. Było to działanie nawiązujące do ekologii i ochrony środowiska, podobnie jak zajęcia realizowane w czasie wyjazdów edukacyjnych, których realizacja możliwa była dzięki aplikacji Przedszkola o grant z Doliny Baryczy w wysokości 5 680,00 zł. W jego ramach zrealizowano dziesięć wycieczek edukacyjnych o charakterze proekologicznym oraz edukacyjnym, które jednocześnie przybliżyły dzieciom wiedzę o regionie. Warto wskazać, że przedszkole od maja 2019 roku wydaje wewnętrzną gazetkę „Nowinki”.

W 2019 roku wdrażanie innowacji pedagogicznej w oparciu o pedagogikę Montessori zostało poszerzone o kolejny (trzeci) oddział przedszkolny. Nauczyciele ukończyli kurs propedeutyczny, oddziały są doposażane i aranżowane na potrzeby prowadzenia zajęć w oparciu o tę metodę.

Prace remontowe podejmowane są w Przedszkolu w okresie wakacyjnym oraz ferii zimowych. W 2019 roku zrealizowano prace konserwatorsko-remontowe zawarte w poniższej tabeli.

Okres realizacji	Zadanie
Luty 2019 r.	<ul style="list-style-type: none"> - pomalowanie czterech sal zajęciowych, uszczelnienie okien silikonem, wymiana lamp na energooszczędne - przeprowadzenie remontu magazynku pod schodami - wymiana sitek i syfonów w łazienkach dla dzieci - pomalowanie korytarza przy wejściu do przedszkola
Marzec 2019 r.	<ul style="list-style-type: none"> - pomalowanie trzech pomieszczeń socjalnych dla personelu niepedagogicznego
Maj – czerwiec 2019 r.	<ul style="list-style-type: none"> - remont dachu domku gospodarczego w ogrodzie - wyczyszczenie i pomalowanie donic, pergoli, ławek i bram wjazdowych - nasadzenia stu drzewek wzdłuż ogrodzenia
Lipiec – sierpień 2019 r.	<ul style="list-style-type: none"> - montaż podlicznika na wodę używaną w ogrodzie - doposażenie placu zabaw w dwa zestawy - budowa ścieżki sensorycznej rozwijającej zmysły - pomalowanie jadalni, łazienki personelu, łazienki dla dzieci na parterze, pomieszczeń pod schodami na I p. oraz magazynu chemicznego - montaż rolet w dwóch salach - uzupełnienie uszkodzonych tynków elewacji zewnętrznej - wymiana pompy cyrkulacyjnej w kotłowni
Inne zadania	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana taboretu gazowego w kuchni - modernizacja wentylacji do pieca konwekcyjno-parowego - zakup nowej kosiarki spalinowej do prac ogrodowych - zakup kserokopiarki do biura

Tabela 52 Prace konserwatorsko-remontowe w 2019 r.

2.3.2.2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa mieści się w budynku przy ul. Stefana Batorego 5 oraz Świętej Jadwigi 7. Organem prowadzącym jest Gmina Twardogóra, nadzór pedagogiczny sprawuje Dolnośląski Kurator Oświaty we Wrocławiu oraz Kuria Biskupia w Kaliszu w zakresie nauczania religii. Szkoła jest jednostką budżetową, która realizuje zadania wynikające bezpośrednio ze Statutu. Do dokumentów strategicznych Szkoły zaliczyć należy również: program profilaktyczno-wychowawczy, przedmiotowe ocenianie, plan pracy szkoły.

W raportowanym roku w Szkole zatrudnionych było 70 nauczycieli, 13 pracowników obsługi oraz 3 pracowników administracji.

Przeprowadzone zostały dwie zaplanowane ewaluacje wewnętrzne; jednostka poddana została również kontrolom zewnętrznym, co zawarte zostało w rozdziale dotyczącym kontroli. Jednostka prowadziła również działania kontrolne wewnętrzne, zawarte w poniższej tabeli.

Zakres	Zrealizowane zadania i działania wspierające
Sposób wykorzystania przez uczniów przerw między zajęciami edukacyjnymi i bezpieczeństwo w ich trakcie	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe pod hasłem „Bezpieczna przerwa” - doposażenie budynku przy ul. Jadwigi w elektroniczne zegary zamiast dzwonków - zakup sofki do biblioteki szkolnej

	<ul style="list-style-type: none"> - doposażenie szkoły w większą ilość ławeczek na korytarzach - zakup i montaż w osłony na kaloryfery korytarzowe (parter, ul. Jadwigi) - wymiana ogrodzenia boiska wielofunkcyjnego przy ul. Św. Jadwigi - ustalenie dodatkowych dyżurów w obrębie boiska wielofunkcyjnego - przygotowanie sali do wypoczynku i relaksu (Batorego) - zaplanowanie dodatkowej sali do spożywania śniadań
Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w bieżącej pracy z uczniem, zaplanowanych przez wychowawcę oddziału danej klasy	<ul style="list-style-type: none"> - bieżący monitoring działań w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej - zebrania zespołów wychowawczych związane z omawianiem ważnych incydentów i spraw - kontrola prowadzonej dokumentacji form pomocy psychologiczno-pedagogicznej
Kontrola realizacji zadań wynikających ze sposobów wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego za poprzedni rok szkolny w zakresie zapobiegania agresji słownej wśród uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie dla rady pedagogicznej dot. treningu zastępowania agresji - przeprowadzenie zajęć z tego zakresu wg scenariusza
Kontrola ustalania przez wychowawcę oddziału danej klasy śródrocznych ocen klasyfikacyjnych zachowania zgodnie z zapisami zawartymi w statucie szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacja ocen z nauczycielami - przeprowadzenie samooceny oraz oceny koleżeńskiej
Kontrola planowania i prowadzenie dokumentacji wycieczek oraz wyjść grupowych uczniów zgodnie z obowiązującym prawem	<ul style="list-style-type: none"> - powołanie zespołu nauczycieli do opracowania zmian w Procedurze organizacji wycieczek dotyczących procedury zachowania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych

Tabela 53 Wewnętrzne działania kontrolne – Szkoła Podstawowa nr 2

W 2019 roku przeprowadzono w Szkole dziewiętnaście planowych obserwacji zajęć z uczniami oraz trzy obserwacje zebrań z rodzicami uczniów. Odbyły się również lekcje otwarte większości zespołów przedmiotowych; w jednej z nich uczestniczyli pedagodzy z innych szkół w Gminie.

Zorganizowane zostały również następujące szkolenia dla nauczycieli: szkolenie z zakresu pomocy uczniom w odreagowywaniu stresu i negatywnych emocji, szkolenie z zakresu obsługi programu Excel, szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy i wykorzystywania TIK na lekcji, szkolenie Ratujemy i Uczymy Ratować. Czterech nauczycieli podnosiło swoje kwalifikacje w ramach studiów podyplomowych. Na bieżąco odbywały się spotkania samokształceniowe zespołów przedmiotowych i wychowawczych.

W minionym roku w Szkole Podstawowej nr 2 przeprowadzone zostały następujące zadania z zakresu doposażania, remontów i konserwacji:

- ◆ adaptacja byłej świetlicy na dwie sale lekcyjne, przygotowanie szatni uczniowskich dla dwóch klas pierwszych (siedziska z półeczką na obuwie),
- ◆ doposażenie szkoły w 34 komputery,
- ◆ doposażenie świetlicy i biblioteki szkolnej,

- ◆ remont płytek na placu rekreacyjnym oraz skarpy na boisku wielofunkcyjnym,
- ◆ montaż barierki przy wejściu głównym do szkoły (ul. Św. Jadwigi),
- ◆ przeniesienie salki terapii sensorycznej do budynku przy ul. Św. Jadwigi,
- ◆ przygotowanie pomieszczenia do prowadzenia zajęć biofeedback,
- ◆ naprawa dachu oraz instalacji odgromowej (ul. Św. Jadwigi),
- ◆ urządzenie i przygotowanie we współpracy z Radą Rodziców sali do relaksu i zajęć terapii grupowej (ul. Batorego).

W szkole prowadzone były zajęcia świetlicowe. W klasach I-III ilość uczniów objętych opieką świetlicową wynosi 222 osoby, tj. 82% wszystkich uczniów w tym przedziale wiekowym. Dla młodszych klas świetlica dostępna jest od godziny 6:30 do 8:00 oraz między 11:30 a 16:00. Łącznie funkcjonuje w tym przedziale wiekowym 35 grup świetlicowych.

Uczniowie szkoły brali aktywny udział w następujących konkursach i zawodach sportowych: IV Powiatowe Mistrzostwa Językowe – „Deutsch – one dich goht manchmal nichts”, II Powiatowy Festiwal Piosenki Obcojęzycznej, II Powiatowe Mistrzostwa Języka Angielskiego dla klas IV-VIII. Gminne Konkursy Poezji Śpiewanej, Piosenki Patriotycznej, Piosenki Polskiej, Gminny Konkurs Ekologiczny „Ekożaczek”, Gminny Konkurs Recytatorski dla klas IV, Gminny Konkurs Recytatorski dla kl. V-VII, XVIII Powiatowy Konkurs Humanistyczny dla szkół podstawowych, II Powiatowy Konkurs Językowy „Znam Język Ojczysty” dla klas IV-VIII, XV Powiatowy Konkurs Historyczny, X Powiatowy Konkurs WOS dla klas VIII, Twardogórskie Wielkie Dyktando, Matematyczny Marsz na Orientację, III Powiatowe Mistrzostwa Matematyczne dla klas IV-VIII, Zdjęcia z kosmosu Ziemia z Nieba Earthakam, Konkurs Wiedzy o Dolinie Baryczy, Powiatowy konkurs biologiczno-chemiczny, Powiatowy Konkurs Literacki „Zaplątani w sieci”, Teatr Jednego Aktora, III powiatowy konkurs informatyczny, X Powiatowy Turniej Sudoku, Konkurs informatyczny Bóbr, Finał Powiatowy Piłki Siatkowej Dziewcząt, Finał Powiatowy Piłki Siatkowej Chłopców, Piłka nożna chłopców i mini-piłka nożna chłopców, Wszystkie zawody lekkoatletyczne na poziomie: gminy, powiatu, strefy, województwa, zDolny Ślązak - Dolnośląski Konkurs Matematyczny etap szkolny i powiatowy, zDolny Ślązak - Dolnośląski Konkurs Polonistyczny etap szkolny i powiatowy, zDolny Ślązak - Dolnośląski Konkurs j. angielski etap szkolny i powiatowy, zDolny Ślązak - Dolnośląski Konkurs Przyrodniczy etap szkolny i powiatowy, Zawody Omnibus z Doliny Baryczy, konkurs literacki "Święta doroczne w czasach naszych babć/dziadków i współcześnie", konkurs o Dolinie Baryczy "Zadbaj o klimat", gminny konkurs plastyczny „Choinka bożonarodzeniowa”.

Konkurs, festiwal	Aktywność	Konkurs, festiwal	Aktywność
Międzynarodowy Bieg Uliczny o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Twardogórze – kategoria: Bieg Małych Asów	III miejsce, V miejsce	V Twardogórskie Wielkie Dyktando	I miejsce, II miejsce, wyróżnienie
Dolnośląski Finał Biegów przełajowych	II miejsce, IV miejsce, V miejsce, XV miejsce	„zDolny Ślązaczek” z języka polskiego	kwalifikacja do powiatu 1 laureat, 3 finalistki

Międzygminne Szkolne Zawody w Pływaniu o Puchar Wójta Gminy Krośnice	I miejsce, III miejsce	XVIII Powiatowego Konkursu Humanistycznego Z wizytą w Soplicowie „Pan Tadeusz”	kwalifikacja do finału (2 uczniów)
Powiatowy Trójbój Lekkoatletyczny klas II	II miejsce	III Powiatowy Konkurs Językowy w kategorii język angielski dla klas IV-VIII oraz gimnazjum	I miejsce
Powiatowy Trójbój Lekkoatletyczny klas III	III miejsce	III Powiatowy Konkurs Językowy w kategorii język angielski dla klas IV-VIII oraz gimnazjum	I miejsce
Powiatowy Trójbój Lekkoatletyczny klas I	V miejsce	III Powiatowy Konkurs Językowy w kategorii język angielski dla klas IV-VIII oraz gimnazjum	III miejsce
Gminny Trójbój Lekkoatletyczny klas I	I miejsce	III Powiatowy Konkurs Językowy w kategorii język angielski dla klas IV-VIII oraz gimnazjum	III miejsce
Gminny Trójbój Lekkoatletyczny klas II	I miejsce	II Powiatowym Konkursie Biologiczno-Chemicznym dla klas VIII szkół podstawowych	II miejsce
Gminny Trójbój Lekkoatletyczny klas III	I miejsce	III Powiatowym Konkursie Biologiczno-Chemicznym dla klas VIII szkół podstawowych	II miejsce
II Powiatowy Konkurs Piosenki Obcojęzycznej	III miejsce	Gminny Konkurs Matematyczny As	I miejsce
XI Gminny Konkurs Piosenki Polskiej	I miejsce, II miejsce – 2 uczniów, III miejsce	III Powiatowe Mistrzostwa matematyczne	III miejsce
Gminny Konkurs Plastyczny „Krajobrazy Bułgarii”	I miejsce, III miejsce	Międzygminne Szkolne Zawody w Pływaniu o Puchar Wójta Gminy Krośnice	IV miejsce
Gminny Konkurs Plastyczny „Choinka Bożonarodzeniowa”	II miejsce, wyróżnienie	Zawody Omnibus z Doliny Baryczy	7 laureatów
Gminny Konkurs Plastyczny „Ekologiczne Ozdoby Świąteczne”	I miejsce	Konkurs literacki "Święta doroczne w czasach naszych babć/dziadków i współcześnie"	2 laureatów
Gminny Konkurs Plastyczny „ Moje EKOMIASTO”	I miejsce, II miejsce, III miejsce, wyróżnienie	Konkurs o Dolinie Baryczy "Zadbaj o klimat"	6 laureatów
Ogólnopolski Konkurs Interdyscyplinarny „ZUCH”	5. laureatów	Jestem twórcą - jestem stąd!	12 finalistów

X Powiatowy Turniej Sudoku	III miejsce		Powiatowy Trójbój Lekkoatletyczny	drużynowo 3 miejsce
Powiatowe Mistrzostwa Matematyczne	III miejsce		Mistrzostwa Dolnego Śląska w SUDOKU	4 finalistów
Gminny Konkurs „ Matematyczny AS”	I miejsce, II miejsce		Krajobrazy Bułgarii	2 uczniów I miejsce
Moje Ekomiasto	I,II miejsce oraz wyróżnienie		Wiosenne porządki w Mieście i Gminie Twardogóra 2019	I, II, III miejsce oraz 3 wyróżnienia
Gminny Trójbój Lekkoatletyczny klas IV	IV miejsce drużynowo		Powiatowy Konkurs z Języka Niemieckiego „Deutsch- ohne dich geht manchmal nichts”	2 uczennice II miejsce w kategorii SP
XXVII Gminny Konkurs Poezji Śpiewanej	III miejsce		Korowód bajkowy	III miejsce i wyróżnienie
Konkurs plastyczny „Mangi”	I miejsce		Konkurs plastyczny „Książka to przyszłość”	I miejsce
Konkurs plastyczny „Moja ulubiona bajka”	II miejsce		III Przegląd Małych Form Teatralnych „Cudze chwalicie swego nie znacie”	I miejsce
Igrzyska Młodzieży Szkolnej- Szkolna drużynowa Liga Lekkoatletyczna	I miejsce w szkolnej drużynowej Lidze Lekkoatletycznej		Igrzyska Młodzieży Szkolnej- Szkolna drużynowa Liga Lekkoatletyczna	III miejsce chłopców w Finale Dolnośląskich Igrzysk Młodzieży szkolnej we Wrocławiu i III miejsce w sztafecie 4x100 m chłopców
Igrzyska Młodzieży Szkolnej- Sztafetowe biegi przełajowe	I miejsce w sztafetowych biegach przełajowych dziewcząt oraz III miejsce w sztafetowych biegach przełajowych chłopców w Oleśnicy		Igrzyska Młodzieży Szkolnej- Sztafetowe biegi przełajowe	VI miejsce w sztafetowych biegach przełajowych dziewcząt w Olszynie
Powiatowy konkurs plastyczny "Wszystkie barwy jesieni"	laureatka, wyróżnienie		"Ekologiczne Ozdoby Świąteczne"	I miejsce
II Powiatowy Konkurs Piosenki Obcojęzycznej w Oleśnicy	III miejsce		II Powiatowy Konkurs Piosenki Obcojęzycznej w Oleśnicy	III miejsce, wyróżnienie

„Pierniczek świąteczny” – konkurs plastyczny	III nagroda	XXV Międzynarodowy Bieg Uliczny o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Twardogórze	IV miejsce, VII miejsce, VIII miejsce, IX miejsce
Powiatowy Konkurs SUDOKU	VII miejsce	Konkurs plastyczny „Pierniczek Świąteczny”	wyróżnienie
XVIII Powiatowego Konkursu Humanistycznego Z wizytą w Soplicowie „Pan Tadeusz”	kwalifikacja do finału 4 uczniów	III Powiatowy Konkurs Językowy w kategorii język angielski dla klas IV-VIII oraz gimnazjum	I miejsce, III miejsce oraz I miejsce w kategorii gimnazjum
I Gminne Mistrzostwa w pływaniu dzieci i młodzieży	chłopcy I, II, III miejsce dziewczynki I, II, III miejsce	zDolny Ślązak - Dolnośląski Konkurs Matematyczny	kwalifikacje do etapu powiatowego
zDolny Ślązak- Dolnośląski Konkurs Polonistyczny	kwalifikacje do etapu powiatowego	zDolny Ślązak- Dolnośląski Konkurs z j.angielskiego	kwalifikacje do etapu powiatowego

Tabela 54 Szkoła Podstawowa nr 2 – osiągnięcia uczniów

W szkole w ramach edukacji prozdrowotnej i ochrony zdrowia przeprowadzone zostały (po wcześniejszym udziale nauczycieli w szkoleniu) zajęcia pod hasłem „Ratujemy i Uczymy Ratować”, organizowane przez WOŚP. Przeprowadzone zostały również zajęcia z ratownikami z GKN w ramach projektu „Mali Ratownicy”. W szkole realizowane były następujące programy i projekty długofalowe: Edukacja dla Doliny Baryczy, Trzymaj Formę, Szkolne Kluby Sportowe, Żyj smacznie i zdrowo, Klub Młodego Odkrywcę, Aktywna tablica, Sprawny Dolnoślązaczek, Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia, ogólnopolski projekt „Matematyka z klasą” – klasy I-III, ogólnopolski projekt „Mali Detektywi – Jakie tajemnice kryje świat wokół nas?” – Uniwersytet Dzieci, program edukacyjny „Bezpieczniki Taurona”, projekt „Śniadanie daje moc”, projekt MEN „Szkoła Pamięta”, program „Adopcja na odległość”, projekt „Lekcje z emocjami. Jak dbać o swój nastrój?” – Uniwersytet Dzieci, misja NASA „Zdjęcia z Kosmosu” w ramach programu EarthKam, Akademia Wynalazców im. Roberta Boscha – Politechnika Wrocławska, „Noc z biologią” PCEiK Oleśnica, targi edukacyjne w szkole, projekt wymiany polsko-niemieckiej, projekt „Christmas is coming...” eTwinning, program „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”, Cała Polska czyta dzieciom, Szkoła do hymnu.

Szkoła zaangażowana była w obchody Dnia Niepodległości – uczniowie wykonywali prace plastyczne, organizowali wystawy, a także zaangażowali się w akcję „100 pozdrowień na 100-lecie niepodległości Polski”. Zorganizowane zostały spotkania z kombatanami, biwaki z grammi terenowymi oraz wycieczki do Izby Regionalnej. Przeprowadzony został projekt „100 kilometrów na 100-lecie niepodległości”, w ramach którego każda z klas łącznie przebiegła sto kilometrów. W obecności zaproszonych gości, uczniów i pracowników placówki odczytany został „Latarnik” Sienkiewicza. Na terenie Szkoły powstał mural okolicznościowy, stworzono także Wielką Laurkę dla Niepodległej.

W trakcie raportowanego roku prowadzone były zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas 8, w wymiarze po 10 godzin tygodniowo dla każdej z klas. W ramach doradztwa

przeprowadzona została wizyta w I Liceum Ogólnokształcącym w Oleśnicy oraz udział w obozie naukowym w XIV Liceum Ogólnokształcącym we Wrocławiu. Ponadto organizowane były spotkania z pracodawcami i przedsiębiorcami, a także „Dzień Przedsiębiorczości” oraz kiermasz wyprzedażowy na rynku głównym.

2.3.2.3. Szkoła Podstawowa w Goszczu

Szkoła Podstawowa w Goszczu działa na podstawie Statutu. Organem prowadzącym placówkę jest Gmina Twardogóra, nadzór pedagogiczny nad placówką prowadzi Dolnośląski Kurator Oświaty we Wrocławiu. Szkoła jest jednostką budżetową. Placówka prowadzi oddział przedszkolny, realizujący zadania statutowe.

Do szkoły uczęszcza łącznie 144 dzieci z następujących miejscowości: Goszcz, Domaślawice, Czwórka, Nowa Wieś Goszczańska, Kuźnia Goszczańska, Drągów, Drągówek, Zakrzów, Poręby, Łazisko, Będzin, Pajęczak, Drożdżecin.

Placówka funkcjonuje w godzinach od 7:00 do 15:30 oraz obejmuje uczniów opieką świetlicową. Do szkoły dowożonych jest łącznie 82 dzieci.

Szkoła w raportowanym roku zatrudniała 22 nauczycieli, w tym 12 na pełen etat, pozostałych 10 – na części etatu, w zależności od potrzeb nauczanego przedmiotu. Zatrudnionych jest 18 nauczycieli dyplomowanych, 3 mianowanych oraz jeden nauczyciel kontraktowy. W strukturach administracyjnych szkoły zatrudnieni są następujący pracownicy z wyszczególnieniem etatów: sekretarz szkoły 0.75 etatu, konserwator 0.5 etatu, sprzątaczkę 2.5 etatu, palacz C.O. 0.125 etatu, pomoc techniczna – informatyk 0.125 etatu.

Sale lekcyjne wyposażone są w sprzęt multimedialny, tj. komputer i rzutnik, oraz mają dostęp do Internetu. Dwie sale wyposażone są w tablice interaktywne. Przez ostatnie osiemnaście miesięcy wszystkie sale wyposażono w nowe stoliki i krzesła.

Od listopada 2019 roku uczniowie i nauczyciele placówki dysponują dostępem do platformy EduNect, zarówno ze szkoły, jak i z domów. Zadania umieszczane na platformie służą powtarzaniu i utrwalaniu wiadomości z poszczególnych przedmiotów. Przed wdrożeniem platformy nauczyciele wszystkich przedmiotów wzięli udział w szkoleniu przygotowującym do pracy za pośrednictwem EduNect.

Sala gimnastyczna, stanowiąca część kompleksu budynku szkoły, po zajęciach lekcyjnych jest odpłatnie wynajmowana lokalnym klubom sportowym oraz osobom cywilnym zainteresowanym uprawianiem aktywności fizycznej.

W minionym roku w Szkole Podstawowej w Goszczu przeprowadzone zostały następujące zadania z zakresu doposażania, remontów i konserwacji:

- ◆ remont szatni kl. 4-8: demontaż stalowych boksów, malowanie, położenie wykładziny, montaż szafek dla uczniów (11 000 zł),
- ◆ docieplenie sal lekcyjnych – montaż dodatkowych grzejników (2 200 zł),
- ◆ zakup stolików i krzeseł uczniowskich dla klasy 1 (2 300 zł),
- ◆ wymiana ośmiu stopni schodów (800 zł),
- ◆ farba do malowania czterech sal lekcyjnych i korytarzy (2 000 zł),
- ◆ zakup mebli do świetlicy i stołówki szkolnej (3 600 zł),

- ◆ wymiana okna w pomieszczeniu świetlicy (1 000 zł),
- ◆ zakup mobilnej białej tablicy dla klas 1-3 (900 zł),
- ◆ wyposażenie pięciu sal lekcyjnych w laptopy i rzutniki (8 000 zł),
- ◆ zakup ksera kolorowego (3 500 zł),
- ◆ zakup lamp oświetlenia awaryjnego (1 600 zł),
- ◆ zakup pracowni przyrodniczej – pomoce dydaktyczne do biologii, chemii, fizyki, geografii) oraz dziesięciu laptopów do pracowni mobilnej; dotacja MEN (75 000 zł).

W raportowanym roku zrealizowane zostały w szkole dwa przedsięwzięcia z udziałem Rady Rodziców: Dzień Babci i Dziadka oraz Dzień Dziecka, przy wsparciu sponsora – firmy „Bodzio”.

Uczniowie ponadto realizowali następujące projekty: Poznajemy Kraje Europy – „Bułgaria”, projekt pod patronatem Biblioteki Publicznej; jednodniowe biwaki przyrodniczo-językowe organizowane przez Fundację Learn Outdoors; widowisko teatralno-baletowe „Goszcz różą zaczarowany” zorganizowane w kościele poewangelickim – Świątyni Artystów dla społeczności lokalnej; internetowy „Teatr dla szkół”; współpraca ze schroniskiem dla zwierząt „Przytul Pyska”; udział w akcji „Góra grosza”; widowisko słowno-muzyczne dla społeczności lokalnej „Festyn Rodzinny w Goszczu”; narodowe czytanie – projekt we współudziale z Biblioteką Publiczną; „Wychowanie przez czytanie” – wprowadzenie uczniów w świat uniwersalnych wartości; spotkanie z pisarzem Jakubem Skworzem; współpraca z IPN we Wrocławiu „Mój pierwszy zeszyt”; sprzątanie świata „Nie śmiećmy – sprzątajmy – zmieniamy”; akcja „SprzątaMY polskie lasy z Prezydentem” sprzątanie lasu z leśniczymi Lasów Państwowych w Oleśnicy; pasowanie na ucznia 1 klasy – widowisko przygotowane przez klasę 1 z wychowawcą; udział szkoły w projekcie ogólnopolskim „Szkoła do hymnu” z okazji Święta Niepodległości; udział w akcji ogólnopolskiej „Śniadanie daje moc” kl. 1-3; jasełka szkolne – „Mały Książę” współcześnie.

Ponadto w szkole realizowane były projekty objęte patronatem Burmistrza oraz Rady Miejskiej w Twardogórze: cykliczne wyjazdy – co drugi tydzień - na zajęcia wychowania fizycznego (klasy 3-8) i naukę pływania na basenie – Delfinku w Twardogórze; w okresie zimowym wyjazdy na lodowisko przy GOSiR – nauka jazdy na łyżwach; występ uczniów i zbiórka Samorządu Uczniowskiego w 28. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (hala GOSiR); udział w przygotowaniach balu charytatywnego – Rada Rodziców; udział w korowodzie w okazji Dni Twardogóry, występy uczniów dla publiczności lokalnej ze szkołami Gminy Twardogóra i przedszkolem; udział w zawodach wędkarskich dla dzieci – staw przy pałacu w Goszczu; udział w Międzynarodowym Biegu Ulicznym o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej (we wszystkich konkurencjach wiekowych); udział w ekopikniku „zabiegam o czystą Twardogórę” – pokaz ekomody, dwadzieścia cztery stroje wykonane przez uczniów i rodziców; udział w Obchodach Święta Niepodległości w Twardogórze oraz w koncercie Orkiestry Łódzkiej Muzyki Filmowej – Polonez zatańczony przez uczniów klasy 1; udział w Jarmarku Bożonarodzeniowym (charytatywna zbiórka na leczenie J. Sadowskiego).

Konkurs, festiwal	Aktywność
„Świąteczny pierniczek” – konkurs plastyczny	I miejsce wyróżnienie
Gminny Konkurs Poezji Śpiewanej	III miejsce
Gminny Konkurs Recytatorski	I miejsce dwa wyróżnienia
Rejonowy Konkurs Recytatorski „Poetyckie inspiracje osobą Św. Jana Pawła II” w Międzyborzu	II miejsce
Międzyszkolny konkurs na najładniejszy karmnik dla ptaków pod patronatem koła łowieckiego „Tropowiec” – przekazanie wykonanych karmników do Domu Dziecka w Kotlinie Kłodzkiej	
Piłka nożna chłopców do lat 13	II miejsce
Piłka ręczna chłopców	II miejsce
Piłka ręczna dziewczęta	III miejsce
Siatkówka chłopcy	II miejsce
Siatkówka dziewczęta	III miejsce

Tabela 55 Szkoła Podstawowa w Goszczu – osiągnięcia uczniów

2.3.2.4. Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim

Szkoła w Grabownie Wielkim funkcjonuje na podstawie przyjętego Statutu. Zasięg terytorialny placówki obejmuje następujące miejscowości: Grabowno Wielkie z przysiółkami Kolonia i Nikodemów, Grabowno Małe, Dąbrowa, Brodowce, Bukowinka.

W szkole zatrudnionych jest łącznie dwadzieścia siedem osób na 20,83 etatu. W placówce pracuje dwudziestu dwóch nauczycieli (17,46 etatów), czterech pracowników obsługi (2,37 etatów) i jeden pracownik administracyjny (1 etat). Wśród zatrudnionych nauczycieli jest ośmiu nauczycieli dyplomowanych, ośmiu mianowanych, dwóch nauczycieli kontraktowych oraz czterech nauczycieli stażystów.

W raportowanym roku w szkole podjęte zostały następujące działania z zakresu remontów, konserwacji oraz doposażania placówki:

- ◆ zakup zestawu komputerowego (966 zł), odtwarzacza CD (319 zł), kserokopiarki (3 997 zł), kamery i adaptera do monitoringu (825 zł), klawiatury i myszki (733 zł),
- ◆ E-biblio – program do biblioteki (870 zł),
- ◆ zakup wózka do posiłków (278 zł), lodówki (380 zł), stołu (252 zł), krzeseł (860 zł),
- ◆ zakup lektur szkolnych do biblioteki (500 zł), gier edukacyjnych (743 zł), książek (400 zł)
- ◆ zakup i montaż klimatyzacji (6 000 zł),
- ◆ zakup tablic do klas (723 zł), mównicy (880 zł), tablicy jezdnej (1 024 zł),
- ◆ zakup dywanu (509 zł), zakup i montaż rolet (2 651 zł), zakup mebli do sali klasy I (1 520 zł), zakup mebli do sekretariatu (2 770 zł),
- ◆ zakup tkaniny na dekoracje (581 zł), zakup akwarium (260 zł),
- ◆ zakup maszyny tnąco-wytłaczającej (730 zł),
- ◆ malowanie klas (11 510 zł).

W 2019 roku uczniowie szkoły z sukcesami brali udział w następujących zawodach i rozgrywkach sportowych, między innymi: Międzynarodowy Bieg Uliczny o Puchar

Przewodniczącego Rady Miejskiej w Twardogórze, turniej piłkarski „Z podwórka na stadion o puchar Tymbarku”, gminne zawody w piłce siatkowej, szkolny turniej piłki siatkowej klas VII-VIII, szkolny mini turniej piłkarski dla klas IV-VI, Trójbój Lekkoatletyczny klas I, klas II, klas III oraz klas IV. Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela.

Nazwa zawodów	Zajęte miejsce		Nazwa zawodów	Zajęte miejsce
Trójbój Lekkoatletyczny	II miejsce		Puchar Tymbarku – eliminacje powiatowe	III miejsce
Trójbój Lekkoatletyczny	II miejsce		Gminne zawody w mini piłkę ręczną dziewcząt i chłopców	chłopcy II miejsce, dziewczęta III miejsce
Turniej Mikołajkowy	I miejsce		Gminne zawody w mini piłkę siatkową dziewcząt i chłopców	III miejsce, dziewczęta III miejsce chłopcy
Gminne zawody w mini piłkę nożną	II miejsce		Gminne Zawody lekkoatletyczne klas II	II miejsce
XXV Międzynarodowy Bieg Uliczny	III miejsce III miejsce III miejsce		Gminne zawody w siatkówce	II miejsce dla reprezentacji dziewcząt i chłopców
I Mistrzostwa w pływaniu dzieci i młodzieży o puchar małego delfinka w Twardogórze	III miejsce III miejsce			

Tabela 56 Zawody sportowe – osiągnięcia uczniów SP w Grabownie Wielkim

Uczniowie szkoły w Grabownie Wielkim brali w raportowanym okresie udział w konkursach: I Powiatowy Konkurs Poprawności Językowej dla uczniów klas III szkoły podstawowej „Znam język ojczysty”, X Powiatowy Turniej Sudoku, konkurs „Poetyckie Walentynki” w Międzyborzu, szkolny etap Gminnego Konkursu Matematycznego „Mały Matematyczny AS”, III Gminny Konkurs Matematyczny klas III „Mały Matematyczny As”, VIII Gminny Konkurs Recytatorski Przedszkolaków, Twardogórski Konkurs Piosenki Polskiej, Szkolny Konkurs Recytatorski klas I-IV, XXVIII Gminny Konkurs Recytatorski uczniów klas I-IV szkół podstawowych, II Powiatowy Konkurs Wiedzy Religijnej, VII Powiatowy Konkurs Wiedzy o Zdrowiu, konkurs na największą palmę wielkanocną, konkurs ogólnopolski WIE „Omnibus z Doliny Baryczy”, gminny konkurs plastyczny „Moje Ekomiasto”, „Jestem twórcą – jestem stąd”, szkolny konkurs „Mój zeszyt – moją wizytówką”, konkurs ekologiczny „Twardogórski Ekożaczek”, eliminacje do diecezjalnego konkursu recytatorskiego twórczości Karola Wojtyły, Powiatowy Festiwal Pieśni Patriotycznej i Żołnierskiej – II miejsce uczniów klasy III, szkolny konkurs „Zostań mistrzem Sudoku”, XXVIII Gminny Konkurs Recytatorski młodzieży szkolnej, Diecezjalny Konkurs Recytatorski Twórczości Karola Wojtyły, Gminny Konkurs Poezji Śpiewanej, powiatowy konkurs informatyczny, Gminny Konkurs na Kartkę Bożonarodzeniową, konkurs o prawach i obowiązkach ucznia, gminny konkurs na pierniczka świątecznego, konkurs na świąteczną ozdobę ekologiczną.

W szkole zorganizowane były dwie wystawy:

- ◆ 13 grudnia – pamiętamy!,

- ◆ wystawa „Symbole naszej historii”.

Placówka zorganizowała ponadto dwa rodzaje zajęć dla rodziców dzieci:

- ◆ podsumowanie projektu „Od genu do ekosystemu” przez gościa z Uniwersytetu Wrocławskiego – kierownika projektu, dra Józefa Krawczyka,
- ◆ spotkanie z edukatorem p. Hubertem Giezkiem na temat środków psychoaktywnych.

Konkurs, festiwal	Aktywność	Konkurs, festiwal	Aktywność
zawody ogólnopolskie „Omnibus z Doliny Baryczy”	II miejsce	XVII Powiatowy Festiwal Pieśni Patriotycznej i Żołnierskiej	II miejsce
Festiwal talentów ”Jestem twórcą-jestem stąd!”	Finalistka	Powiatowy jesienny konkurs plastyczny „Wszystkie barwy jesieni”	Laureat, wyróżnienie
Gminny Festiwal Piosenki Polskiej	Wyróżnienie	Ogólnopolski konkurs przedmiotowy „LEON” matematyka	7 miejsce, 8 miejsce, 9 miejsce
Konkurs na najwyższą palmę wielkanocną	II miejsce	Powiatowy konkurs SUDOKU	6 miejsce , 5 miejsce, 10 miejsce, 9 miejsce
VIII Gminny Konkurs Recytatorski przedszkolaków	I miejsce	XXVIII Gminny Konkurs Recytatorski Młodzieży Szkolnej	wyróżnienie wyróżnienie
Powiatowy Konkurs Historyczny „Polacy w I wojnie światowej”	7 miejsce 8 miejsce	XXVIII Gminny konkurs poezji śpiewanej	III miejsce II miejsce
X Powiatowy Turniej SUDOKU dla szkół podstawowych	III miejsce	Gminny Konkurs na kartkę Bożonarodzeniową	laureatka
Powiatowy Konkurs Poezji obcojęzycznej	II miejsce wyróżnienie	Gminny konkurs na pierniczka świątecznego	nagroda biblioteki wyróżnienie nagroda biblioteki I miejsce I miejsce II miejsce nagroda biblioteki
Powiatowy Konkurs Recytatorski: Poetyckie Walentynki”	II miejsce III miejsce wyróżnienie	Konkurs na Świąteczną ozdobę ekologiczną	II miejsce
III Gminny Konkurs Matematyczny Klas III Mały Matematyczny As	II miejsce	Konkurs Miś	II miejsce
Konkurs ekologiczny „Twardogórski Ekożaczek”	I miejsce		

Tabela 57 SP w Grabownie Wielkim – osiągnięcia uczniów

W Szkole Podstawowej w Grabownie Wielkim w minionym roku szkolnym realizowane były następujące projekty:

- ♦ całoroczne: „Sprawny Dolnoślązaczek – kl. I-III; „Trzymaj formę” – program edukacyjny o zbilansowanym odżywianiu i aktywności fizycznej; Starsi czytają najmłodszym; projekt „Spotkania z ciekawymi ludźmi” (zróżnicowane tematycznie spotkania z przedstawicielami wielu branż i organizacji, lekcje prowadzone przez autorytety w danej dziedzinie); „Bieg po zdrowie” – program antytytoniowej edukacji zdrowotnej; „Czyste powietrze wokół nas” – program antytytoniowej edukacji zdrowotnej;
- ♦ okazjonalne: program edukacyjny „Polska – moja Ojczyzna”; Dzień Zdrowego Żywienia; międzynarodowy projekt edukacyjny „Mały miś w świecie wielkiej literatury”; „Przerwa na czytanie” – ogólnopolska akcja bicia rekordu w liczbie osób czytających w przerwie; „Z pasją przez świat” – projekt edukacyjny – miesiące inteligencji; „Szkoła pamięta” – akcja MEN; udział w Festiwalu Nauki we Wrocławiu; Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania; Akademia młodego ratownika GKN; „Ziemia naszym królestwem” projekt w oparciu o leśne przygody gangu słodziaków – „Szkolne Przygody Gangu Słodziaków”; Bohater-ON – włącz historię!; Projekt BAKCYL!; akcja promująca czytelnictwo „Bookcrossing – uwolnij książkę”; „Dzień herbaty”.

W szkole obchodzone były również uroczystości, w których uczniowie brali aktywny udział: Dzień Babci i Dziadka, Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych we Wrocławiu, Dzień Kobiet, Pierwszy Dzień Wiosny (przemarsz ekologiczny przez miejscowość), Dzień Zdrowego Żywienia, Gminny Dzień Ziemi, apel z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Festyn Rodzinny, Dzień Dziecka, Twardogórski Bajkowy Korowód z okazji Dni Twardogóry, „Kolorowy Świat” – występ z okazji Dni Twardogóry, uroczyste zakończenie roku szkolnego, uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego, Piknik Ekologiczny, wyboru do Zarządu Samorządu Uczniowskiego, Dzień Chłopaka, pasowanie na ucznia, Wieczornica Patriotyczna, Dzień Edukacji Narodowej, Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek, uroczysta akademii z okazji 100 rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, udział w obchodach Święta Niepodległości w Twardogórze, Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, Dzień Życzliwości, Andrzejki, pasowanie na przedszkolaka, wizyta Św. Mikołaja, jasełka, wigilie klasowe.

Uczniowie w raportowanym roku angażowali się również w działalność charytatywną i społeczną podczas następujących wydarzeń: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, zbiórka nakrętek plastikowych dla Bartosza Prymasa, przeprowadzenie zbiórki charytatywnej na rzecz zwierząt z ośrodka adopcyjnego „Przytul Pyska”, sadzenie drzew na 100-lecie niepodległości, X edycja akcji „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”, zakończenie obchodów 100-lecia niepodległości na Ukrainie, Sprzątanie Świata, porządki na cmentarzu w ramach akcji Ministerstwa Edukacji Narodowej „Szkoła pamięta”, zbiórka funduszy na paczki świąteczne dla polskich weteranów na Kresach, zbiórka zużytych baterii i telefonów, zbiórka dla zwierząt z ośrodka adopcyjnego „Przytul Pyska”, jarmark bożonarodzeniowy na Twardogórskim Rynku.

2.3.3. Inne organizacje w Gminie Twardogóra

W Gminie Twardogóra prężnie rozwija się sektor pozarządowy, jako jedna z form aktywności mieszkańców.

W 2019 roku pięć podmiotów działalności pożytku publicznego złożyło oferty realizacji zadań publicznych:

- ◆ wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – „Charytatywny Bieg Wokół Stadionu z Biegami Małych Olimpijczyków” – Klub Sportowy Diament oraz „Tworzenie i podnoszenie sprawności fizycznej mieszkańców w zakresie piłki nożnej w Grabownie Wielkim” – Klub Sportowy „Polonia” w Grabownie Wielkim,
- ◆ działalność na rzecz osób niepełnosprawnych – „Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnością poprzez umożliwienie udziału w zajęciach terapeutycznych, rehabilitacyjnych, turnusie rekreacyjno-wypoczynkowym oraz imprezach integracyjnych” – Caritas Diecezji Wrocławskiej,
- ◆ działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – „Warsztaty taneczne” – Klub Tańca Sportowego „Sport-Dance”,
- ◆ z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr i dziedzictwa narodowego – „Znasz li ten kraj – wielki koncert i piknik rodzinny w Goszczu dla uczczenia 200-tnej rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki” – Stowarzyszenie św. Magdaleny.

Dwa wnioski nie zostały przyjęte do realizacji:

- ◆ oferta na realizację zadania „Zajęcia ruchowe z elementami tańca nowoczesnego” – Klub Tańca Sportowego „Sport Dance”,
- ◆ oferta na realizację zadania „Sport dla wszystkich, wszyscy dla sportu” – Klub Sportowy Diament.

Program współpracy Gminy Twardogóra z organizacjami pozarządowymi na rok 2019 uchwalony został Uchwałą Nr II.7.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Twardogóra z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2019. Podstawowym celem realizowanym przez Gminę w tym zakresie było dążenie do budowy społeczeństwa obywatelskiego. Tworzone były warunki do wzmacniania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz lokalnej społeczności, wspierane były działania tych organizacji w zakresie realizacji zadań Gminy. Zgodnie z programem na realizację zadań publicznych planowano na rok 2019 przeznaczyć kwotę 216 000,00 zł.

W 2019 roku Gmina Twardogóra przydzieliła dotacje celowe na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu dla organizacji pozarządowych w łącznej wysokości 180 994,80 zł. Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela.

Dotowany podmiot	Zadanie	Kwota
Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy „EHCHO” – sekcja lekkoatletyki	„Rozwój sportu na terenie Gminy Twardogóra obejmujące organizację zajęć lekkoatletycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie lekkoatletyki”	28 000,00
Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy „EHCHO” – sekcja piłki siatkowej	„Prowadzenie zajęć w piłce siatkowej dziewcząt dla dzieci i młodzieży”	25 000,00
Gminny Klub Sportowy „LOTNIK” grupa seniorów	„Prowadzenie zajęć dla mieszkańców z terenie Miasta i Gminy Twardogóra”	20 000,00
Gminny Klub Sportowy „LOTNIK” grupa juniorzy do lat 19	„Prowadzenie zajęć dla młodzieży w wieku do lat 19 z terenu Miasta i Gminy Twardogóra”	23 000,00
Gminny Klub Sportowy „LOTNIK” grupy do lat 11, 13, 15	„Prowadzenie zajęć dla młodzieży w wieku do lat 11, do lat 13, do lat 15 z terenu Miasta i Gminy Twardogóra”	31 000,00
Klub Piłkarski „OLIMPIA” Bukowinka	„Piłka nożna dla seniorów na terenie Gminy Twardogóra w miejscowości Bukowinka”	9 000,00
Uczniowski Klub Sportowy Grabowno Wielkie	„Rozwój piłki nożnej na terenie Gminy Twardogóra”	6 000,00
Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Goszcz”	„Rozwój sportu na terenie Gminy Twardogóra”	7 000,00
Wiejski Klub Sportowy Chełstów	„Rozpowszechnianie aktywności fizycznej w naszej miejscowości”	6 000,00
Akademia Piłkarska SZCZOT	„Tworzenie warunków do uprawiania piłki nożnej na terenie naszej Gminy oraz propagowanie sportowego trybu życia wśród najmłodszych mieszkańców Miasta i Gminy Twardogóra”	5 000,00
Klub Tańca Sportowego „Sport Dance”	„Zajęcia ruchowe w elementami tańca”	10 000,00
Klub Sportowy Diament	„Razem dla sportu”	6 000,00

Tabela 58 Dotacje udzielone w 2019 r. – kultura fizyczna i sport

W raportowanym roku na terenie Gminy Twardogóra funkcjonowało czterdzieści organizacji pozarządowych. Ich szczegółowe zestawienie zawarte jest poniżej z uwzględnieniem ich rodzaju.

◆ Stowarzyszenia:

- Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Błyskawica” w Twardogórze,
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 24 Twardogóra,
- Stowarzyszenie Twardogórskich Motocyklistów Cerber,
- Stowarzyszenie Mam Pomysł,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Jana Pawła II,
- Stowarzyszenie św. Magdaleny.
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Twardogórze,
- Szkoła Tańca JAST, Klub tańca sportowego „SPORT-DANCE”,
- Społeczne Ognisko Artystyczne Alegretto,
- Ognisko Muzyczne MODERATO,

- Stowarzyszenie „Zwierzęta – Ludziom, Ludzie – Zwierzętom” pod patronatem św. Franciszka z Asyżu,
- Ochotnicze Straże Pożarne: Domaśławice, Goszcz, Grabowno Wielkie, Twardogóra,
- Zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna Fabryki Mebli „Bodzio” Bogdan Szewczyk Sp. J. z siedzibą w Goszczu,
- Stowarzyszenie Super AMP,
- Stowarzyszenie Grillpis – Moszyce,
- Motocyklowe Stowarzyszenie Iskra-Syców,
- Stowarzyszenie Rozwojowego Krzewienia Kultury Fizycznej oraz Zdrowego Ducha,
- Fundacja Edukacji Artystycznej – Grabowno Wielkie;
- ◆ Fundacje:
  - Fundacja Na Osi Czasu Eleonory,
  - Fundacja MUSA,
  - Fundacja na rzecz Profilaktyki i Rehabilitacji Dzieci z Wadami Postawy i Uszkodzeniami Narządów Ruchu w Oleśnicy;
- ◆ Kluby Sportowe:
  - Akademia Piłkarska Roberta Szczota,
  - GKS Lotnik Twardogóra,
  - KP Olimpia Bukowinka,
  - KS Polonia Grabowno Wielkie,
  - KS „Wiwa” Goszcz,
  - Klub Strzelecki Feniks,
  - Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy „Echo” w Twardogórze,
  - ULKS Goszcz,
  - Gminny Szkolny Związek Sportowy w Twardogórze;
- ◆ Grupy nieformalne:
  - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Stanisława Reymonta w Twardogórze – Coolturalny Klub Seniora, Wodniczanki, Skorynianki, Teatr POZA,
  - Rada Rodziców SP 2,
  - Chór parafialny Rapsodia przy Bazylice Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Twardogórze,
  - Koło Wokalne „Impuls”, Zespół wokalny-instrumentalny – działające przy GOSiR Twardogóra,
  - Zespół Czerwona Kalina;
- ◆ Związek Hobbystyczny:
  - Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Sekcja Twardogóra;
- ◆ Kościelna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego:
  - Caritas Archidiecezji Wrocławskiej.

W kwietniu 2019 roku po raz pierwszy odbyło się Twardogórskie Forum Inicjatyw Społecznych, podczas którego przedstawiono mieszkańcom biorącym w nim udział organizacje i grupy działające na terenie Gminy. W ramach Forum zaprezentowały się kluby sportowe, fundacje, zespoły artystyczne oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Przekazany został sprzęt alarmowy w formie darowizny na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2019 roku sfinansowano również zakup średniego samochodu ratowniczo-pożarniczego. OSP Twardogóra przekazała również na rzecz OSP w Domaśławicach ciężki

samochód ratowniczo-gaśniczy. Łącznie w raportowanym roku zakupiono ze środków budżetu Gminy: sprzęt pożarniczy, wyposażenie – tj. węże, elektrody terapeutyczne, sorbent, wyposażenie samochodów, mundury, buty, rękawice, kominiarki, maski silikonowe. Sfinansowany został także zakup materiałów remontowych do remizy w Twardogórze oraz remont bryczki OSP Twardogóra.

2.4. Nieruchomości i gospodarowanie mieniem Gminy

2.4.1. Opis nieruchomości gminnych

Nieruchomości stanowiące własność Gminy Twardogóra zajmują powierzchnię łączną równą 597,9426 ha. Wszystkie zlokalizowane są na terenie osiemnastu sołectw oraz miasta Twardogóra. Nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych stanowią powierzchnię łączną wynoszącą 28,3486 ha. W 2019 roku powierzchnia gruntów pozostających w użytkowaniu wieczystym uległa zmniejszeniu o 11,4357 ha, z tytułu sprzedaży i przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w prawo własności.

Po uwzględnieniu korekty należy przyjąć, że szacunkowa wartość mienia komunalnego będącego w użytkowaniu wieczystym wynosi 8 955 675 zł. W stosunku do roku 2018 uległa ona zmniejszeniu o wartość 5 505 130 zł.

Wyszczególnienie	2018		2019		Zmiana		
	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)	ha	zł	%
Osoby fizyczne	18,4912	8 875 776	7,8742	3 779 616	-10,6170	-5 096 160	-57,42%
HPS Twardogóra	0,6148	276 660	0,6072	273 240	-0,0076	-3 420	-1,24%
Spółdzielnia Inwalidów	3,2949	1 380 828	3,2949	1 380 828	-	-	-
Cech Rzemiosł Różnych	0,0994	59 640	0,0994	59 640	-	-	-
Zarząd Ogródków Działkowych	13,3011	332 528	13,3011	332 528	-	-	-
Strażnica Biblijna	0,1049	41 960	0,1049	41 960	-	-	-
Spółdzielnia Mieszkaniowa	2,4855	1 242 750	1,6744	837 200	-0,8111	-405 550	-32,63%
Biedronka	0,5271	1 451 373	0,5271	1 451 373	-	-	-
CPN ORLEN	0,2201	555 809	0,2201	555 809	-	-	-
Gmina Twardogóra	0,4657	153 681	0,4657	153 681	-	-	-
PPFI Poznań	0,1796	89 800	0,1796	89 800	-	-	-
Razem	39,7843	14 460 805	28,3486	8 955 675	-11,4357	-5 505 130	-38,07%

Tabela 59 Mienie komunalne oddane w użytkowanie wieczyste

Powierzchnia nieruchomości zabudowanych pozostających w użytkowaniu jednostek i osób prawnych pozostała w raportowanym roku na tym samym poziomie. Ich łączna powierzchnia wynosiła 11,7728 ha.

Użytkownik	Grunty				Budynki i zabudowa		Wartość gruntów i zabudowy (zł)		Zmiana (%)
	Powierzchnia (ha)		Wartość (zł)		Wartość (zł)				
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	
GOSiR	7,7795	7,7795	3 275 170	3 275 170	23 682 118	23 682 118	26 957 288	26 957 288	-
SKR	2,2778	2,2778	762 870	762 870	0	0	762 870	762 870	-
ZGK	0,4727	0,4727	181 517	181 517	2 134 606	2 134 606	2 316 123	2 316 123	-
Przedszkole	0,4215	0,4215	207 679	207 679	2 186 175	2 186 175	2 393 854	2 393 854	-
MGOPS	0,0150	0,0150	7 503	7 503	88 645	88 645	96 148	96 148	-
OSP Twardogóra	0,2186	0,2186	95 011	95 011	555 480	555 480	650 491	650 491	-
OSP Goszcz	0,0100	0,0100	3 450	3 450	157 318	157 318	160 768	160 768	-
OSP Grabowno	0,4977	0,4977	142 303	142 303	249 100	249 100	391 403	391 403	-
OSP Domasławice	0,0300	0,0300	9 425	9 425	77 905	77 905	87 330	87 330	-
Biblioteka Twardogóra	0,0400	0,0400	19 423	19 423	179 282	179 282	198 705	198 705	-
Biblioteka Goszcz	0,0100	0,0100	3 387	3 387	327 019	327 019	330 406	330 406	-
Razem	11,7728	11,7728	4 707 738	4 707 738	29 637 648	29 637 648	34 345 386	34 345 386	-

Tabela 60 Mienie komunalne będące w użytkowaniu

Powierzchnia nieruchomości będących w dyspozycji szkół podstawowych na terenie Gminy Twardogóra wynosi 5,2312 ha. Łączna szacunkowa wartość nieruchomości będących w użytkowaniu szkół wynosi 24 842 283 zł. Wartość ta zwiększała się w 2019 roku o 0,34% z tytułu inwestycji remontowo-budowlanych na terenie szkoły podstawowej w miejscowości Twardogóra. Ponadto w użytkowaniu Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej pozostają nieruchomości o łącznej powierzchni 0,3203 ha. Ich szacunkowa wartość wynosi 948 800 zł.

Użytkownik	Grunty				Zabudowa		Wartość gruntów i zabudowy (zł)		Zmiana	
	Powierzchnia (ha)		Wartość (zł)		Wartość (zł)				(zł)	(%)
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019		
Szkoła Podstawowa nr 2 w Twardogórze im. Jana Pawła II	2,5183	2,5183	969 470	969 470	17 333 968	17 419 162	18 303 438	18 388 632	85 194	0,47

Szkoła Podstawowa w Goszczu	0,5229	0,5229	169 639	169 639	3 287 697	3 287 697	3 457 336	3 457 336	0	-
Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	2,1900	2,1900	518 174	518 174	2 478 141	2 478 141	2 996 315	2 996 315	0	-
Razem	5,2312	5,2312	1 657 283	1 657 283	23 099 806	23 185 000	24 757 089	24 842 283	85 194	0,34

Tabela 61 Mienie komunalne będące w użytkowaniu szkół

	Grunty				Budynki i zabudowa		Wartość gruntów i zabudowy (zł)		Zmiana	
	Powierzchnia (ha)		Wartość (zł)		Wartość (zł)					
Użytkownik	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	(zł)	(%)
Twardogóra	0,3089	0,3089	122 969	122 969	688 474	688 474	811 443	811 443	-	0
Grabowno Wielkie	0,0114	0,0114	3 263	3 263	134 094	134 094	137 357	137 357	-	0
Razem	0,3203	0,3203	126 232	126 232	822 568	822 568	948 800	948 800	-	0

Tabela 62 Mienie komunalne będące w użytkowaniu ZPZOZ

Nieruchomości będące w bezpośredniej dyspozycji Gminy Twardogóra stanowią łączną powierzchnię 552,2697 ha. W 2019 roku powierzchnia ta zmniejszyła się o 0,4395 ha. Zbyto grunty o powierzchni 1,0761 ha. Dokonano także (odpłatnego i nieodpłatnego) nabycia gruntów od osób fizycznych i prawnych o łącznej powierzchni 0,6633 ha. W 2019 roku nastąpił wzrost wartości nieruchomości o 2 201 800 zł (stanowi to 1,09% wartości), czego przyczyną były przede wszystkim podejmowane działania inwestycyjne. Łączna szacunkowa wartość nieruchomości będących w bezpośredniej dyspozycji Gminy wynosi 203 454 672 zł.

	Grunty				Zabudowania		Wartość gruntów i zabudowy (zł)		Zmiana	
	Powierzchnia (ha)		Wartość (zł)		Wartość (zł)					
Użytkownik	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	(zł)	(%)
Grunty rolne i inne	227,254 0	227,7793	9 090 160	9 111 172	0	0	9 090 160	9 111 172	21 012	0,23
Grunty zabudowane i niezabud.	78,3211	77,2450	23 496 330	23 173 500	99 468 834	99 468 934	122 965 164	122 642 334	-322 830	- 0,26
Drogi	247,1341	247,2454	69 197 548	71 701 166	0	0	69 197 548	71 701 166	2 503 618	3,62
Razem	552,709 2	552,2697	101 784 038	103 985 838	99 468 834	99 465 834	201 252 872	203 454 672	2 201 800	1,09

Tabela 63 Mienie komunalne w bezpośredniej dyspozycji Gminy

Zbiorcze zestawienie mienia komunalnego Gminy Twardogóra zawiera poniższa tabela. Zestawienie to zawiera grunty niezabudowane i zabudowane, a także drogi. Łączna powierzchnia wynosi 597,9426 ha, natomiast jej sumaryczna wartość szacunkowa to 272 546 815 zł. W porównaniu z rokiem 2018 nastąpiło zmniejszenie wartości o 1,17% (3 218 137 zł).

	Grunty				Budynki i zabudowa		Wartość gruntów i zabudowy (zł)		Zmiana	
	Powierzchnia (ha)		Wartość (zł)		Wartość (zł)					
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	(zł)	(%)
Mienie oddane w użytkowanie wieczyste	39,7843	28,3486	14 460 805	8 955 675	0	0	14 460 805	8 955 675	- 5 505 131	- 38,07
Mienie będące w użytkowaniu	11,7728	11,7728	4 707 738	4 707 738	29 637 648	29 637 648	34 345 386	34 345 386	0	0
Mienie w użytkowaniu szkół	5,2312	5,2312	1 657 283	1 657 283	23 099 806	23 185 000	24 757 089	24 842 283	85 194	0,34
Mienie w użytkowaniu ZPZOZ	0,3203	0,3203	126 232	126 232	822 568	822 568	948 800	948 800	0	0
Mienie w bezpośredniej dyspozycji Gminy	552,7092	552,2697	101 784 038	103 985 838	99 468 834	99 468 834	201 252 872	203 454 672	2 201 800	1,09
Razem	609,8178	597,9426	122 736 096	119 432 765	153 028 856	153 114 050	275 764 952	272 546 815	- 3 218 137	-1,17

Tabela 64 Mienie komunalne – zestawienie zbiorcze

2.4.2. Nieruchomości gminne przeznaczone do dzierżawy i sprzedaży w 2019 roku

Adres i numer działki	Powierzchnia	Cena wywoławcza czynszu/rok	Opis nieruchomości	Termin przetargu
Łazisko dz. nr 24/1	3,10 ha	594,00	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	04.04.2019 r.
Łazisko dz. nr 34/2	0,70 ha	270,00	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	10.09.2019 r.
Łazisko dz. nr 11/3	0,2879 ha	154,98	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	10.09.2019 r.

Domasławice 24/4 i 24/7	2,20 ha	472,50	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	13.11.2019 r.
Twardogóra 20 AM 34	0,20 ha	118,50	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	Tryb bezprzetargowy
Twardogóra 20 AM 34 (część)	0,0600 ha	42,60	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczo-ogrodniczego	Tryb bezprzetargowy
Twardogóra 6/6 AM 10	146 m ²	20,00	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania ogrodniczego	
Chełstów cz. dz. nr 142/1	500 m ²	38,50	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczo-ogrodniczego	Tryb bezprzetargowy
Olszówka 154/5	0,0912 ha	70,22	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	Tryb bezprzetargowy
Twardogóra cz. dz. 111/24 AM 17	0,0021 ha	113,82	Nieruchomość przeznaczona do poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej	Tryb bezprzetargowy
Grabowno Małe dz. nr 96	0,2 ha	118,50	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	Tryb bezprzetargowy
Chełstów 153/4	0,12 ha	85,30	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczego	Tryb bezprzetargowy
Twardogóra 3/5 AM 29	0,18 ha	110,20	Nieruchomość przeznaczona do użytkowania rolniczo-ogrodniczego	Tryb bezprzetargowy

Tabela 65 Postępowania dotyczące dzierżawy nieruchomości

Adres i numer działki	Powierzchnia	Cena wywoławcza (netto)	Opis nieruchomości	Szczegółowe informacje
Moszyce 152/20	0,1118	43 700	Nieruchomość niezabudowana	12.02.2019 r.
Twardogóra 15 AM 19	0,0563	99 500	Nieruchomość zabudowana	19.02.2019 r.
Drągówek 279/1	0,2158	36 300	Nieruchomość niezabudowana	11.06.2019 r.
Moszyce 106/1	0,0741	25 550	Nieruchomość niezabudowana	24.09.2019 r.
Moszyce 106/2	0,0741	25 550	Nieruchomość niezabudowana	24.09.2019 r.
Sądroyce 82/17	0,0489	16 100	Nieruchomość niezabudowana	24.09.2019 r.
Grabowno Wielkie 358/2	0,1384	25 200	Nieruchomość niezabudowana	22.10.2019 r.
Grabowno Wielkie 656/3	0,2509	100 000	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony

Grabowno Wielkie 656/4	0,6308	217 000	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony
Drągów 292/3	0,2141	30 500	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony
Moszyce 152/16	0,1131 ha	41 900	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony
Moszyce 152/19	0,1032 ha	38 200	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony
Twardogóra 137 AM 10	0,0794 ha	36 000	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony
Twardogóra 139 AM 10	0,1172 ha	55 000	Nieruchomość niezabudowana	Ustny przetarg nieograniczony
Twardogóra 55/4 AM 24	0,0137 ha	295 000	Nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym	
Grabowno Wielkie 9/5 WRIE/00088423/5	0,0989 ha	29 200	Działka na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej w dopuszczeniem budowy nieuciążliwych usług	Ustny przetarg nieograniczony
Grabowno Wielkie 9/7 WRIE/00088423/5	0,1645 ha	50 000	Działka na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej w dopuszczeniem budowy nieuciążliwych usług	Ustny przetarg nieograniczony
Grabowno Wielkie 9/6 WRIE/00088423/5	0,1162 ha	8 500	Działka na obszarze terenów zieleni leśnej	Ustny przetarg nieograniczony
Twardogóra 112/13 AM 10	0,0296 ha	10 850	Działka przeznaczona do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz właściciela działki nr 98 AM 10 w celu poprawienia zagospodarowania warunków nieruchomości przyległej	Tryb bezprzetargowy
Goszcz 350 WRIE/00009165/1	0,0300 ha	87 000	Nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym wykorzystywanym jako niemieszkalny.	Przetarg nieograniczony

Tabela 66 Postępowania dotyczące sprzedaży nieruchomości

Nie wykonano prawa pierwokupu w przypadku następujących nieruchomości:

- ◆ dz. nr 610/6 w pow. 0,0908 ha obręb Goszcz,
- ◆ dz. nr 108/9 o pow. 0,1855 ha obręb Bukowinka,
- ◆ dz. nr 56/1 AM 10 o pow. 0,0428 ha obręb Twardogóra,
- ◆ dz. nr 138 AM 10 o pow. 0,117 ha miasto Twardogóra,

- ◆ dz. nr 4/1 AM o pow. 0,0069 ha miasto Twardogóra,
- ◆ dz. nr 75 AM 23 o pow. 0,0595 ha miasto Twardogóra.

Przeznaczono do sprzedaży dotychczasowym najemcom lokale mieszkalne położone w:

- ◆ Twardogórze ul. Aleje, ul. Wielkopolska, Plac Piastów, ul. Wrocławska, ul. Sienkiewicza, ul. Młyńska, ul. Ratuszowa (2), ul. Plac Targowy,
- ◆ Grabownie Wielkim (5),
- ◆ Sosnowce (budynek na działce nr 112/5),
- ◆ Goszczu ul. Rynek, ul. Twardogórska.

Przeznaczono do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkowników wieczystych następujące nieruchomości:

- ◆ dz. nr 152/6 o pow. 0,0255 ha, obręb Moszyce,
- ◆ dz. nr 250/1 o pow. 0,0852 ha, obręb Grabowno Wielkie.

Sprzedano w trybie bezprzetargowym następujące nieruchomości:

- ◆ dz. nr 29/3 AM 26 o pow. 0,0064 ha, obręb Twardogóra,
- ◆ dz. nr 119/1 AM 29 o pow. 0,0201 ha, obręb Twardogóra,
- ◆ dz. nr 119/2 AM 29 o pow. 0,0180 ha, obręb Twardogóra.

Wydzielono z zasobu Gminy lokal socjalny na Placu Targowym w Twardogórze i pomieszczenie tymczasowe na ul. Długiej w Twardogórze.

Przeznaczono do użyczenia:

- ◆ Polskiego Związku Wędkarskiego Koło nr 24 w Twardogórze dz. nr 97/5 obręb Olszówka o pow. 15200 m²,
- ◆ Polskiego Związku Wędkarskiego Koło nr 24 w Twardogórze cz. dz. nr 336/209 o pow. 0,29 ha, obręb Grabowno Wielkie, dz. nr 9, AM 25 o pow. 0,4000 ha obręb Twardogóra, dz. nr 375/2 o pow. 1,96 ha obręb Goszcz.

Z przeznaczeniem na drogi nabyto do zasobów komunalnych Gminy następujące nieruchomości:

- ◆ dz. nr 59/14 obręb Domasławice o pow. 0,0267 ha,
- ◆ dz. nr 120 i 124 AM 17 obręb Twardogóra o pow. Łącznej 0,5253 ha.

2.4.3. Zagospodarowanie przestrzenne

W roku 2019 w zakresie zagospodarowania przestrzennego podjęte zostały następujące uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze:

- ◆ Uchwała nr V.36.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22.02.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Twardogóra dla terenu w obrębie Nowa Wieś Goszczańska – odwiert Brzostowo 8,

- ◆ Uchwała nr VI.42.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20.03.2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Goszcz w Gminie Twardogóra,
- ◆ Uchwała nr IX.86.2019 z dnia 17.06.2019 r. w sprawie odpowiedzi na skargę wniesioną do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na uchwałę Nr XXXV.394.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ Uchwała nr IX.87.2019 z dnia 17.06.2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Twardogóra dla części obszaru Gminy w obrębie Goszcz,
- ◆ Uchwała nr XIV.110.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 23 października 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Drogoszowice w Gminie Twardogóra.

W raportowanym roku wyłożone zostały do publicznego wglądu następujące projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Twardogóra:

- ◆ 07.01.2019 r.:
  - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu Sosnówka,
  - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu Drogoszowice;
- ◆ 31.05.2019 r.:
  - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu Sosnówka (ponownie),
  - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu Drogoszowice (ponownie)

Do publicznego wglądu wyłożony został również projekt „Uproszczonego planu urządzania lasu dla lasów gminnych Gminy Twardogóra na okres 01.01.2020 r. – 21.12.2029 r.”

Informacja o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- ◆ 26.03.2019 r. – teren położony w obrębie Goszcz (działki o numerach: 259/2, 259/3, 259/4, 259/5, 258, 260, 565 AM 3).

Zawiadomienia przed wydaniem decyzji dotyczące ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- ◆ 22.01.2019 r. dla inwestycji „Budowa wiaty przy budynku świetlicy wiejskiej w Grabownie Wielkim” na działce nr 193/5 AM 2 obręb Grabowno Wielkie, decyzja: 07.02.2019 r. (nr 22.2019);
- ◆ 29.01.2019 r. dla inwestycji „Przebudowa sieci napowietrznej 20kv na sieć kablową 20kv, budowa sieci kablowej niskiego napięcia w miejscowości Sosnówka, gm. Twardogóra” na działkach nr 130, 129/7, 155, 243, 126/2, 169, 125/4, 125/3, 125/1, 124/2, 124/5, 124/4, 124/6, 124/3, 166, 123, 122/2, 122/1, 121/4, 121/1, 121/5, 154/1, 111/11 obręb Sosnówka, decyzja: 18.02.2019 r. (nr 30.2019);
- ◆ 08.03.2019 r. dla inwestycji „Przebudowa boiska piłkarskiego” na działce nr 336/3, 191/2, 325, 324 AM3 obręb Grabowno Wielkie, decyzja: 28.03.2019 r. (52.2019);

- ◆ 09.04.2019 r. dla inwestycji „Przebudowa komory redukcyjnej na sieci wodociągowej w miejscowości Zakrzów” na działce nr 63 AM 1 obręb Drągów,
decyzja: 23.04.2019 r. (70.2019);
- ◆ 23.04.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej” na działkach nr 382/9, 568/1 AM 3 obręb Goszcz,
decyzja: 07.05.2019 r. (75.2019);
- ◆ 15.05.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci gazowej średniego ciśnienia dz 250 mm i dz 63 mm wraz z przyłączami w miejscowości Goszcz” na działkach nr 70/18, 70/30, 479 AM 1 obręb Goszcz,
decyzja: 23.05.2019 r. (82.2019);
- ◆ 10.06.2019 r. dla inwestycji „Rozbudowa rozdzielczej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej” na działce nr 291/5 oraz części działek nr 294, 291/3 AM 3 obręb Grabowno Wielkie,
decyzja: 24.06.2019 r. (106.2019);
- ◆ 16.07.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci wodociągowej PCV-U O 110” na działkach nr 10, 19 AM 13 obręb Twardogóra,
decyzja: 29.07.2019 r. (127.2019);
- ◆ 01.08.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci wodociągowej PCV 110, budowa sieci kanalizacji sanitarnej PCV 200 z przyłączami” na działkach nr 225, 230/1, 230/2, 230/3, 230/4, 230/5 obręb Sądrożyce,
decyzja: 12.08.2019 r. (133.2019);
- ◆ 16.07.2019 r. dla inwestycji „Przebudowa boiska piłkarskiego” na częściach działek nr 336/3, 191/2, 325, 324 AM 3 obręb Grabowno Wielkie,
decyzja: 08.08.2019 r. (129.2019);
- ◆ 14.08.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej” na działce nr 10/16 i części działek nr 91, 86/1 AM 1 obręb Chełstówek,
decyzja: 30.08.2019 r. (138.2019);
- ◆ 22.08.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci wodociągowej” na działce nr 13/1 oraz części działki nr 219/2 AM 1 obręb Dąbrowa,
decyzja: 30.08.2019 r. (137.2019);
- ◆ 16.09.2019 r. dla inwestycji „Budowa elektroenergetycznej sieci kablowej 0,4 KV” na częściach działek nr 62, 52, 31, 34, 29, 28 AM 24 obręb Twardogóra,
decyzja: 07.10.2019 r. (172.2019);
- ◆ 10.09.2019 r. dla inwestycji „Zmiana sposobu użytkowania części budynku (parteru) byłej szkoły podstawowej na Klub Seniora i część usługową” na działce nr 32/9 AM 25 obręb Twardogóra,
decyzja: 18.09.2019 r. (167.2019);
- ◆ 17.10.2019 r. dla inwestycji „Budowa sieci gazowej średniego ciśnienia PE DN 63” na działce nr 17 oraz części działek nr 219/1, 14, 18, 16/1, 16/2 AM 1 obręb Dąbrowa,
decyzja: 31.10.2019 r. (188.2019);
- ◆ 31.10.2019 r. dla inwestycji „Sieć gazowa średniego ciśnienia” na działce nr 85 i części działek nr 106/3, 84, 77 AM 29 obręb Twardogóra,
decyzja: 20.11.2019 r. (198.2019);
- ◆ 31.10.2019 r. dla inwestycji „Sieć gazowa średniego ciśnienia” na działkach nr 95, 96 i części działek nr 117/2, 106/4 AM 29 obręb Twardogóra,
decyzja: 20.11.2019 r. (199.2019);
- ◆ 10.12.2019 r. dla inwestycji „Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku garażowo-magazynowego wraz ze zmianą sposobu użytkowania istniejącego

pomieszczenia dyżurki na pomieszczenie gospodarcze” na działce nr 3 AM 18 obręb Twardogóra,
decyzja: 23.12.2019 r. (215.2019);

- ♦ 23.12.2019 r. dla inwestycji „Przebudowa istniejącej sieci napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV” na działkach nr 22, 27/9, 27/4, 27/7, 27/6, 27/5, 10/1, 61/8, 61/6, 62, 61/9, 63, 64/3, 64/1, 65/2, 66, 67, 68/1, 69/1, 70/1, 71, 72/1, 73, 74/1, 60, 74/2, 76/1, 77, 78, 79, 59/1, 59/2, 57, 58, 54, 55, 53, 52/4, 52/3, 51, 46/2, 46/1, 56, 2/2, 2/1, 3, 8, 9, 10/1, 10/2, 11, 12, 37, 13, 14, 45, 42, 41, 38/1, 38/2, 36/8, 36/9, 36/10, 63/1, 18, 20, 33, 32/1, 29/4, 29/1, 28 AM 27, 10/1 AM 28 obręb Twardogóra,
decyzja: 14.01.2020 r. (1.2020).

2.5. Przeprowadzone kontrole w Gminie

Podmiot kontrolujący	Termin kontroli	Zakres kontroli
Urząd Miasta i Gminy		
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	25.07.2019 r.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Grabownie Małym.
	26.11.2019 r.	Przebudowa nawierzchni bitumicznej wokół Placu Piastów w miejscowości Twardogóra oraz zakup infokiosku.
	26.11.2019 r.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Domaślawice-Goszcz.
	26.11.2019 r.	Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego na terenie Gminy Twardogóra poprzez zagospodarowanie terenu przyległego do dworca kolejowego w Twardogórze.
	02.12.2019 r.	Wyposażenie sali wystawienniczej w zespole pałacowo-parkowym w Goszczu.
Archiwum Państwowe we Wrocławiu	27.09.2019 r.	Archiwum zakładowe Urzędu Miasta i Gminy.
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej		
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnicy	24.06.2019 r.	Sprawdzenie placów zabaw.
	07.11.2019 r.	Wizja lokalna mieszkania przy ul. Młyńskiej 8/3.
Audyt wewnętrzny – Andrzej Hawran	17.07.- 14.10.2019 r.	Koszty utrzymania mienia komunalnego, najmu lokali użytkowych oraz procedur związanych z bezpieczeństwem informacji.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		
Wojewoda Dolnośląski Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	25-26.11.2019 r.	Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, w tym kwalifikacje pracowników.
Audyt wewnętrzny	08.07.- 02.09.2019 r.	Procedury związane z bezpieczeństwem informacji w tym polityka bezpieczeństwa informacji i instrukcje zarządzania systemem informatycznym.
Biblioteka Publiczna		

Państwowa Inspekcja Pracy	18-19.04.2019 r.	Stosunek pracy, szkolenie BHP, badanie lekarskie, ocena ryzyka zawodowego, wynagrodzenie za pracę i czas pracy, stan BHP, legalność zatrudnienia
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Twardogórze		
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnicy	01.02.2019 r.	Ocena stanu sanitarnego wypoczynku zimowego dzieci w budynku szkolnym
	01.03.2019 r.	Kontrola tematyczna dotycząca sprzedaży grup środków spożywczych przeznaczonych do spożycia dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.
	12.07.2019 r.	Ocena budynku oraz infrastruktury, w którym odbywał się wypoczynek dzieci.
	07.08.2019 r.	Budynek, w którym odbywają się zajęcia wraz z infrastrukturą na terenie placówki.
	05.12.2019 r.	Budynek przy ul. Św. Jadwigi, w którym odbywają się zajęcia wraz z infrastrukturą na terenie placówki.
Zakład Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu	12.07.2019 r.	Kontrola płatnika składek na ubezpieczenia społeczne.
	01.12.2019 r. – 05.02.2020 r.	<p>Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.</p> <p>Ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu.</p> <p>Prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe.</p> <p>Wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.</p>
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa we Wrocławiu	18-19.03.2019 r.	Kontrola w ramach Programu dla szkół – owoce dla szkół, owoce i warzywa oraz mleko i przetwory mleczne.
<i>Szkoła Podstawowa w Goszczu</i>		
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oleśnicy	21.03.2019 r.	Sprzedawane w automacie artykuły spożywcze.
	17.09.2019 r.	Ocena zagadnień sanitarno-higienicznych.
Inspekcja Pracy we Wrocławiu	25.05.2019 r.	Sprawdzenie wykonania uprzednio wydanych przez Inspektora Pracy środków prawnych oraz sprawdzenie formularzy ZUS PIWA.
Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim		
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oleśnicy	27.02.2019 r.	Ocena zagadnień higieniczno-sanitarnych dotyczących szkoły
	01.03.2019 r.	Żywność wprowadzona do sprzedaży w delektomacie
	25.04.2019 r.	Ocena realizacji programów: „Czyste powietrze wokół nas”, „Trzymaj formę”, „Bieg po zdrowie”
Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział Wrocław	16.09.2019 r.	Kontrola okresowa

Miejskie Przedszkole w Twardogórze		
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oleśnicy	12.02.2019 r.	Kontrola oceny zagrożeń higieniczno-sanitarnych
	06.04.2019 r.	Kontrola kompleksowa w oparciu o arkusz oceny zakładu produkcji żywienia zbiorowego i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
	10.10.2019 r.	Kontrola tematyczna w zakresie treceability, dotyczy identyfikowania oraz realizacji dokumentacji dobrej praktyki higienicznej.
	13.12.2019 r.	Kontrola żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
Urząd Dozoru Technicznego	22.02.2019 r.	Kontrola urządzeń ciśnieniowych.
Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji		
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oleśnicy	30.01.2019 r.	Ocena zagadnień higieniczno-sanitarnych dotyczących wypoczynku
	01.02.2019 r.	
	12.07.2019 r.	
	17.05.2019 r.	Sprawdzenie całości zagadnień higieniczno-sanitarnych: sali wielofunkcyjnej z miejscami noclegowymi w Moszycach i stadionu sportowego w Twardogórze
	14.06.2019 r.	Sprawdzenie całości zagadnień higieniczno-sanitarnych przed sezonem
	01.07.2019 r.	Ocena zagadnień higieniczno-sanitarnych dotyczących wypoczynku w Świetlicy Wielofunkcyjnej w Moszycach i hali sportowo-widowiskowej
	16.07.2019 r.	Ocena zagadnień higieniczno-sanitarnych dotyczących wypoczynku w świetlicy wielofunkcyjnej w Moszycach
	25.07.2019 r.	Sprawdzenie całości zagadnień higieniczno-sanitarnych kąpieliska, hali sportowo-widowiskowej oraz hotelu w Twardogórze
	07.08.2019 r.	Ocena zagadnień higieniczno-sanitarnych dotyczących wypoczynku letniego w hali sportowo-widowiskowej
	27.09.2019 r.	Sprawdzenie całości zagadnień higieniczno-sanitarnych
Centrum Usług Wspólnych		
Europejski Instytut Usług Administracji Publicznej	02.09.2019 r.	Bezpieczeństwo informacji.
Kontrola zarządcza – Mariusz Więch	Rozpoczęta w 2019 r. Zakończona 21.01.2020 r.	Uzyskanie informacji o funkcjonowaniu kontroli zarządczej w jednostce.
Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej		
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnicy		Kontrola całości zagadnień higieniczno-sanitarnych placówki i szczepień ochronnych w WOZ w Grabownie Wielkim
	29.03.2019 r.	Ocena realizacji ogólnych wymogów w zakładzie w zakresie higieny pracy w WOZ w Goszczu
	29.03.2019 r.	Szczepienia ochronne w związku ze zgłoszeniem NOP w Przychodni w Twardogórze

	17.05.2019 r.	Szczepienia ochronne w Przychodni w Twardogórze
	17.09.2019 r.	Kontrola całości zagadnień higieniczno-sanitarnych Przychodni w Twardogórze
Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	16.07.2019 r.	Realizacja zadań określonych w regulaminie organizacyjnym i statucie, dostępności i jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych za rok 2018 w Przychodni w Twardogórze
DWOMP	12.09.2019 r.	Kontrola dokumentacji zbiorczej i indywidualnej w Przychodni w Twardogórze

Tabela 67 Kontrole w 2019 r.

Zarządzeniem Nr 55.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 21.02.2019 r. w sprawie wprowadzenia Planu Audytu Wewnętrznego w Gminie Twardogóra oraz jednostkach organizacyjnych Gminy Twardogóra na 2019 rok wprowadzony został Plan Audytu Wewnętrznego. Powołany został także zespół kontrolny do przeprowadzenia kontroli w zakresie prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielonej dla Niepublicznego Przedszkola Sióstr Opatrzności Bożej w Twardogórze (Zarządzenie Nr 56.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 25.02.2019 r. w sprawie powołania zespołu kontrolnego do przeprowadzenia kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielonej z budżetu Gminy Twardogóra w 2018 roku dla Niepublicznego Przedszkola Sióstr Opatrzności Bożej). Prawidłowość wykorzystania dotacji kontrolowana była również w 2019 roku w żłobkach na terenie Gminy (Zarządzenie Nr 87.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 01.04.2019r. w sprawie powołania zespołu do przeprowadzenia kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji oraz warunków świadczonej opieki w żłobkach działających na terenie Gminy Twardogóra w 2019 r.).

Inne działania kontrolne podejmowane na terenie Gminy w 2019 roku:

- ◆ kontrola wiarygodności złożonych deklaracji i informacji podatkowych wybranych podatników na terenie Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ kontrola wiarygodności złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności,
- ◆ kontrola w Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze oraz ocena jego działalności,
- ◆ kontrola w zakresie spełnienia warunków ustawowych będących podstawą do wydania licencji przez Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra na wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką.

2.6. Zadania z zakresu polityki społecznej

2.6.1. Opis działań z zakresu polityki społecznej

Za realizację zadań z zakresu polityki społecznej w Gminie Twardogóra odpowiedzialny jest w pierwszej kolejności Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze.

Gmina podejmowała w 2019 roku działania informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej. Mieszkańcy dotknięci tym zjawiskiem mieli możliwość uzyskania

pomocy poprzez kontakt z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariatem Policji w Twardogórze, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Oleśnicy.

Spotkania twardogórskiej grupy Anonimowych Alkoholików odbywały się w 2019 roku w każdą środę na plebanii parafii przy Placu Piastów. Dodatkowo każdy potrzebujący wsparcia miał możliwość wzięcia udziału w spotkaniach otwartych, które odbywały się w każdą ostatnią środę miesiąca. Warto również zaznaczyć, że mieszkańcy Gminy mają możliwość korzystać z usług Punktu Informacyjno-Kontaktowego (PIK).

W lutym 2019 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze⁴⁷ przyjęty został wieloletni program osłony w zakresie dożywiania na lata 2019-2023 – „Posiłek w szkole i w domu”. Celem realizowanego programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej możliwości spożycia ciepłego posiłku, za przygotowanie którego odpowiedzialne są stołówki szkolne. Ponadto program obejmuje swoim zakresem osoby starsze, niepełnosprawne, wykazujące niskie dochody, a także dzieci z rodzin w trudnej sytuacji materialnej. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu w Gminie Twardogóra był Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zmianie uległy zapisy Uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze dotyczącej szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia oraz mieszkaniach chronionych.⁴⁸ W 2019 roku przyjęty został również Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Twardogórze na rok 2020.⁴⁹

W raportowanym roku działania w zakresie polityki społecznej realizowane były zgodnie z obowiązującymi w tym okresie programami i planami, tj.:

- ◆ Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Twardogóra na lata 2012-2020,
- ◆ Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022,
- ◆ Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok,
- ◆ Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2018-2020.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych

Przyjęty w 2012 roku dokument koresponduje, poza dokumentami innych organizacji i jednostek samorządu terytorialnego, z zapisami Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Twardogóra w zakresie polityki społecznej. Zawarte w Strategii Rozwoju zadania ujęte są we wszystkich pięciu celach strategicznych.

⁴⁷ Uchwała nr V.38.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22.02.2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłony w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

⁴⁸ Uchwała nr XVII.138.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych

⁴⁹ Uchwała nr XVII.140.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Twardogórze na 2020 rok

Misja Gminy Twardogóra wynikająca z założeń przyjętych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych brzmi: Twardogóra Miastem i Gminą zintegrowaną społecznie, podnoszącą jakość życia mieszkańców, zaspokajającą ich potrzeby i stwarzającą im możliwości rozwoju.

Celem wypełnienia stojącej przed Gminą misji każdego roku realizowane są poszczególne cele strategiczne oraz wynikające z nich działania kierunkowe opisane poniżej.

Wszelkie działania w zakresie polityki społecznej realizowane są przez:

- ◆ Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze,
- ◆ Radę Miejską w Twardogórze,
- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ◆ Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz osób współuzależnionych i telefon zaufania,
- ◆ placówki oświatowe wszystkich szczebli,
- ◆ placówki kulturalne,
- ◆ jednostki sportowo-rekreacyjne,
- ◆ placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerami przy realizacji zadań są:

- ◆ Powiatowy Urząd Pracy,
- ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- ◆ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- ◆ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ◆ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- ◆ szkoły ponadpodstawowe,
- ◆ inwestorzy,
- ◆ lokalni przedsiębiorcy,
- ◆ placówki służby zdrowia,
- ◆ noclegownie i schroniska pozagminne,
- ◆ grupa samopomocowa AA,
- ◆ organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego,
- ◆ podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne,
- ◆ kościół,
- ◆ społeczność lokalna,
- ◆ sąd rejonowy,
- ◆ kuratorzy sądowi,
- ◆ policja.

Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne: (1) wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, (2) zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego, (3) pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań: (1.1) podejmowanie współpracy z PUP w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego,

szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego, (1.2) prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny, (1.3) zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MGOPS, (1.4) promowanie Gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy; przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów, (1.5) wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości, (1.6) opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, (1.7) wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, (1.8) podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych o zasięgu ponadgminnym, (2.1.) monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Gminy, (2.2.) wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych, (2.3) promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, (2.4) udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, (2.5) organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich, (2.6) zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, (2.7) opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, (2.8) powiększenie w Gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych (2.9) podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich (np. Caritas) oraz z kościołem, (3.1) prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością, (3.2) udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej (m.in. w postaci gorącego posiłku) osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, (3.3) zwiększenie liczby mieszkań socjalnych, (3.4) zapewnianie osobom bezdomnym schronienia, (3.5) podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Cel strategiczny 2: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne: (1) wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, (2) pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia, (3) wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań: (1) praca z rodzinami w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzona m.in. przez pracowników MGOPS-u i placówek oświatowych oraz asystentów rodziny, (2) zatrudnianie asystentów rodziny, (3) intensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, (4) udzielanie przez MGOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, (5) zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej itp.), (6) zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (w szczególności na obszarze wiejskim Gminy), m.in. poprzez rozszerzenie oferty i dostępności zajęć pozalekcyjnych

i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku, (7) rozszerzenie dożywiania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych działających w Gminie, (8) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w szczególności zamieszkałych na obszarze wiejskim Gminy, (9) zwiększenie dostępności opieki przedszkolnej w Gminie, (10) rozwijanie sieci i oferty świetlic w Gminie, (11) zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w Gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Cel strategiczny 3: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne: (1) usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki, (2) ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań: (1) prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi, (2) udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym, (3) poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem poprzez zwiększenie liczby opiekunek środowiskowych, (4) rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek, (5) zapewnienie dostępu do kształcenia integracyjnego w Gminie, (6) podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do usług rehabilitacyjnych, zaopatrzeniu w niezbędny sprzęt, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia, (7) podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem, (8) pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Cel strategiczny 4: Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne: (1) zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, (2) profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań: (1.1) promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, (1.2) zwiększenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, (1.3) zwiększenie dotacji budżetowych dla SPZOZ-ów, dla których Gmina jest organem założycielskim, na realizację zadań określonych w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej, (1.4) podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych, (1.5) inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami, (2.1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, (2.2) zapewnienie

rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego, (2.3) zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży, (2.4.) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, (2.5) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, (2.6) opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, (2.7) podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym, działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 5: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w Gminie.

Cele operacyjne: (1) przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, (2) zwiększanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań: (1) opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów, (2) podejmowanie w Gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie), (3) kontynuowanie współpracy z policją w zakresie patrołowania i wizytowania miejsc publicznych w Gminie, (4) podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości, (5) zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego, (6) zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Cel strategiczny 6: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne: (1) wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej, (2) wyzwalanie aktywności obywatelskiej, (3) wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań: (1) zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z zapisami ustawy o pomocy społecznej, (2) dokształcanie kadry pomocy społecznej oraz, w miarę możliwości, poszerzenie jej o nowych specjalistów (zatrudnienie psychologa, prawnika), (3) rozwijanie infrastruktury socjalnej w Gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych, (4) zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych, (5) inicjowanie w Gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, (6) realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym), (7) wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet Gminy źródeł finansowania, (8) propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022

Celem ograniczenia zjawiska przemocy w Gminie Twardogóra realizowane są postanowienia wynikające z tytułowego programu.

Za realizację zadań programu odpowiedzialne są w Gminie Twardogóra następujące podmioty:

- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ◆ Komisariat Policji,
- ◆ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ placówki oświatowe,
- ◆ placówki ochrony zdrowia,
- ◆ świetlice środowiskowe,
- ◆ parafie,
- ◆ Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Oleśnicy,
- ◆ Zespół Interdyscyplinarny.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Cel ten realizowany jest przy uwzględnieniu celów szczegółowych, tj.: (1) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, (2) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą bezpieczeństwa i skutecznej pomocy, (3) podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, (4) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy, (5) podniesienie kompetencji wśród osób realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy.

Powyższe realizowane były w raportowanym roku poprzez podejmowanie konkretnych działań, zleczanych do realizacji określonym podmiotom, spośród wymienionych wcześniej.

Konkretne działania: (1.1) podejmowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu zapobiegania zjawisku, (1.2) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, (1.3) ochrona dzieci, osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą w rodzinie, (1.4) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, (1.5) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, (1.6) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, (1.7) prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, (2.1) udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy, (2.2.) udzielanie informacji dotyczących bezpiecznego schronienia w ośrodkach interwencji kryzysowej (hostele), (2.3) współpraca z instytucjami prowadzącymi schronienie dla ofiar przemocy ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w celu ustalenia precyzyjnych zasad umieszczania tam osób, (2.4) kierowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie na konsultacje medyczne, (2.5) udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego, (2.6) praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy, (2.7) stała współpraca służb – wspólne wizyty w środowisku, (2.8) objęcie dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, (2.9) powiadamianie Sądu wydziału rodzinnego i nieletnich o sytuacji dzieci, (3.1) wspólne działania i wizyty w środowisku pracowników socjalnych, kuratorów i policjantów, (3.2) rozmowy interwencyjno-ostrzegawcze na temat konsekwencji jakie grożą

za krzywdzenie najbliższych oraz możliwości prawnych, które zostaną wobec sprawcy podjęte jeżeli nie zaprzestanie stosowania przemocy, (3.3) udzielenie informacji sprawcom na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, (3.4) zobowiązanie do leczenia odwykowego osoby uzależnione od alkoholu, (3.5) kierowanie do punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, poradni leczenia uzależnień, grupy samopomocowej, (3.6) powiadomienie Policji lub Prokuratury o powzięciu podejrzenia o popełnieniu przestępstwa wobec członków rodziny, (4.1) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, (4.2) zamieszczanie w lokalnej prasie (biuletyn) stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, (4.3) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, (4.4) organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców Gminy, (4.5) promowanie i rozwijanie umiejętności stosowania przez rodziców metod wychowania bez przemocy, (4.6) rozpowszechnianie informacji o telefonach zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”, (5.1) szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” i prowadzenia interwencji.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przygotowany jest na rok. Jego podstawowym celem jest dążenie do wychowania w trzeźwości i rozwiązywanie problemów na tle alkoholowym, a także przeciwdziałanie narkomanii. Cele szczegółowe są następujące: (1) dążenie do zmniejszenia ilości spożywanego alkoholu, (2) promowanie nowych obyczajów w zakresie organizacji czasu wolnego oraz aktywnego wypoczynku bez środków uzależniających, (3) niwelowanie skutków nadużywania alkoholu poprzez kierowanie na leczenie osób uzależnionych oraz organizowanie terapii dla rodzin alkoholików, (4) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Podmiotami realizującymi zapisy programu w Gminie Twardogóra są:

- ◆ pełnomocnik Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
poprzez: koordynację nad realizacją programu,
- ◆ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
poprzez: opracowywanie założeń i celów programowych przyjętego programu, inicjowanie działań w tym zakresie, podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych, prowadzenie kontroli w zakresie obrotu napojami alkoholowymi w Gminie, opiniowanie wniosków o udzielenie zezwoleń na sprzedaż tych produktów,
- ◆ punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, telefon zaufania
poprzez: motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych do zmian, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznawanie zjawiska przemocy

domowej, udzielanie wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, gromadzenie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu Gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny,

- ◆ Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poprzez: ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą bezpieczeństwa i skutecznej pomocy, podejmowanie skutecznych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy, podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez: kierowanie osób uzależnionych na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, współpracę z GKRPA w zakresie wywiadów środowiskowych, współdziałanie w zakresie profilaktyki środowiskowej, współdziałanie w organizacji robót socjalnych,
- ◆ Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej poprzez: wczesne rozpoznawanie u pacjentów objawów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnień, współpracę z GKRPA w zakresie kierowania osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do zakładów leczenia odwykowego, współdziałanie w zakresie realizacji celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020,
- ◆ placówki oświatowe poprzez: współpracę z pełnomocnikiem Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra przy realizacji programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, wykorzystywanie spotkań z rodzicami w celu poinformowania o problemach uzależnień, zgłaszanie wszelkich uwag na temat używania napojów alkoholowych i narkotyków przez uczniów,
- ◆ świetlice środowiskowe poprzez: działalność profilaktyczną i edukacyjną w zakresie alkoholizmu i narkomanii, organizowanie czasu wolnego i prowadzenie zajęć tematycznych, dożywanie dzieci, pomoc dzieciom w radzeniu sobie z problemami, systematyczną współpracę z rodzinami dzieci.

Zgodnie ze stanem na koniec listopada 2019 r. na terenie Gminy działało 36 punktów ze spożyciem poza miejscem sprzedaży produktów alkoholowych oraz 5 punktów ze spożyciem w miejscu sprzedaży. Do końca listopada 2019 roku Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra udzielił ogółem 35 zezwoleń dla przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą napojów alkoholowych. Łącznie liczba ważnych limitowanych zezwoleń na sprzedaż wynosiła 92 zezwolenia (maksymalna liczba wynosi 125 zezwoleń) oraz 10 zezwoleń z możliwością spożycia w miejscu sprzedaży (maksymalnie możliwe są 33 zezwolenia).

Zadania realizowane są całorocznie, z różną częstotliwością, w stałych oraz zmiennych lokalizacjach. W wyznaczone dni tygodnia, przez cały rok, funkcjonuje punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin wraz z telefonem zaufania, a także: świetlica środowiskowa w Grabownie Małym, świetlica środowiskowa w Łazisku, świetlica środowiskowa w Sosnowce, świetlica środowiskowa w Goszczu, świetlica środowiskowa w Chełstowie, świetlica środowiskowa w Nowej Wsi Goszczańskiej, świetlica środowiskowa w Moszycach, świetlica środowiskowa w Domasławicach, świetlica środowiskowa w Bukowiniec, świetlica środowiskowa w Grabownie Wielkim oraz świetlica środowiskowa

ORATORIUM w Twardogórze. Wedle potrzeb organizowane są szkolenia członków komisji oraz wyjazdy służbowe. Organizowany jest również w Gminie turnus profilaktyczny – wypoczynek letni dla dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem. Ponadto całym rokiem realizowana jest edukacja profilaktyczna z wykorzystaniem materiałów pomocniczych i szkoleń, a także sportowe zajęcia pozalekcyjne.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Koordynatorem programu jest Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze, zaś jego adresatami – rodziny mieszkające na terenie Gminy, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Podmiotami realizującymi zapisy programu są:

- ◆ Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ Rada Miejska w Twardogórze,
- ◆ MGOPS,
- ◆ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ placówki oświatowe,
- ◆ instytucje kultury,
- ◆ jednostki sportowo-rekreacyjne,
- ◆ placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Realizacja programu odbywa się we współpracy z:

- ◆ Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- ◆ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną,
- ◆ szkołami ponadpodstawowymi,
- ◆ placówkami służby zdrowia,
- ◆ sądem i kuratorami sądowymi,
- ◆ policją,
- ◆ organizacjami pozarządowymi,
- ◆ kościołem.

Podstawowym celem programu jest udzielenie wsparcia rodzinom oraz wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju. Do celów operacyjnych zalicza się: (1) wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, (2) pomoc rodzinom będącym w kryzysie i rozwijanie systemu wsparcia, (3) wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Do realizacji wyżej wymienionych celów niezbędne jest podejmowanie przez cały rok konkretnych działań, co w 2019 roku było realizowane na terenie Gminy Twardogóra, tj.:

- ◆ praca z rodzinami w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzona m.in. przez pracowników MGOPS-u i placówek oświatowych oraz asystentów rodziny,
- ◆ zatrudnianie asystentów rodziny,
- ◆ zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą,

- ◆ udzielanie przez MGOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- ◆ zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej itp.),
- ◆ zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (w szczególności na obszarze wiejskim Gminy), m.in. poprzez rozszerzenie oferty i dostępności zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku,
- ◆ rozszerzenie dożywiania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych działających w Gminie,
- ◆ wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w szczególności zamieszkałych na obszarze wiejskim Gminy,
- ◆ zwiększenie dostępności opieki przedszkolnej w Gminie,
- ◆ rozwijanie sieci i oferty świetlic w Gminie,
- ◆ zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w Gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

2.6.2. Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej

W raportowanym roku kryterium dochodowe, umożliwiające korzystanie z pomocy finansowej wynosiło:

- ◆ dla osoby prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe – 701,00 zł,
- ◆ dla rodziny – 528,00 zł na osobę w rodzinie.

Kryterium to obejmowało również od 1 października 2018 roku, natomiast wcześniej w roku 2018 (do końca września) kryterium to dla osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe wynosiło 634 zł, a dla rodzin – 514 zł.

Liczbę rodzin objętych w 2019 r. pomocą społeczną zawiera poniższa tabela.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie		Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach	
	2018	2019	łącznie		na wsi		2018	2019
			2018	2019	2018	2019		
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez	49	30	41	29	16	14	95	49

względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)								
- świadczenia finansowe	32	23	35	23	16	14	86	36
- świadczenia niepieniężne	14	7	11	6	2	0	27	13
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	49	30	41	29	16	14	95	49
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	x	148	129	73	60	394	340
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	x	109	104	57	46	303	295
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	x	x	13	0	x	x	14	0

Tabela 68 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy w 2019 r.

	Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach	
	łącznie		na wsi		2018	2019
	2018	2019	2018	2019		
Rodziny ogółem	150	133	74	60	402	344
1-osobowe	51	51	24	23	51	51
2-osobowe	33	31	18	12	66	62
3- osobowe	19	9	11	5	57	27
4- osobowe	21	20	9	8	84	80
5-osobowe	17	13	7	8	85	65
6-osobowe i liczniejsze	9	9	5	4	59	59
Rodziny z dziećmi ogółem	57	40	30	20	240	178
1 dziecko	21	12	10	4	76	38
2 dzieci	21	15	12	7	81	64
3 dzieci	8	7	4	4	40	38
4 dzieci	5	4	3	4	27	22
5 dzieci	1	1	0	0	7	7
6 dzieci	1	1	1	1	9	9
Rodziny niepełne ogółem	8	2	4	0	28	7
1 dziecko	1	2	0	0	2	7
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	8	4	3	1	22	8
1-osobowe	4	3	0	0	4	3

4-osobowe i liczniejsze	4	1	3	1	18	5
-------------------------	---	---	---	---	----	---

Tabela 69 Typy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach	
	łącznie		na wsi		2018	2019
	2018	2019	2018	2019		
Ubóstwo	17	14	7	7	31	18
Bezdomność	1	1	1	0	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2	2	1	0	9	8
wielodzietność	1	0	1	0	5	0
Bezrobocie	14	7	4	3	44	19
Niepełnosprawność	21	20	9	11	38	32
Długotrwała/ciężka choroba	23	22	7	11	44	37
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	15	4	6	1	61	16
Alkoholizm	4	4	1	2	13	4

Tabela 70 Powody przyznania pomocy społecznej

W porównaniu z rokiem 2018 znacznie zmniejszyła się liczba osób, którym przyznano świadczenie (o 19 osób). W 2019 roku niższa jest również liczba rodzin objętych pomocą społeczną – w 2018 roku było ich 150, zaś w 2019 – 133. Jest to jednoznaczne ze spadkiem liczby osób objętych pomocą społeczną w Gminie Twardogóra. Zmieniła się również nieco struktura powodów przyznawanej w Gminie pomocy. Poza wskazanymi w powyższej tabeli, w 2018 roku pomoc społeczna przyznawana była również z powodu narkomanii i zdarzenia losowego (po jednej rodzinie). W roku 2019 te przyczyny nie pojawiły się wśród mieszkańców Gminy Twardogóra. Warto wskazać również na znaczny spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezrobocia – w porównaniu z rokiem 2018, w raportowanym roku było ich o połowę mniej (14 do 7 rodzin).

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej związane z jego działalnością zawarte są w poniższej tabeli. Łącznie Ośrodek wykorzystał środki w wysokości 16 432 131,25 zł.

Źródło finansów	Kwota (zł)
Dotacja Gminy	693 767,06
Dotacja Wojewody	15 738 364,19
Łącznie	16 432 131,24

Tabela 71 Struktura środków wydatkowanych w 2019 r. - MOPS

W 2019 roku do domów pomocy społecznej skierowanych zostało na terenie Gminy Twardogóra dziesięć osób, a więc o jedną osobę mniej niż w roku poprzednim. Średnia miesięczna dopłata za pobyt jednej osoby w domu pomocy społecznej wyniosła w raportowanym roku 2 231,40 zł. Stanowi to kwotę większą w porównaniu do roku 2018 o 608,37 zł. Łącznie na odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przeznaczono w raportowanym okresie 294 544,00 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał dwóch asystentów rodziny, którzy współpracowali w sumie z szesnastoma rodzinami dotkniętymi trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gmina pokrywała również koszty pobytu osiemnastoletniego dziecka z jedenastu rodzin, które umieszczone zostały w placówkach opiekuńczych i rodzinach zastępczych wyrokiem Sądu. Wydatkowana kwota w tym zakresie wyniosła 146 557,42 zł.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w minionym roku obowiązek dotyczący obsługi administracyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego, który funkcjonował na terenie Gminy. Poniesione w związku z tym koszty wyniosły 9 393,24 zł.

Struktura przyznanych świadczeń rodzinnych w 2019 roku wyglądała następująco:

- ◆ świadczenia rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego przyznane były 776 rodzinom, łączna kwota przeznaczona na ten cel wyniosła 3 280 199,00 zł,
- ◆ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka została przyznana 67 rodzinom, kwota łączna wyniosła 67 000,00 zł,
- ◆ środki przeznaczone na składki na ubezpieczenie społeczne dla 42 osób wyniosły łącznie 194 070,87 zł,
- ◆ świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego dla 94 rodzin kosztowały Gminę 467 662,00 zł,
- ◆ przyznano świadczenia pielęgnacyjne (zasiłki dla opiekunów) pięciu rodzinom na łączną kwotę 24 180,00 zł.

Ponadto świadczenia wychowawcze 500+ przyznane były w 2019 roku 1 749 rodzinom na łączną kwotę 10 451 252,53 zł.

Wyżej omówione oraz pozostałe koszty związane z udzielaniem pomocy społecznej przez Gminę w 2019 roku zawarte są w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Dane liczbowe	Różnica (do 2018)
Pobyt w domu pomocy społecznej		
Liczba umieszczonych osób	10 osób	mniej o 1 osobę
Wydatkowana kwota	294 544,00 zł	więcej o 99 776,51 zł
Średnia miesięczna dopłata /os.	2 231,40 zł	więcej o 608,37 zł
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej		
Liczba rodzin objętych pracą asystentów rodziny	16 rodzin	więcej o 4 rodziny
Liczba dzieci w zakładach opiekuńczo-wychowawczych	18 dzieci	więcej o 5 dzieci
Wydatkowana kwota	146 557,42 zł	więcej o 37 788,26 zł
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		
Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	9 393,24 zł	więcej o 3 955,32 zł
Świadczenia rodzinne i wychowawcze		
Świadczenia rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego	776 rodzin	więcej o 41 rodzin
	3 280 199,00 zł	więcej o 98 894,04 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	67 rodzin	mniej o 45 rodzin
	67 000,00 zł	mniej o 46 000 zł
Składka na ubezpieczenie społeczne	42 osoby	więcej o 2 osoby
	194 070,87 zł	więcej o 10 000,63 zł
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	94 rodziny	mniej o 5 rodzin

	467 662,00 zł	mniej o 25 214,61 zł
Świadczenia pielęgnacyjne – zasiłek dla opiekuna	5 rodzin	bez zmian
	24 180,00 zł	mniej o 8 664,70 zł
Świadczenie „Za Życiem”	-	mniej o 2 rodziny mniej o 8 247,44 zł
Świadczenie 500+	1749 rodzin	więcej o 909 rodzin
	10 451 252,53 zł	więcej o 10 443 428,80 zł
Pozostałe koszty	121 353,16 zł	mniej o 3 745,22 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne		
Ogółem	26 194,44 zł	mniej o 3 210,40 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	14 osób	mniej o 5 osób
	20 821,95 zł	mniej o 4 175,39 zł
Zasiłki stałe	13 osób	więcej o 2 osoby
	5 372,49 zł	więcej o 944,99 zł
Zasiłki i pomoc w naturze		
Ogółem	8 580,63 zł	mniej o 2 831,56 zł
Zasiłek celowy	16 rodzin	mniej o 2 rodziny
	7 080,63 zł	mniej o 2 346,15
Zasiłek okresowy	3 rodziny	mniej o 3 rodziny
	1 668,00 zł	mniej o 317,41 zł
Zasiłki stałe	14 rodzin	więcej o 2 rodziny
	62 301,48 zł	więcej o 10 905,71 zł
Usługi opiekuńcze	3 osoby	mniej o 1 osobę
	24 483,55 zł	mniej o 1 727,42 zł
Pomoc w zakresie dożywiania	3 uczniów	mniej o 6 uczniów
	2 524,00 zł	mniej o 474,50 zł
Karta Dużej Rodziny	203 rodziny	więcej o 172 rodziny
	1 334,17 zł	więcej o 501,59 zł
Program „Dobry Start 300+”	1490 dzieci	mniej o 8 dzieci
	447 000,00 zł	mniej o 2 400,00 zł
Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne	1 788,00 zł	-

Tabela 72 Koszty związane z pomocą społeczną w 2019 r.

Zadania związane z udzielaniem świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów mieszkających w Gminie Twardogóra Ośrodek przejął z początkiem września 2019 roku. Stąd w zestawieniu tabelarycznym brak porównania z rokiem 2018.

Dodatkowo do kosztów związanych z funkcjonowaniem pomocy społecznej w Gminie Twardogóra doliczyć należy środki wydatkowane na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, które w 2019 roku wyniosły 396 606,52 zł.

2.7. Obsługa mieszkańców

W 2019 roku w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta i Gminy zainstalowany został terminal płatniczy, ułatwiający mieszkańcom dokonywanie wygodnych płatności bezgotówkowych.

Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze w raportowanym roku wydał łącznie 5551 decyzji.

Korespondencja wpływająca do Urzędu: 19 075,

Korespondencja wychodząca z Urzędu: 14 411.

Rada Miejska w Twardogórze w 2019 rozpatrzyła trzy skargi na działalność podmiotów gminnych:

- ◆ skarga na działalność Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze, uznana za bezzasadną Uchwałą nr VIII.62.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze,
- ◆ skarga na działalność Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra, uznana za bezzasadną Uchwałą nr XI.93.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra,
- ◆ skarga dotycząca zanieczyszczeń wydobywających się z fabryki Ilpea, przekazana Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu Uchwałą Nr XVI.122.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie przekazania skargi według właściwości.

W raportowanym roku do Urzędu Miasta i Gminy Twardogóra wpłynęło osiem petycji w następujących sprawach:

- ◆ przekazanie wniosku do szkół o przystąpienie do programu „Podwórko Talentów NIVEA” – edycja 2019,
- ◆ przekazanie przedsiębiorcom linku do serwisu www.mikroporady.pl,
- ◆ oszczędności w wydatkach,
- ◆ modernizacja parku maszynowego,
- ◆ racjonalizacja połączeń telefonicznych,
- ◆ przeciwdziałanie patologiom,
- ◆ akcja „Bezpieczny Uczeń”,
- ◆ zmiana przepisów prawa publicznego.

3. Sport, kultura i promocja

3.1. Opis działań w zakresie sportu, najważniejsze wydarzenia sportowe

Z dniem 1 września 2019 roku powołany został jeden oddział sportowy o profilu lekkoatletyka przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Twardogórze.

W zakresie sportu podejmowane w 2019 roku były inwestycje, których celem jest udostępnianie mieszkańcom Gminy obiektów sportowych i upowszechnianie kultury uprawiania aktywności fizycznej wśród lokalnej społeczności. Podjęto kroki zmierzające do budowy boiska piłkarskiego w Grabownie Wielkim, wyposażonego w zaplecze sanitarno-szatniowe oraz zlecono przygotowanie dokumentacji projektowej dla budowy boiska ze sztuczną nawierzchnią w Twardogórze.

W 2019 roku przyznane zostały również dotacje dla organizacji pozarządowych, realizujących zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

W 2019 roku kontynuowana była realizacja przez Gminę projektu rządowego Lokalny Animator Sportu (Orlik). W ramach programu dofinansowano z budżetu gminy 10791,72 zł do kosztów zatrudnienia trenerów. Prowadzone były zajęcia w wymiarze łącznym 60 godzin miesięcznie w okresie od marca do listopada 2019 r. Uczestniczyło w nich od 307 do 657 dzieci i młodzieży szkolnej.

Sfinansowano koszty transportu zawodników KS Feniks na zawody (1 200,00; 1 430,00 zł) oraz dzieci do Długołęki (324,00 zł) i Wałbrzycha (900,00 zł) oraz koszty: ubezpieczenia zawodników, pielęgnacji boiska, zakupu sprzętu do piłki nożnej – Twardogóra przyjazna sportowcom (6 781,73) oraz koszt zakupu amunicji, pucharów, artykułów spożywczych, sprzętu sportowego, a w ramach programu Volleymania dofinansowano koszt organizacji szkolenia siatkarskiego dziewcząt 4-6 klasy SP – wynagrodzenie trenerskie (1 600,00+1 200,00 zł) oraz koszty transportu.

Za organizację najważniejszych wydarzeń sportowych, mających miejsce na terenie Gminy odpowiada Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Wykaz imprez – sportowych i rekreacyjnych - zorganizowanych przez GOSiR w 2019 roku zawiera poniższa tabela.

Wydarzenie	Termin
VII Memoriał Ireneusza Maciasia w halowej piłce nożnej	12-13.01.2019 r.
Prezentacja Pucharu Mistrzów Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Włochy - Bułgaria 2018	13.01.2019 r.
Mecz 15. kolejki ligi siatkówki kobiet VOLLEY WROCLAW vs ENERGA MKS KALISZ	20.02.2019 r.
Ferie z GOSiR-em	28.01.2019 – 8.02.2019 r.
Mecz 18. kolejki ligi siatkówki kobiet #VOLLEYWROCLAW vs KSZO Ostrowiec Świętokrzyski	10.02.2019 r.
Mecz 19. kolejki ligi siatkówki kobiet #VOLLEYWROCLAW vs DPD LEGIONOVIA LEGIONOWO	17.02.2019 r.

Mecze piłki siatkowej minikadetek U16 POLSKA vs FRANCJA	20-21.02.2019 r.
Mecz 21. kolejki ligi siatkówki kobiet #VOLLEYWROCŁAW vs CHEMIK POLICE	1.03.2019 r.
Mecz 22. kolejki ligi siatkówki kobiet #VOLLEYWROCŁAW vs DEVELOPRES SKYRES RZESZÓW	18.03.2019 r.
Mecz fazy play-off ligi siatkówki kobiet #VOLLEYWROCŁAW vs KSZO OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	23.03.2019 r.
Otwarte Mistrzostwa Twardogóry w piłce siatkowej	24.03.2019 r.
Mecz fazy play-off ligi siatkówki kobiet #VOLLEYWROCŁAW vs KSZO OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	5.04.2019 r.
II Ogólnopolski Turniej w Gimnastyce Artystycznej Twardogóra CUP	6-7.04.2019 r.
Kwalifikacje do Mistrzostw Europy w piłce siatkowej kobiet do lat 16	26-28.04.2019 r.
Przygodowy Rajd na Orientację TROPICIEL	18-19.05.2019 r.
Gminny Trójbój Lekkoatletyczny kl. I i II	27.05.2019 r.
Gminny Trójbój Lekkoatletyczny kl. III i IV	29.05.2019 r.
Finał turnieju upowszechniania piłki siatkowej na Dolnym Śląsku „Volleymania” 2018/2019	1.06.2019 r.
Turniej piłki nożnej rocznika 2008 w ramach Dni Twardogóry	7.06.2019 r.
Turniej piłki nożnej OPEN w ramach Dni Twardogóry	7.06.2019 r.
Turniej tenisa ziemnego par deblowych w ramach Dni Twardogóry	8.06.2019 r.
Wakacje z GOSiR-em	27.06-28.08.2019 r.
Turniej Siatkówki Plażowej-Open	18.08.2019 r.
Rajd Rowerowy	25.08.2019 r.
Memoriał Jana Kuliga w tenisie ziemnym	7.09.2019 r.
VII Międzynarodowy Turniej Juniorek w piłce siatkowej o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra	12-14.09.2019 r.
XXV Międzynarodowy Bieg Uliczny o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Twardogórze	22.09.2019 r.
Eliminacje powiatowe Turnieju z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku w piłce nożnej	8.11.2019 r.
Gminne Mistrzostwa w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców szkół podstawowych	29.11.2019 r.
Mistrzostwa Powiatu w piłce siatkowej dziewcząt szkół ponadpodstawowych we współpracy z Powiatowym Szkolnym Związkiem Sportowym w Oleśnicy	28.11.2019 r.
Mistrzostwa Powiatu w piłce siatkowej chłopców szkół ponadpodstawowych we współpracy z Powiatowym Szkolnym Związkiem Sportowym w Oleśnicy	29.11.2019 r.
Szkolenie w ramach Akademii Młodych Orłów przeprowadzone przy współpracy w PZPN	2.12.2019 r.
IV Mistrzostwa Polski Dawnych Europejskich Sztuk Walki	7-8.12.2019 r.
Mistrzostwa Powiatu w piłce siatkowej dziewcząt	13.12.2019 r.

Wiele wydarzeń sportowych w 2019 roku miało miejsce również w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy. Zawarte one są w zestawieniach dotyczących poszczególnych placówek oraz ich działalności w raportowanym roku.

3.2. Wydarzenia kulturalne na terenie Gminy

Wydarzenie	Termin
Spotkanie noworoczne (spotkanie z Robertem Gonerą, występ Milickiej Orkiestry Dętej i Zespołu Canto)	1 lutego
Premiera przedstawienia Teatru POZA „Igraszki z diabłem”	23 marca
XI Gminny Konkurs Piosenki Polskiej	26-27 marca
Koncert II edycji projektu Pory roku pt. „Radosna wiosna”	7 maja
Przedstawienie teatralno-baletowe „Goszcz różą zczarowany” podczas pikniku rodzinnego	25 maja
„Wiosna oczami Reymonta”	28 maja
„Śluby panieńskie” - spektakl	1 lipca
Koncert II edycji projektu Cztery Pory Roku pt. „Roześmiane lato”	18 lipca
Gminny Dzień Dziecka	2 czerwca
Dni Twardogóry (Sylwia Grzeszczak, zespół Boys, Denzel z zespołem, Loka. Eleanor Gray, DJ)	7-9 czerwca
Motointegracja	15 czerwca
Twardogóra Dzieciom Świata – festyn rodzinny	16 czerwca
Koncert plenerowy i piknik rodzinny „Znasz Li Ten Kraj”	17 sierpnia
Kino dla każdego	17 sierpnia
Koncert kapeli podwórkowej „TwardoGraje”	26 sierpnia
Święto plonów w Grabowni Wielkiej – dożynki gminne (inscenizacja obrzędu dożynkowego w wykonaniu zespołów Skorynianki i Wodniczanki, występ zespołów Daj To Głośniej i Lachersi)	31 sierpnia
Narodowe Czytanie	7 września
Goszcz na fali	14 września
Ekopiknik "zaBiegam o czystą Twardogórę"	22 września
Twardogórskie Wielkie Dyktando	23 września
Kino 9D	10-11 października
Obchody Narodowego Święta Niepodległości (koncert muzyki filmowej „Broadway Story” w wykonaniu Łódzkiej Orkiestry Filmowej oraz Akademickiego Chóru Kameralnego Społecznej Akademii Nauk w Łodzi)	11 listopada
Premiera przedstawienia Teatru POZA „Dziady” cz. II	16 listopada
Twardogórski Jarmark Bożonarodzeniowy	8 grudnia
XVII Koncert Bożonarodzeniowy	15 grudnia

Tabela 73 Wydarzenia kulturalne w 2019 r.

3.3. Podjęte działania promocyjne i komunikacja społeczna z mieszkańcami

W 2019 roku plan wydatków na promocję opiewał na kwotę 210 000,00 zł, wykonano 84,45% planu (177 338,68 zł). W kwocie tej znalazły się również wynagrodzenia bezosobowe oraz cyfrowa rejestracja wydarzeń mających miejsce na terenie Gminy.

Do największych wydatków Gminy w raportowanym roku w zakresie zakupu materiałów i wyposażenia znalazły się: zakupione stoliki barowe (10 sztuk), przypinki z promocją Gminy

podczas rajdu Tropiciel, upominkowe szczyryki dla sołtysów na zakończenie ich kadencji, balon promocyjny (baner) Gminy, siedemset sztuk misiów promocyjnych, zestawy gadżetów i materiałów promocyjnych podczas Dni Twardogóry, flagi motocyklowe z masztami, płyty CD „Nasze Cztery Pory Roku” promujące Gminę, dwieście koszulek promocyjnych z nadrukiem, pięćset promocyjnych toreb bawełnianych z nadrukiem. Szczegółowe zestawienie wydatków związanych z działaniami promocyjnymi Gminy w 2019 roku zawiera tabela.

Zakupione gadżety promocyjne	Ilość (szt.)	Kwota
Gadżety rzeczowe	-	58 404,74 zł
Ekogadżety	300	1 361,61 zł
Flagi motocyklowe	120	3 402,18 zł
Torby papierowe	650	987,08 zł
Misie promocyjne	700	10 148,73 zł
27 rodzajów gadżetów na Dni Twardogóry	-	17 667,35 zł
Kubki	360	3 214,40 zł
Koszulki	995	12 561,79 zł
Kalendarze	653	4 210,75 zł
Torby bawełniane	500	3 068,85 zł
Materiały patriotyczne	652	7 840,00 zł
Chorągiewki	500	269,00 zł
Flagi	150	7 001,29 zł
Stojaki flagowe	2	570,00 zł
Inne	-	-
Plakaty promocyjne	305	1 228,94 zł
Ulotki promocyjne	41 700	3 650,93 zł

Tabela 74 Wydatki na działania promocyjne w 2019 r.

W ramach działań z zakresu promocji Gminy zakupione zostały także nagrody z przeznaczeniem ich w konkursach przedszkolnych, szkolnych oraz organizowanych pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra przez Bibliotekę Publiczną, GOSiR oraz Policję. Wśród nagród znalazły się statuetki, puchary, szachy, książki, gry edukacyjne i planszowe. Do zakupów zaliczyć należy także stojak flagowy, kartki wielkanocne, tusze do kroniki, bony za wybitne osiągnięcia sportowe, smycze promocyjne, flagi państwowe i unijne z drzewcem, promocyjne torby papierowe, papier firmowy oraz akcesoria do Kuźni Kultury.

Celem promocji imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy zakupione zostały artykuły spożywcze na zawody wędkarskie, pieczętka na rajd rowerowy oraz artykuły na imprezę „Goszcz na fali”.

Do działań przyczyniających się do promocji Gminy zaliczyć należy również realizowany w 2019 roku wynajem domków wykorzystanych podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego, cieszącego się dużą popularnością nie tylko wśród mieszkańców Gminy. W Gminie organizowany był także zlot motocyklistów - Motointegracja, na potrzeby którego wynajęto technikę estradową oraz scenę.

W ramach działań promujących Gminę podejmowana była w ciągu roku współpraca promocyjno-reklamowa z gazetą „Słowo Sportowe” oraz jednorazowa promocja w artykule oraz poprzez wywiad udzielony przez Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra na łamach „Odrodzonego Słowa Polskiego”. W 2019 r. Twardogórski Informator Samorządowy ukazał

się trzykrotnie, każdy numer w nakładzie 1 500 sztuk - łącznie na ten cel wydatkowano 5 603,44 zł. Równolegle wydawnictwo to ukazywało się w formie elektronicznej na stronie internetowej Gminy. Warto uwzględnić także bloki animacji dla dzieci, prowadzenie kroniki Gminy oraz zapewnienie atrakcji dla dzieci podczas festynu „Twardogóra Dzieciom Świata”. Gmina na bieżąco podejmuje również promocję organizowanych wydarzeń poprzez druk ulotek, plansz informacyjnych oraz plakatów promocyjnych.

Do dużych przedsięwzięć wpisujących się w promocję Gminy zaliczyć należy organizację Twardogórskiego Forum Inicjatyw Społecznych. Promocja podczas wydarzeń rekreacyjnych odbywała się także w czasie pikniku „Goszcz różą malowany” oraz festynu „Znasz Li Ten Kraj” w Goszczu. Promocję Gminy stanowi również członkostwo w SGiP „Dolnośląska Kraina Rowerowa”, Stowarzyszeniu Partnerstwo dla Doliny Baryczy oraz Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.

W 2019 roku wprowadzony został regulamin prowadzenia przez Gminę Twardogóra profili na portalach społecznościowych (Zarządzenie nr 69.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu prowadzenia przez Gminę Twardogóra profili na portalach społecznościowych). Wprowadzone zostały również zasady publikacji materiałów informacyjnych o działaniach jednostek gminnych w gminnych publikacjach (Zarządzenie nr 70.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia zasad publikacji materiałów informacyjnych o działaniach jednostek gminnych w gminnych publikatorach). W marcu 2019 roku zaczął funkcjonować oficjalny profil Gminy na portalu społecznościowym Facebook. Od tamtej pory społeczność skupiona wokół profilu liczy niemal 2000 użytkowników. W ramach profilu podejmowane są zarówno działania informacyjne, kierowane do mieszkańców, ale także działania z zakresu promocji Gminy. Twardogóra wspiera działania prospołeczne oraz organizowane w mediach społecznościowych akcje, dzięki czemu budowany jest pozytywny wizerunek Gminy. Istotne jest, że prowadzone działania mają charakter cykliczny, a profil prowadzony jest profesjonalnie.

Gmina wdrożyła również nową stronę internetową, dostosowaną do obowiązujących wymogów prawnych dotyczących między innymi responsywności stron oraz zwiększenia bezpieczeństwa korzystania z witryn. Odświeżony został także jej wygląd. W ramach nowej strony internetowej mieszkańcy mają możliwość zgłaszania usterek na terenie Gminy związanych z występowaniem przydrożnych przeszkód, awarii oświetlenia, uszkodzonej drogi i innych usterek, a także zgłaszania funkcjonowania dzikich wysypisk śmieci oraz lokalizacji, w których spalane są odpady.

W sołectwach Gminy Twardogóra funkcjonował w 2019 roku bezpłatny system powiadamiania za pomocą wiadomości tekstowych SMS. Mieszkańcy mieli możliwość zapisania się do systemu za pomocą dwóch kanałów – poprzez przesłanie wiadomości SMS bądź za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej Gminy.

4. Finanse Gminy

Budżet Gminy Twardogóra na rok 2019 uchwalony został Uchwałą Nr II.11.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie budżetu Gminy na rok 2019. Od przyjęcia tej uchwały podejmowane były kolejne, zarówno w 2018, jak i 2019 roku, wprowadzające zmiany:

- ◆ Uchwała nr IV.22.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie zmian budżetu na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr VI.39.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20.03.2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr VII.48.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.04.2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr VIII.58.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.05.2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr IX.80.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 17.06.2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr X.88.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XI.94.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XII.99.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 11 września 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XIII.104.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 września 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XIV.107.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 23 października 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XV.111.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XVII.129.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Uchwała nr XVIII.145.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019.

Ponadto w raportowanym roku Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra wprowadził zmiany w budżecie mocą wydanych dwudziestu siedmiu Zarządzeń:

- ◆ Zarządzenie nr 35.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 47.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 1 lutego 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 49.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 52.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 19 lutego 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 64.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 82.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,

- ◆ Zarządzenie nr 97.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 104.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 110.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 116.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 124.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 139.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 155.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 30 lipca 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 159.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 173.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 180.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 16 września 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 187.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 191.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 8 października 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 202.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 17 października 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 206.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 24 października 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 210.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 215.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 217.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 223.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 227.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 231.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019,
- ◆ Zarządzenie nr 236.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie zmian budżetu i w budżecie Gminy na rok 2019.

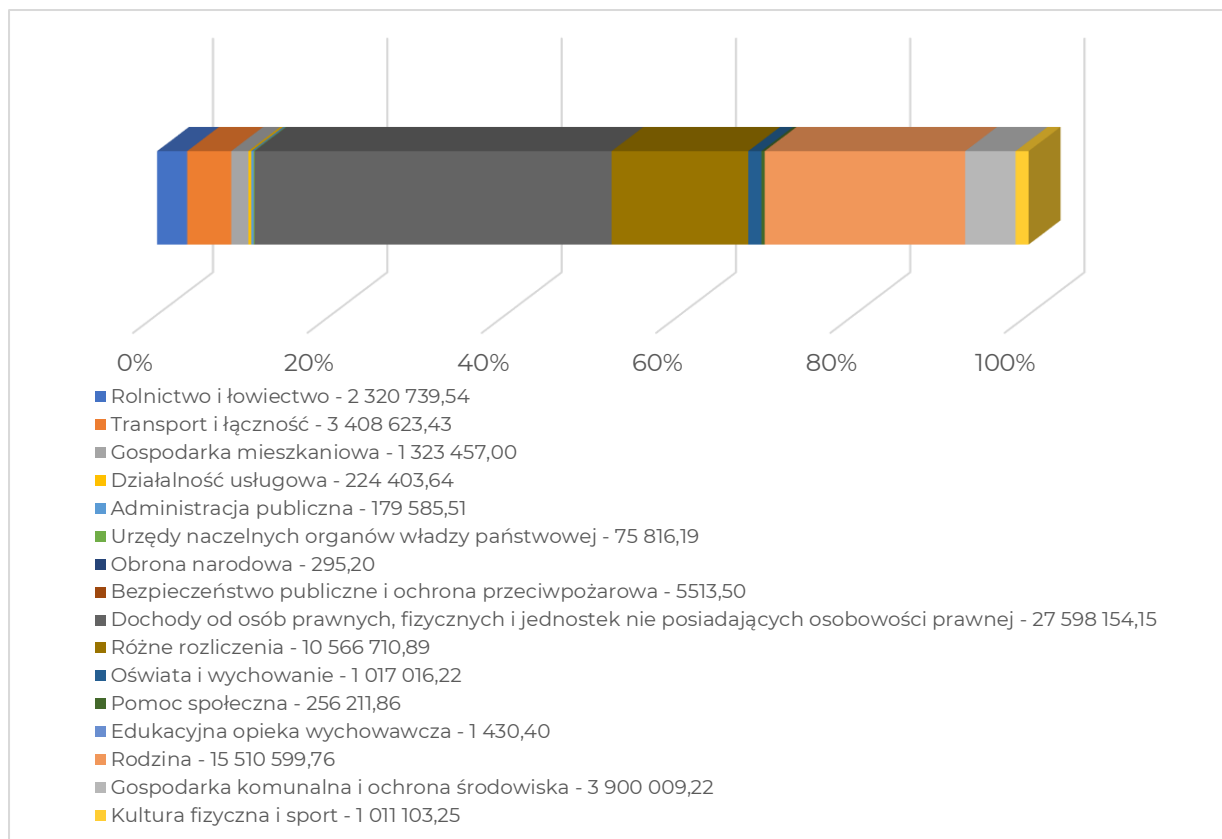

4.1. Dochody Gminy

Dochody Gminy na rok 2019 zgodnie z planem wynosiły 68 906 340,11 zł. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 67 399 669,76 zł, co stanowi 97,81% wykonania. W 2018 roku zaś dochody zrealizowano na poziomie 59 500 934,59 zł. Zestawienie wykonania dochodów w 2019 roku według działów przedstawia poniższy wykres.

Największe źródła dochodów dla budżetu Gminy Twardogóra w kategoriach to:

- ◆ dochody od osób prawnych, fizycznych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej,
- ◆ dochody należne Gminie (różne rozliczenia),
- ◆ gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Wykres 4 Dochody Gminy w 2019 r.

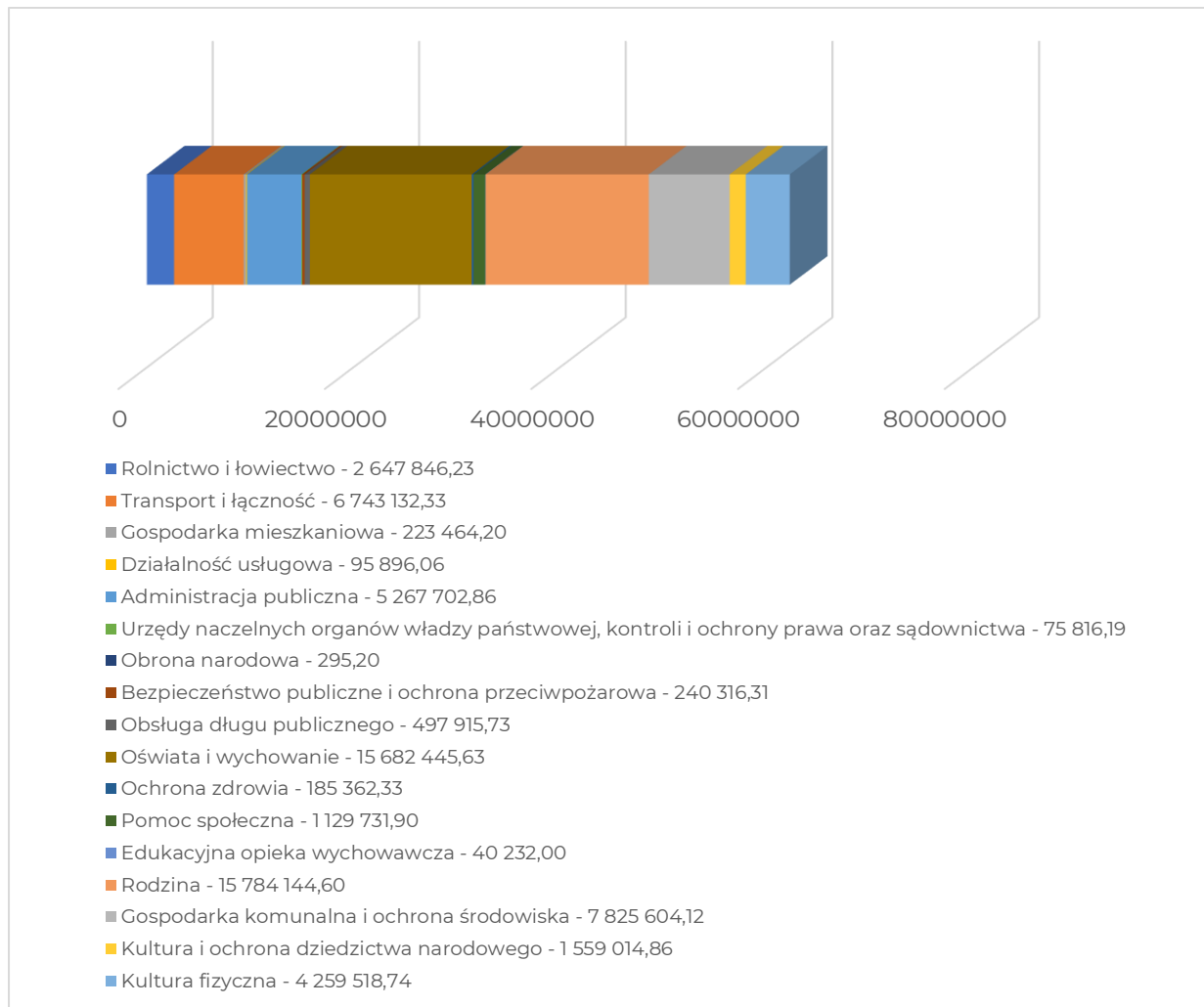
4.2. Wydatki Gminy

Projekt budżetu zakładał wydatki na rok 2019 na poziomie 54 546 291,00 zł. Po zmianach dokonanych w trakcie roku plan wydatków wynosił na 31 grudnia 66 468 464,11 zł. Zgodnie ze sprawozdaniem z budżetu wydatki wykonano w kwocie 62 258 439,29 zł. Dla porównania w 2018 roku wydatki wyniosły 70 125 909,59 zł. Szczegółowe zestawienie wydatków w kategoriach zawiera wykres.

Do największych wydatków należały (wg kategorii):

- ◆ Rodzina – niemal 16 mln zł,
- ◆ Oświata i wychowanie – nieco ponad 15,5 mln zł,
- ◆ Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – niemal 8 mln zł.

W porównaniu do roku 2018 wydatki w kategorii Rodzina były w raportowanym roku o około 2,5 mln zł wyższe, zaś w kategorii Oświata i wychowanie – o około 1 mln zł wyższe. Mniej wydatków Gmina zanotowała w kategorii Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – mniej o około 1,5 mln zł.

4.3. Zadłużenie i wieloletnia prognoza finansowa

Stan zobowiązań na początku 2019 roku (zgodnie ze stanem na dzień 1 stycznia 2019 r.) wynosił 19 152 345,89 zł. W raportowanym roku zaciągnięte zostały zobowiązania w łącznej wysokości 2 274 450,65 zł. Spłacono zobowiązania w łącznej kwocie 5 790 679,00 zł. Zgodnie ze stanem na ostatni dzień roku 2019 stan zobowiązań Gminy wynosił 15 636 107,54 zł.

Wieloletnia prognoza finansowa jest dokumentem wprowadzonym mocą ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Stanowi ona instrument wieloletniego planu finansowego w jednostkach samorządu terytorialnego. Zwiera m.in. prognozę dochodów, prognozę wydatków, inwestycje, wynik budżetu, przychody oraz rozchody budżetu. Prognoza opracowywana jest w oparciu o źródła dochodów budżetu i czynniki mogące mieć wpływ na ich dynamikę.

Wieloletnia prognoza finansowa przyjęta została na lata 2019-2023 Uchwałą nr II.12.2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra. Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Twardogóra regulowana była w ciągu raportowanego roku następującymi uchwałami Rady Miejskiej:

- ◆ Uchwała nr VI.40.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20.03.2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2023,
- ◆ Uchwała nr VII.49.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.04.2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2023 ,
- ◆ Uchwała nr VIII.59.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29.05.2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr IX.81.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 17.06.2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr X.89.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 12 lipca 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr XI.95.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 sierpnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr XII.100.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 11 września 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr XIII.105.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 września 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr XIV.108.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 23 października 2019 zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,

- ◆ Uchwała nr XV.112.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 20 listopada 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr XVII.124.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028,
- ◆ Uchwała nr XVII.127.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra,
- ◆ Uchwała nr XVIII.145.2019 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra na lata 2019-2028.

4.4. Pozyskane w 2019 r. środki zewnętrzne – krajowe i europejskie

Źródło finansowania	Kwota	Zadanie
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	7 930,37	„Usuwanie wyrobów zawierających azbest w 2019 r.”
	18 950,00	„Zakup drona wraz z aparaturą pomiarową oraz zakup czujników jakości powietrza”
Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020	1 169 936,49	„Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego na terenie Gminy Twardogóra poprzez gospodarowanie terenu przyległego do dworca kolejowego w Twardogórze”
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	1 994 932,00	„Budowa kanalizacji sanitarnej w Grabowni Małym”
	240 690,00	„Przebudowa nawierzchni bitumicznej wokół Placu Piastów w miejscowości Twardogóra na zakup infokiosku”
Europejski Fundusz Morski i Rybacki na rzecz Programu Operacyjnego Ryby	300 000,00	„Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Domasławice-Goszcz”
Budżet Województwa Dolnośląskiego	231 000,00	„Przebudowa drogi gminnej w ulicy Parkowej w Goszczu – jako drogi dojazdowej do gruntów rolnych”
	7 900,00	„Przebudowa drogi wojewódzkiej na 448 Moszyce – Goszcz” (dokumentacja projektowa)
Fundusz Dróg Samorządowych	998 770,88	„Remont dróg gminnych: ul. Lipowa (odcinek 1 i 2), Brzozowa i Młyńska w Twardogórze”
	184 630,33	„Remont dróg gminnych: ul. Waryńskiego i Spokojna w Twardogórze”
	143 014,86	„Remont drogi gminnej – ul. Św. Jadwigi w Twardogórze”
	243 809,36	„Remont drogi gminnej – ul. Paderewskiego w Twardogórze”
	397 059,31	„Remont drogi gminnej – ul. Jagiełły w Twardogórze”
	249 048,23	„Remont dróg gminnych – ul. Róż i ul. Tulipanów w Twardogórze”
	290 393,82	„Remont dróg gminnych na terenie miasta Twardogóra – ul. Grunwaldzka, Szkolna, Staszica”

Tabela 75 Środki zewnętrzne pozyskane w 2019 r.

5. Infrastruktura i inwestycje

Inwestycja	Przeznaczone środki finansowe	Etap realizacji
Budowa kanalizacji sanitarnej w Grabownie Małym	2 125 907,36 zł	zakończona
Remont ul. Lipowej, ul. Brzozowej i ul. Młyńskiej	996 942,18 zł	rozpoczęta
Remont ul. Św. Jagiełły	794 118,00 zł	zakończona
Wykonanie chodnika i nakładki bitumicznej w drodze powiatowej (Twardogóra ul. Leśna i ul. Trzebnicka)	739 372,70 zł	zakończona
Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Domasławice-Goszcz	690 317,01 zł	zakończona
Ograniczenie niskiej emisji (wymiana źródeł ciepła)	645 349,38 zł	zakończona
Remont ul. Paderewskiego	487 618,72 zł	zakończona
Przebudowa ul. Parkowej w Goszczu	468 749,31 zł	zakończona
Remont ul. Tulipanów	338 530,25 zł	zakończona
Remont ul. Św. Jadwigi	286 029,72 zł	zakończona
Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej	266 245,53 zł	zakończona
Remont ul. Grunwaldzkiej	248 844,62 zł	zakończona
Remont ul. Szkolnej	201 857,67 zł	zakończona
Dotacja celowa – wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 1470D	200 000,00 zł	zakończona
Remont ul. Staszica	176 654,17 zł	zakończona
Remont ul. Róż	159 566,20 zł	zakończona
Remont dróg gruntowych	151 857,34 zł	zakończona
Przebudowa byłej świetlicy SP nr 2 na nowe sale lekcyjne	146 297,49 zł	zakończona
Remont ul. Kołtąja	134 710,62 zł	zakończona
Remont dachu w budynku komunalnym przy ul. Bydgoskiej 5	103 793,84 zł	zakończona
Zakup drona, aparatury pomiarowej i czujników jakości powietrza	95 396,71 zł	zakończona
Remont dróg asfaltowych	87 069,98 zł	zakończona
Rozbudowa sieci wodnej i kanalizacji sanitarnej	75 000,00 zł	zakończona
Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 448 w miejscowości Chełstówek	67 300,00 zł przekazane na wydatki niewygasające	rozpoczęta
Przebudowa drogi w Grabownie Małym	54 000,00 zł	zakończona
Przebudowa drogi w Dąbrowie	46 705,00 zł	rozpoczęta
Budowa boiska piłkarskiego z zapleczem sanitarnym w Grabownie Wielkim	33 800,00 zł przekazane na wydatki niewygasające	rozpoczęta
Oznakowanie dróg publicznych	33 097,18 zł	zakończona
Infokiosk na Placu Piastów i przebudowa nawierzchni bitumicznej wokół Placu	17 527,60 zł	zakończona
Utrzymanie poboczy przy drogach gminnych	14 399,00 zł	zakończona
Przebudowa budynku na świetlicę wiejską w Olszówce	28 500,00 zł	rozpoczęta
Modernizacja oświetlenia w sali gimnastycznej GOSiR	25 633,44 zł	zakończona
Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 448 Moszyce-Goszcz	10 000,00 zł	rozpoczęta

Nowe punkty oświetlenia drogowego (Twardogóra ul. Dąbrowskiego/Gdańska, ul. 1 Maja) oraz naprawa latarni (ul. Ogrodowa)	9 870,00 zł	zakończona
Remonty i naprawa rowów komunalnych i przepustów	9 250,00 zł	zakończona
Przystosowanie pomieszczeń parteru do użytkowania (Klub Senior+)	7 503,00 zł	rozpoczęta
Ubezpieczenie dróg gminnych	7 139,47 zł	zakończona
Utrzymanie i zakup nowych przystanków autobusowych	6 310,75 zł	zakończona
Montaż ławek i koszy na śmieci wzdłuż ścieżek pieszo-rowerowych Goszcz-Moszyce i Sądrożyce-Dąbrowa	6 275,00 zł	zakończona
Remont ul. Waryńskiego i Spokojnej w Twardogórze	4 732,43 zł	rozpoczęta
Utrzymanie tabliczek z nazwami	2 028,80 zł	zakończona

Tabela 76 Inwestycje w 2019 r.

Spis tabel i wykresów

Wykres 1 Realizacja uchwał Rady Miejskiej w 2019 r.	15
Wykres 2 Analiza trendu liczby zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2018-2019	23
Wykres 3 Stosunek nowo zarejestrowanych podmiotów do wyrejestrowanych w 2019 r.	25
Wykres 4 Dochody Gminy w 2019 r.	118
Tabela 1 Odległość geograficzna Twardogóry od wybranych miast województwa dolnośląskiego.....	5
Tabela 2 Dane liczbowe jednostek administracyjnych (stan na 2019 rok)	6
Tabela 3 Liczba ludności w Gminie Twardogóra według miejscowości zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2019 r.	6
Tabela 4 Komisje Rady Miejskiej w 2019 r.	7
Tabela 5 Sesje Rady Miejskiej w 2019 r.	7
Tabela 6 Uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w 2019 r.	7
Tabela 7 Zatrudnienie w Urzędzie Miasta i Gminy Twardogóra w 2019 r.	8
Tabela 8 Realizacja uchwał	15
Tabela 9 Sołectwa w Gminie Twardogóra	17
Tabela 10 Fundusz sołecki w 2019 r. – zrealizowane zadania	19
Tabela 11 Liczba mieszkańców Gminy – zestawienie porównawcze.....	20
Tabela 12 Struktura demograficzna według płci i wieku w 2019 r.	20
Tabela 13 Produktywność wg wieku mieszkańców	20
Tabela 14 Prognoza eksperymentalna GUS – liczba mieszkańców Gminy Twardogóra	21
Tabela 15 Porównanie zmian w strukturze demograficznej na przestrzeni lat	22
Tabela 16 Prognoza liczby mieszkańców Gminy Twardogóra (opracowanie własne).....	22
Tabela 17 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2019 r. (oprac. własne na podstawie danych PUP w Oleśnicy).....	23
Tabela 18 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Twardogóra wg sekcji PKD – stan na 31.12.2019 r.	24
Tabela 19 Zanieczyszczenia powietrza w Gminie w 2019 r.	25
Tabela 20 Formy ochrony przyrody w Gminie Twardogóra	27
Tabela 21 Program Ochrony Środowiska	29
Tabela 22 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.....	30
Tabela 23 Plan Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.....	31
Tabela 24 Wydatki na oświatę – szkoły podstawowe	36
Tabela 25 Wydatki na oświatę – oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych.....	37
Tabela 26 Wydatki na oświatę - przedszkola.....	37
Tabela 27 Wydatki na oświatę - gimnazja.....	38
Tabela 28 Wydatki na oświatę – inne zadania	38
Tabela 29 Liczba dzieci w szkołach w 2019 r.	39
Tabela 30 Wyniki egzaminu gimnazjalnego – SP 2.....	39
Tabela 31 Wyniki egzaminu ośmioklasisty	40
Tabela 32 Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami	42
Tabela 33 Dostępność usług medycznych w 2019 r.	44
Tabela 34 Działalność SZPZOZ w 2018 roku	46
Tabela 35 Podnoszenie kompetencji personelu w 2019 r.- SZPZOZ.....	47
Tabela 36 Działania modernizacyjne oraz doposażanie SZPZOZ.....	47
Tabela 37 Zasoby w administrowaniu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w 2019 r. – na podst. danych ze strony internetowej.....	49
Tabela 38 Zadania zrealizowane w 2019 r. przez ZGM.....	51
Tabela 39 Społeczna Komisja Mieszkaniowa – wnioski o przydział lokalu mieszkalnego ..	52
Tabela 40 Obsługa jednostek – CUW.....	54
Tabela 41 Środki pozyskane przez Bibliotekę Publiczną.....	57
Tabela 42 Dane liczbowe dotyczące Biblioteki Publicznej.....	57
Tabela 43 Struktura czytelnictwa	58
Tabela 44 Działalność Coolturalnego Klubu Seniora w 2019 r.	59
Tabela 45 Biblioteka Publiczna – kalendarz wydarzeń w 2019 r.	61

Tabela 46 Wynajmy i użyczenia – obiekty GOSiR.....	62
Tabela 47 Podmioty korzystające z GOSiR w 2019 r.....	63
Tabela 48 Korzystanie z obiektów sportowych GOSiR w 2019 r.....	64
Tabela 49 Zakwaterowanie w obiektach – statystyki i porównanie.....	64
Tabela 50 Wydarzenia zorganizowane przez GOSiR.....	66
Tabela 51 Miejskie Przedszkole w Twardogórze – osiągnięcia dzieci.....	67
Tabela 52 Prace konserwatorsko-remontowe w 2019 r.....	68
Tabela 53 Wewnętrzne działania kontrolne – Szkoła Podstawowa nr 2.....	69
Tabela 54 Szkoła Podstawowa nr 2 – osiągnięcia uczniów.....	73
Tabela 55 Szkoła Podstawowa w Goszczu – osiągnięcia uczniów.....	76
Tabela 56 Zawody sportowe – osiągnięcia uczniów SP w Grabownie Wielkim.....	77
Tabela 57 SP w Grabownie Wielkim – osiągnięcia uczniów.....	78
Tabela 58 Dotacje udzielone w 2019 r. – kultura fizyczna i sport.....	81
Tabela 59 Mienie komunalne oddane w użytkowanie wieczyste.....	83
Tabela 60 Mienie komunalne będące w użytkowaniu.....	84
Tabela 61 Mienie komunalne będące w użytkowaniu szkół.....	85
Tabela 62 Mienie komunalne będące w użytkowaniu ZPZOZ.....	85
Tabela 63 Mienie komunalne w bezpośredniej dyspozycji Gminy.....	85
Tabela 64 Mienie komunalne – zestawienie zbiorcze.....	86
Tabela 65 Postępowania dotyczące dzierżawy nieruchomości.....	87
Tabela 66 Postępowania dotyczące sprzedaży nieruchomości.....	88
Tabela 67 Kontrole w 2019 r.....	95
Tabela 68 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy w 2019 r.....	106
Tabela 69 Typy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy.....	107
Tabela 70 Powody przyznania pomocy społecznej.....	107
Tabela 71 Struktura środków wydatkowanych w 2019 r. - MOPS.....	107
Tabela 72 Koszty związane z pomocą społeczną w 2019 r.....	109
Tabela 73 Wydarzenia kulturalne w 2019 r.....	113
Tabela 74 Wydatki na działania promocyjne w 2019 r.....	114
Tabela 75 Środki zewnętrzne pozyskane w 2019 r.....	121
Tabela 76 Inwestycje w 2019 r.....	123

